

**T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**DİL BİLGİSİ KONULARINI SEZDİREREK ÖĞRETMEDE
METİN TEMELLİ DİJİTAL ÖYKÜNÜN ETKİSİ**

DOKTORA TEZİ

DUYGU EROĞLU ÇOPUR

Malatya-2021

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

DİL BİLGİSİ KONULARINI SEZDİREREK ÖĞRETMEDE
METİN TEMELLİ DİJİTAL ÖYKÜNÜN ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Duygu EROĞLU ÇOPUR

Danışman: Prof. Dr. Songül TAŞ

Malatya-2021

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Songül TAŞ'ın danışmanlığında doktora tezi olarak hazırladığım **Dil Bilgisi Konularını Sezdirerek Öğretmede Metin Temelli Dijital Öykünün Etkisi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

ÖN SÖZ

İlkokul dördüncü sınıfta öğretmenim Mehmet Kaytancı Türkçe dersinde ünlü seslerin özellikleri konusunda “‘a’ neden kalın, ‘e’ neden ince, aralarında ne fark var?” diye sormuştu. Öğretmenimin bu sorusu “a ve e”yi seslendirirken dilin öne arkaya gitme farklılığını keşfetmemi sağlamıştı. Hele öğretmenimin cevabıma “Sende bir ışık var.” yanıtı dil bilgisi konularına olan ilgimin artması için çok etkili bir olumlu pekiştirici olmuştu. Çocuk heyecanımla yaşamam bu anıyı, keşfimi, konuyu hiç unutmadım.

Öğrenim gördüğüm sınıflar değiştikçe, öğretmenlik mesleğini seçtiğimde de Türkçe dersinde öğrencilerin, hatta öğretmen adaylarının bile en çok zorlandığı, çekimser yaklaştığı konunun dil bilgisi konuları olduğunu görmüştüm. Oysaki dilini her gün istedik amaçla aktif kullanan bireylerin söz konusu derste dili kullanma ve kurallarını belirleme olunca zorlanan ve dilin kuralları ile ilgili konulara olumsuz tutum geliştiren öğrencilere dönüştüğünü görmek üzücü bir durumdur. Çünkü ben ilkokul sıralarında kuralları dilin oluşturduğunu, kullanım ve uygulama ile kuralları gözlemleyip içselleştirmenin, kurala ulaşmanın çok kolay olduğunu keşfetmişim. İşte dilini kullanmada kendine güven duyan, dilin kurallarını kendi kullanımı ile keşfetmiş, dili tüm beceri alanlarında etkili ve doğru kullanabilen bireyler yetiştirebilmek yaptığım akademik çalışmaların temel amacını oluşturdu. Bu bağlamda, bu araştırmada dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın yapıldığı uygulama sınıf öğretmenleri ve okul idarecilerine katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Teknoloji çağının gereği olarak dil çalışmalarını çağdaş, teknolojik yöntemlerle birleştirmek amacı ile konuya ilişkin e-konferans (Ek 14.3.), dijital öykü yarışmalarına katılarak öğrencilerde dil bilinci ve sevgisi oluşturmak temel hedefim olmuştur. Görev yaptığım Tarsus BİLSEM’de danışmanlık yaptığım öğrencimle Türkiye Geneli Dijital Öykü Yarışmasında aldığımız birincilik ödülü (Ek 14.2.) de tez sürecinde beni güdelemiştir.

Meslek yaşamım boyunca bilimsel ve etik bakış açısı ile örnek alacağım, tez danışmanım, değerli hocam sayın Prof. Dr. Songül Taş’a konu belirleme sürecinden başlayarak tüm aşamalarındaki destek ve yardımlarından ötürü teşekkürü bir borç bilirim.

Yönlendirmeleri ile araştırmamın etkin şekilde ilerlemesi için destek veren Tez İzleme Komitesi'ndeki değerli hocalarım Prof. Dr. Esra Mert'e ve Doç. Dr. Emine Durmuş'a çok teşekkür ederim.

Malatya'daki desteklerinden, sıcak aile ortamlarını bana açmalarından ötürü başta Güleğül Turfanda'ya, Mahmut Turfanda ve Serpil Turfanda'ya çok teşekkür ederim.

Yaşamım boyunca her zaman yanımda olan, tüm kararlarımı destekleyen, bugünlere gelmemi sağlayan, sevgili annem Özgül Eroğlu ve sevgili babam Adem Eroğlu'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak varlığı bana her zaman destek ve güven veren hayat arkadaşım, sevgili eşim Ersin Çopur'a teşekkürü borç bilirim.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

ÖZET

DİL BİLGİSİ KONULARINI SEZDİREREK ÖĞRETMEDE METİN TEMELLİ DİJİTAL ÖYKÜNÜN ETKİSİ

ÇOPUR EROĞLU, Duygu

Doktora, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Songül TAŞ

2020-2021, XV+185 sayfa

Bu çalışmanın amacı, Dil Bilgisi Konularını Sezdirerek Öğretmede Metin Temelli Dijital Öykünün etkisinin incelenmesidir. Araştırmada, nicel ve nitel boyutlu karma yöntem, 2x3'lük (deney/kontrol grupları X ön test/son test/izleme testi) split plot desen kullanılmıştır. Böylece aynı konu üzerinde eş zamanlı olarak elde edilen nitel ve nicel veriler birbirini destekleyecek şekilde elde edilmiştir. Araştırmanın nicel boyutu yarı deneysel modellerden ön test, son test, eşleştirilmiş kontrol gruplu desene göre tasarlanmıştır. Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen “Dil Bilgisi Başarı Testi” ön test ve son test olarak deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Ön test uygulanan deney grubu ile ders kitabında yer alan dijital öyküye dönüştürülen metin ve metin sonu dil bilgisi etkinlikler, metin temelli dijital öykü ile dil bilgisi konularını sezdirme çalışması sonrasında son test uygulanmıştır. Ön test uygulanan kontrol grubu ile güncel Türkçe Öğretim Programında belirtilen yöntem ile ders kitabındaki metin okumuş, metin sonu dil bilgisi etkinlikleri yapılmış, dil bilgisi konusuna ilişkin son-test uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu ön test, son test sonuçlarını analiz edilerek metin temelli dijital öykünün dil bilgisi başarısına etkisi belirlenmiştir. Uygulama sonrasında deney grubu öğrencileri ile dijital öykünün dersteeki etkisi, dil bilgisi başarısına etkisi üzerine yapılan görüşme araştırmanın nitel boyutunu oluşturmaktadır.

Ön test, son test sonuçlarının karşılaştırılıp uygulamaya yönelik öğrenci görüşleri alınarak elde edilen sonuçlar analiz edilip değerlendirilmiş, deney ve kontrol grubu son test Mann Whitney U Testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu

(etki büyüklüğü ise 0,60) belirlenmiş, böylece metin temelli dijital öykünün dil bilgisi konularını öğrenme başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Dil Bilgisi Öğretimi, Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi, Dijital Öykü, Dijital Öğretim, Eğitimde Dijital Dönüşüm

ABSTRACT

THE EFFECT OF TEXT-BASED DIGITAL STORY IN TEACHING GRAMMAR SUBJECTS BY SENSING

ÇOPUR EROĞLU, Duygu

PhD. Inonu University, Institute of Educational Sciences
Turkish Education Discipline

Advisor: Professor Doctor Songül TAŞ

2020-2021, XV+185 pages

The aim of this study is to examine the effect of Text-Based Digital Story on Intuitive Teaching of Grammar Subjects. In the research, quantitative and qualitative mixed method, 2x3 (experimental/control groups X pretest/posttest/follow-up test) split plot design was used. Thus, the qualitative and quantitative data obtained simultaneously on the same subject were obtained in a way that supports each other. The quantitative dimension of the research was designed according to the pre-test, post-test, and paired control group design, which are quasi-experimental models. In the study, the "Grammar Achievement Test" developed by the researcher was applied to the experimental and control groups as a pre-test and post-test. After the pre-test applied experimental group, the text and post-text grammar activities, text-based digital story, and grammar subjects in the textbook converted into digital stories were applied, and the post-test was applied. The pre-test applied control group read the text in the course book with the method specified in the current Turkish Curriculum, the end-of-text grammar activities were carried out, and the post-test on the grammar subject was applied. The effect of the text-based digital story on grammar achievement was determined by analyzing the pre-test and post-test results of the experimental and control groups. After the application, the interview with the experimental group students on the effect of the digital story in the lesson and its effect on grammar success

constitutes the qualitative dimension of the research.

The results obtained from the student visits, which were evaluated as one of the pre-test, post-test and test, were evaluated, the test and control group tests were determined in a specific user (if the main effect size is 60) among the Mann Whitney U Test scores, and the results taken as the basis by the students were evaluated. positive results can be obtained in learning grammar subjects.

Keywords: Grammar Teaching, Text-Based Grammar Teaching, Digital Story, Digital Education, Digital Transformation in Education.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
TABLOLAR LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ	xv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	3
1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	3
1. 2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1. 4. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1. 5. Varsayımlar*	5
1. 6. Tanımlar	5

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil Bilgisi Öğretimi	6
2.1.1. Dil Bilgisi Öğretiminin Türkçe Öğretim Programlarındaki Yeri	9
2.1.2. Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları	12
2.2. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi ve Uygulamaları	13
2.2.1. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi	13
2.2.2. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretiminin Türkçe Öğretim Programındaki Yeri ve Uygulamalar	15
2.3. Öğretimde Dijital Dönüşüm Bilişimle Üretim	17
2.3.1. Uzaktan Eğitim	18
2.3.2. Bilişimle Üretim Öğretim Programı	19
2.4. Öyküleyici Metinlerin Dil Öğretiminde Kullanılması	20
2.5. Dijital Öykü	22
2.5.1. Dijital Öykü Türleri	23

2.5.2. Dijital Öykü Oluşturma Aşamaları.....	25
2.5.3. Dijital Öykü Oluşturmada Kullanılan Yazılım ve Programlar	28
2.5.4. Dijital Dönüşüm, Öğretim ve Bilişimle Üretimde Dijital Öykünün Önemi	28
2.5.5. Dijital Öykü ile Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi	30
2.6. İlgili Araştırmalar.....	31
2.6.1. Dil Bilgisi Öğretimi ile İlgili Araştırmalar	31
2.6.2. Dijital Öykü ile İlgili Yapılan Araştırmalar.....	32
2.6.2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	32
2.6.2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	36

BÖLÜM III

YÖNTEM

3. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	40
3.2. Evren ve Örneklem	42
3.2.1. Araştırmada Veri Toplanan Çalışma Grupları.....	42
3.2.2. Başarı Testlerinin Geliştirildiği Çalışma Grubu	43
3.3.3. Dil Bilgisi Başarı Testi Asıl Uygulamanın Yürütüldüğü Çalışma Grubu	43
3.3. Veri Toplama Teknikleri	44
3.3.1. Verilerin Toplanması	45
3.3.1.2. Başarı Testleri	45
3.3.1.3. Dil Bilgisi Başarı Testi Geliştirme Süreci	46
3.1.2. Kişisel Bilgi Formu.....	50
3.1.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	50
3.1.4. Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği	50
3.1.5. Deneysel Uygulamaya İlişkin Süreç	51
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	53
3.4.1. Nicel Verilerin Analizi.....	53
3.4.2. Nitel Verilerin Analizi	55
3.4.2.1 Deney ve Kontrol Grupları Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Nitel Veri Analizi....	56

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Araştırmanın Nicel Bulguları ve Yorumu	60
4.1.1. Ön Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	61
4.1.2. Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumu	61

4.1.3. Deney Grubu Ön Test Son Test Bulguları ve Yorumu	62
4.1.4. Kontrol Grubu Ön Test Son Test Bulguları ve Yorumu	63
4.1.5. İzleme Testine İlişkin Bulgular ve Yorumu	63
4.2. Araştırmanın Nitel Bulguları ve Yorumu	66
4.2.1. Görüşme Formuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	69

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar.....	76
5.1.1. Nicel Verilere İlişkin Sonuçlar	77
5.1.1.1. Dil Bilgisi Konularını Sezdirerek Öğretmede Metin Temelli Dijital Öykünün Etkisine İlişkin Sonuçlar	77
5.1.2. Nitel Verilere İlişkin Sonuçlar	79
5.1.2.1. Görüşme Formuna İlişkin Sonuçlar	79
5.1.2.2. Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Sonuçlar	80
5.2. Tartışma.....	81
5.3. Öneriler.....	83
KAYNAKÇA	84
EKLER	90
Ek 1. Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Dil Bilgisi Başarı Ön uygulama Testi	90
Ek 2. Dil Bilgisi Başarı Ön Uygulama Testi Analiz Sonuçları	96
Ek 3. Dil Bilgisi Başarı Son Uygulama Testi.....	98
Ek 4. Dil Bilgisi Başarı Testi (Son Uygulama Testi) Analiz Sonuçları	101
Ek 5. Araştırmacı Tarafından Oluşturulan Dijital Öykülerin Bağlantıları	102
Ek 6. Uygulama Aşaması İçin Alınan İzinler.....	103
Ek 7. Görüşme Formu Örneği.....	105
Ek 8. Öğrenci Tanıma Formu Örneği	107
Ek 9. Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği	108
Ek 10. Seçilen Metin ve Etkinler	110
Ek 11. Deney Grubu Ders Planları	132
Ek 12. Kontrol Grubu Ders Planları	147
Ek 13. Google Test ve Form Bağlantıları.....	183
Ek 14. Alan ile ilgili Araştırmacı Katılım Belgeleri	184

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Deneysel Desen Tablosu	41
Tablo 2. Ön Uygulama Çalışma Grubu	43
Tablo 3. Asıl Uygulama Grubu Öğrenci Sayı ve Oranları	44
Tablo 4. MEB 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Konuları 6. Sınıf Kazanımları	46
Tablo 5. Dil Bilgisi Konu, Etkinlik Sayı ve Oranları	46
Tablo 6. Dil Bilgisi Başarı Testi Kazanımları	47
Tablo 7. Dil Bilgisi Ön ve Asıl Uygulama Analiz Sonuçları	49
Tablo 8. Seçilen Öyküleyici Metin ve Metin Sonu Etkinlik Dil Bilgisi Konusu	51
Tablo 9. Deneysel Uygulama Normallik İstatistikleri	54
Tablo 10. Deney ve Kontrol Gruplarının DBBT'ye Ait Ön Test Puanlarının İlişkisiz Örneklemler T-Test Sonuçları.....	61
Tablo 11. Deney ve Kontrol Gruplarının DBBT'ye Ait Ön Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	62
Tablo 12. Deney Grubunda Ön Test ve Son Test Puanlarına Göre Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi Sonuçları	62
Tablo 13. Kontrol Grubunda Ön Test ve Son Test Puanlarına Göre Bağımlı Gruplar İçin T Testi Sonuçları	63
Tablo 14. Deney Grubu Ön Test, Son Test ve İzleme Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	64
Tablo 15. Deney Grubu Ön Test, Son Test, İzleme Testi Arasında Tekrarlı Ölçümler Friedman Testi Sonuçları	65
Tablo 16. Deney Grubu Dbbt'ye Ait Son Test ve İzleme Testi Puanlarına Göre Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi Tablosu	65
Tablo 17. Deney Grubuna Ait Kişisel Bilgi Formu Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	56
Tablo 18. Kontrol Grubuna Ait Kişisel Bilgi Formu Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	58
Tablo 19. "Türkçe Dersinde Daha Önce Dijital Öykü İle Karşılaştınız Mı?" Sorusu Öğrenci Yanıt Yüzde-Frekans Değerleri.....	69
Tablo 20. "Türkçe Dersinde Metni Dijital Öykü Şeklinde Görünce Aklınızdan Neler Geçti? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri Yüzde- Frekans Değerleri	69
Tablo 21. "Türkçe Dersinde Dijital Öykü Kullanılması Dil Bilgisi Konularındaki Başarıya Olumlu Etki Yaptı Mı?" Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri	70
Tablo 22. "Türkçe Dersinde Dijital Öykü Kullanılması Dil Bilgisi Konularındaki Başarıya Nasıl Etki Yaptı?" Açık Uçlu Soruna İlişkin Öğrenci Görüşleri Yüzde Ve Frekans Değerleri	71
Tablo 23. "Dijital Öykü Metinlerinde Dil Bilgisi Konularının Altının Çizili Olması Daha İyi Kavramanızı Sağladı Mı?" Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri	72
Tablo 24. "Dijital Öykü Metinlerinde Dil Bilgisi Konularını Sağladı Mı? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri	72
Tablo 25. "Dijital Öykülerin Metin ve Etkinliklerde Kullanılması Türkçe Dersini Daha Eğlenceli Hale Getirdi Mi?" Sorusuna Ait Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri.....	73

Tablo 26. "Dijital Öykülerin Metin ve Etkinliklerde Kullanılması Dersi Nasıl Daha Eğlenceli Hale Getirdi? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde ve Frekansları	73
Tablo 27. "Türkçe Dersinde Dijital Öykü Dışında Başka Çoklu Medya Araçları (Metin, Grafik, Animasyon, Video, Ses, Müzik) Kullanılabilir Mi?" Sorusuna Ait Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri	74
Tablo 28. "Türkçe Dersinde Dijital Öykü Dışında Hangi Çoklu Medya Araçları (Animasyon, Video, Grafik, Metin, Ses, Müzik) Kullanılabilir? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri	74
Tablo 29. "Dijital Öykülerin Diğer Derslerde Kullanılmasını İster Miydiniz?" Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıt Yüzde-Frekans Değerleri	75
Tablo 30. "Dijital Öykülerin Diğer Derslerde Kullanılmasını Niçin İsterdiniz?" Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri	75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dijital Öykü Türleri	24
Şekil 2. Dijital Öykü Öğeleri	25
Şekil 3. Dijital Öykü Oluşturma Basamakları	26
Şekil 4. Dijital Öykü Oluşturma Süreçleri	27
Şekil 5. Araştırmanın Karma Desen Şeması ve İşleyiş	42
Şekil 6. Öğrencilerin DBBT Ön Test Son Test ve İzleme Testi Puanları	64
Şekil 7. Görüşme Formu Tema ve Kodları	67
Şekil 8. Görüşme Formu Kısa Yanıtlı Soru Tema ve Yanıtları	68

KISALTMALAR LİSTESİ

BÜTM: Bilişimle Üretim Tanıtım Metni

DBBT: Dil Bilgisi Başarı Testi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı.

N: Kişi sayısı.

OKS: Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı.

p: Anlamlılık düzeyi.

r: Korelasyon.

R2 : Regresyon.

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

Sd: Serbestlik derecesi.

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)

Ss: Standart sapma.

TAP: Test Analysis Program (Test Analiz Programı)

TDK: Türk Dil Kurumu.

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı.

X: Sıra ortalaması

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dil bilgisi, bir dilin kurallarını inceleyen bilim dalıdır. Birey, dilinin kurallarını bilerek düşüncelerini doğru ve etkili şekilde ifade olanağı bulur. Banguoğlu (1990: 19) dil bilgisinin dili iyi kullanılma sanatını öğrettiğini belirtmektedir. Bu nedenle, bireyin doğuştan sahip olduğu dil yetisi dilin kurallarına hâkim olması sağlanarak işlevsel hâle getirilmelidir.

Dil bilgisi, dilin dinleme, konuşma okuma, yazma becerilerinden ayrı düşünülemez [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 206: 7]. Bu becerilerin geliştirilmesine katkı sağlar. Türkçe dersinin öncelikli amacı, dil becerilerini bir bütün olarak geliştirmek, etkili iletişimi sağlamak, dilin kurallarını kavrayarak düşünceleri doğru şekilde ifade edebilmek, dil becerilerinin kalıcılığını sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirmede etkili öğretim materyallerini kullanmak önemlidir. Öğrenciler, öğrenim kazanımlarının %83'nü görme, %11'ni işleme, %3,5 koku alma, %1,5'ni dokunma, %1'ni tat alma duyuları ile gerçekleştirdikleri yaşantılar yoluyla edinirler (Cobum'dan Akt. Çilenti, 1984: 35; Ergin, 1998: 66). Yanı sıra öğrencilerin hatırlama oranları okuma ile %10, işleme ile %20, görme ile %30, hem görme hem işleme ile %50, söyleme ile %70'ini, yapıp söyleme ile % 90 şeklindedir (Philips'ten Akt. Çilenti, 1984: 36; Ergin, 98: 102; Yanpar, 2006: 110). Bu durum öğrenci için materyalin önemini belirginleştirmektedir. Öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesine materyaller aracı olmaktadır (Sönmez, 1997).

Çağın gereği olarak dijital teknolojilerin öğrenme ortamlarında ve materyallerinde kullanılması, pek çok duyuya aynı anda seslenen çoklu ortam araçlarından yararlanılması ilgi çekiciliği artırmakta ve kalıcılığın sağlanmasında etkili olmaktadır. Dijital öyküleme ve dijital öykünün dil bilgisi kavramlarını kural ezberleterek değil, sezdirme ve uygulama yoluyla vermede etkili olacağı düşünülmektedir. İçinde bulunulan çağın gereği olarak teknolojiyle eğitimi bütünleştirmek, öğrencilerin çağın gereklerine uygun becerilere sahip olması önemlidir. Bu becerilerin kazandırılması için de 2019 MEB Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın

öngördüğü şekilde çoklu medya araçları -video, ses, bilgisayar gibi- olarak adlandırılan bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenim ortamlarında etkin biçimde kullanımını önemlidir. Bu bağlamda, Türkiye’de eğitimin standartlarını ve verimini arttırmak için FATİH projesi uygulamaya konulmuştur. Bu proje ile eğitimin 21. yüzyıl becerilerini geliştirecek nitelikte olması amaçlanmıştır. Teknolojik gelişmelere uygun yöntem ve tekniklerin kullanılması da kaçınılmaz olmuştur. Dijital öykü; resim, müzik, ses kaydı, video vb. çoklu medya araçlarının kullanması ile teknolojinin öğrenim ortamları ile birleştirilmesine etki eden ve 21. yüzyıl becerilerinin pek çoğunu kapsayan araçlardan biridir. Metin temelli olarak dil bilgisi konularının sezdirilmesinde çağdaş bir metin anlayışı ve yöntem olarak alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme metinleri gibi dijital öyküler ve dijital öykü şeklinde tasarlanmış etkinliklere de ders kitaplarında yer verilebileceği öngörülmektedir.

Türkçe öğretimi metinler yoluyla yapılır. Dil bilgisi öğreniminde de uygulama alanı olan metinlerden yola çıkılması dil kurallarının ortaya çıkış mantığına uygun bir biçimde öğretim yapılması anlamına gelir. Bu şekilde metinden yola çıkılarak yapılan dil bilgisi öğrenimi metin temelli dil bilgisi adını alır (Temizkan, 2012: 131). Dilin kurallarını öğrenciye anlamlı bir bütün içinde sezdirmeye dayanan bu yöntem dil bilgisinin kullanımına dayandığı için sonuçları da kullanıma ve uygulamaya dönük olur. Karadüz’e (2007: 295) göre, dil bilgisi öğretiminde kurallar bilgisi öğretimi yerine, bireyin dil edinimini* uygulama ile destekleyecek etkinlik ve çalışmalara yer vermek önemlidir. Türkçe dersinde kurallar tek başına verilmemeli, metinlerle sezdirilmelidir. Bu bağlamda, dijital öykünün teknoloji çağının yeni metin anlayışına katkı sunması mümkündür.

2006 yılından bu yana Türkçe öğretim programlarının dayandığı yapılandırmacı yaklaşım dil bilgisini diğer becerilerden ayırmayarak onları destekleyen bir alan olarak görmektedir. Program, kural ve bilgi vermek yerine örneklerden, metinden hareketle uygulamalar yapılmasını ön görmektedir (MEB, 2006: 8). Bu nedenle bu çalışmada geleneksel öykünün bilgisayar video, kamera ve ses kaydedici gibi kişisel dijital teknolojide bütünleştirildiği, yeni ve yaratıcı bir süreç olan dijital öykünün metin temelli dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

*edinim: kazanma, iktisap. Anlamı ile kullanılmıştır. Web: <https://sozluk.gov.tr> 31/07/2021’de alınmıştır.

1.1. Problem Durumu

1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu araştırmanın amacı, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemektir.

Bu amaçla aşağıdaki araştırma problemleri test edilmiştir:

1. Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün (kitaptaki metnin okunması ve metin sonu dil bilgisi etkinliklerinin yapılması ile güncel Türkçe öğretim programının öngördüğü yöntem ile) öğrencilerin başarı durumuna etkisi nasıldır?

1.a. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait son test puanları farklılaşmakta mıdır?

1.b. Deney grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında fark var mıdır?

1.c. Kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında fark mıdır?

1.d. Metin temelli dijital öykü programının uygulandığı öğrencilerin (deney grubu) ön test, son test ve izleme testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1d.a. Deney grubunun “Dil Bilgisi Başarı Testi” son test ve izleme testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Deneysel çalışmaya katılan deney grubu öğrencilerinin metin temelli dijital öykü yönteminin etkililiğine ilişkin görüşleri nelerdir?

1. 2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisini incelemektir. Dil bilgisi konularının sezdirerek öğretmede metin temelli olarak dijital öykü programı çerçevesinde metin; metin sonu dil bilgisi etkinliklerinin yapılması ile kontrol grubuyla da güncel Türkçe Öğretim Programında belirtilen yöntemle ders kitabındaki metin ve metin sonu dil bilgisi etkinliklerinin yapılması şeklinde ders işlenecektir. Çalışma ile deney ve kontrol grubu ön test, son test sonuçları karşılaştırılarak dijital öykünün öğrencinin dil bilgisi konularını öğrenmedeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırma ile öğretim materyali olarak sadece ders kitabının kullanılması ve metinden bağımsız şekilde metin sonu dil bilgisi sorularının cevaplanması yerine dijital öyküye dönüştürülmüş metin ve metin içinde dikkat çekilen dil bilgisi konusu ile öğrenci başarısını artırarak öğrenme ortamını zenginleştirerek çağdaş öğretim anlayışına uygun bir model planlanmaktadır.

Alan yazında dil bilgisi öğretimi konulu çalışmaların yabancı dil öğretiminde yoğunlaşması; Türkçe Öğretim Programlarının önemle üzerinde durduğu metin temelli dil bilgisi öğretiminin de araştırmalarda ve ders kitap kitaplarında yer bulmaması sebebi ile çalışmanın alandaki bu boşlukları doldurması düşünülmektedir.

Dijital dönüşümün yaşamın her alanına yansıdığı bilişim çağında, dil öğretiminin farklı bakış açısı ile dijital metinler ve dijital metin temelli dil bilgisi konularının metin içinde belirginleştirilmesi yolu ile öğretiminin ön gören bu çalışmanın alan yazına katkısı olacağı düşünülmektedir.

1. 4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma;

- 75. Yıl Kocatepe Ortaokulu 6.sınıf öğrencilerden elde edilen verilerle,
- Deneysel uygulama sürecini kapsayan 8 haftayla,

- 6. sınıf MEB yayınları 2020 baskı ders kitabında her temadan seçilen bir metin ve dil bilgisi konusu(sıfat, sıfat tamlaması, hâl, çoğul, iyelik ekleri, edat, bağlaç, ünlem)ile metinlerin ve dil bilgisi etkinliklerinin dijital öyküye dönüştürülmesi,
- Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin belirlenmesi ile sınırlandırılmıştır.

1. 5. Varsayımlar*

Bu çalışmada;

- Hazırlanan veri toplama araçlarının çalışmanın amaçlarına uygun olduğu,
- Çalışma grubunu oluşturan kişilerin doğru ve güvenilir bilgiler verdikleri varsayılmıştır.

1. 6. Tanımlar

Dil Bilgisi Öğretimi: Bir dilin tümce yapısını, ses ve biçim özelliklerini inceleyip kurallarını belirleyen bilim olarak tanımlanan dil bilgisi (Türk Dil Kurumu, 2021) dili kullanım becerisini en üst düzeye çıkarmayı amaçlayarak yapılan öğretimdir.

Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi: Türkçe öğretiminin metinler yoluyla yapılması, becerilerinin kazandırılmasında metinlerin etkili bir araç olması temelini oluşturmaktadır (Temizkan, 2012).

Dijital Öykü: Dijital ortamlarda uygun yazılım ve programlarla öykülerin metin, video, müzik, ses ve görsel öğelerin bir araya getirilerek estetik, sanatsal ve yaratıcı bir ürün olarak sunulmasını sağlayan modern bir öyküleme şeklidir (Sawyer ve Wills, 2011; Robin, 2006; Banaszewski, 2002).

Dijital Öğretim: Öğrencinin öğretene ile aynı yerde bulunmadığı ve iletişim için çeşitli teknolojilerin kullanıldığı bir sistemdir. Türkçede uzaktan eğitim terimi daha yaygın

*varsayım tez yazım kılavuzu alt başlıkları arasında kullanıldığı için 'sayılı' yerine tercih edilmiştir.

Web: <http://www.inonu.edu.tr/egitim.bilimleri/menu/8167/tez-yazim-klavuzu> 31/07/2021'de alınmıştır.

olarak kullanılsa da e-öğrenme, çevrimiçi (online) öğrenme ve uzaktan öğrenme terimleri ile de benzer kavramlar ifade edilmektedir (Akbulut, 2020: 51).

Eğitimde Dijital Dönüşüm: COVID-19 salgını ile bütün dünyayı etkileyen, Mart 2020'den bu yana onlarca ülkede okullar kapatıldığı ve dünyadaki öğrenci nüfusunun yaklaşık %90'ını etkileyen (Şen Akbulut, 2020:50) bu süreçte eğitim öğretimin dijital teknolojiler, program ve yazılımlar yardımı ile uzaktan sürdürüldüğü dönüşüm sürecidir.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil Bilgisi Öğretimi

Dil, insanların iletişim ihtiyacından doğmuştur. İnsan, var olduğundan bu yana birbiri ile anlaşma çabası içindedir. Bu çaba, kimi zaman mağara duvarına yapılan resimlerle, kil tabletlere taş baskılarla, kimi zaman da taş bloklara çivi yazıları ile sonuçlanmıştır. Sosyal yaşamın gereği olarak, insan duygu ve düşüncelerini en iyi şekilde anlatmak ve karşıdakinin duygu ve düşüncelerini anlamak ister. Bu durum dilin kurallarının belirlenmesini ve dil öğretimini zorunlu hale getirmiştir.

Ülper'e göre, dil bilgisi, dil ile ilgili genel bilgileri içerdiği gibi dar anlamada da dil bilgisi kurallarını ele almaktadır (2020: 195, Edt. A. Pehlivan, İ. S. Aydın). Bir dilin tümce yapısını, ses ve biçim özelliklerini inceleyip kurallarını belirleyen bilim olarak tanımlanan dil bilgisi (TDK, 2021), dili kullanım becerisini en üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır.

Bu amacı ve etkili öğretimi gerçekleştirmek için dil bilimciler, dil bilgisi öğretiminin temel ilkelerini ve öğretimde izlenmesi gereken aşamaları belirleme çalışmaları yapmışlardır. Dil öğretiminde kullanılan temel yaklaşımların (davranışçı, bilişsel, yapılandırmacı) dil bilgisi öğretimi konusunda görüşlerini şöyle özetlemek

mümkündür:

Davranışçı yaklaşım dil bilgisi öğretiminde kuralların metinden bağımsız örneklerle öğretilmesini, kuralların ezberlenmesi esas almaktadır. Daha çok yazma, konuşma becerileri ile dil kuralları ilişkilendirilir, kurallar örneklerle pekiştirilir. Tümdengelim öğretim yöntemi uygulanır (Güneş, 2007: 261).

Bilişsel dil öğretim yaklaşımına göre dil bilgisi öğretiminde, bilgisayara benzetilen insan beyni dil öğrenmek için özel olarak programlanmıştır, bireyin dil öğrenmek için temel bir yeteneğinin bulunduğu, evrensel bir dil bilgisine sahip olduğu düşünülür. Yaklaşım bu nedenle dil bilgisi öğretimine işlevsel bir açıklama getirmemiştir.

Yapılandırmacı yaklaşımda dil bilgisi öğretimi, günümüzde kullanılan geçerli olan etkileşimsel ve sosyal yaklaşımı içermektedir. Dil bilgisi öğrenimi zihnin yeterli olgunluğa eriştiği belirli dönemlerinde, sosyal ortamda, etkileşimsel olarak gelişeceği ön görülür. Yapılandırmacı yaklaşımda kuralların ezberletilmesi yerine sezdirilmesi, sosyal ortamlarda, etkileşimsel ve işlevsel olarak, uygulamalı öğretilmesi şeklindedir. Çetinkaya, bu yaklaşımda öğrencilerin dil bilgisi öğretime etkin olarak katılmasının ve öğrenmeyi anlamlı bulmasının önemini vurgulamıştır (2020: 135, Edt. A. Pehlivan, İ. S. Aydın). Güneş'e göre de dil bilgisi öğretiminin dilin temel becerileri dinleme, okuma, konuşma, yazmanın gelişimine katkıda bulunması bu yaklaşımda hedeflenir (2007: 264-265).

Dil Bilgisi öğretiminin temel ilkelerini Cumhuriyet Dönemi Türkçe Öğretim Programlarında ve pek çok dil bilimci tarafından belirtildiği üzere aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

Dil bilgisi öğretiminde,

1. Tümevarım yöntemi uygulanmalıdır.
2. Kurallar sözden yazıdan ayrı olarak öğretilmemedir. Uygulama gücü kazandırmak için örnekler okuma parçalarından alınmalıdır (Akt. Onan, 2012; Göğüş, 1978: 349).
3. Kurallara uygun kullanım ve beceriler alışkanlık durumuna dönüştürülmelidir.
4. Dil bilgisi öğretiminin çıkış noktası kurallar değil, kullanım sorunları olmalıdır.
5. Dil bilgisi öğretimi alıştırmalar, örnekler üzerinde yapılandırılmalı, seçkin yazarların metinleri üzerinde uygulamalar yapılmalıdır.

6. Hazır, soyut bilgilerden kaçınılmalıdır. Yakından uzağa ilkesi, yaşantılardan hareketle örnekler seçilmelidir.

7. Dil bilgisi ayrı bir ders saati değil, diğer beceriler içerisinde işlevsel olarak yer almalıdır. Uygulamalar etkinlikler yoluyla yapılmalıdır.

8. Dil bilgisi öğretimi anlamı ve anlatımın tam ve kusursuz olmasını sağlamak için bir araç olarak kullanılmalıdır, amaç haline getirmemelidir.

9. Dil konuları her zaman tümce içinde ve yer aldığı metnin anlam bütünlüğü içinde düşünülmelidir. Uygulamalar metinden hareketle yapılmalıdır.

10. Dil bilgisi konuları birbirinden bağımsız değil birbirine dayandırılmalı birbirinin anlamını tamamlanmalıdır.

11. Kurallar ezberletilmemeli, örneklerle sezdirilmelidir.

12. Kavramlar terimlerin sınıflandırılması konusunda tutarsızlık ortadan kaldırılmalıdır.

13. Programındaki yaklaşım, yöntem ve teknikler göz önünde bulundurularak dil bilgisi öğretimi gerçekleştirilmelidir.

14. Dil bilgisi öğretiminde etkinliklerin planlamasında dilin yapısal özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

15. Hedef kitlenin zihinsel gelişim özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Dil öğretimi de farklı ve iç içe geçen pek çok becerinin öğretimini içeren çeşitli değişkenleri barındıran çok disiplinli bir çalışma alanıdır (Lüle Mert, 2021: 107, Edt. H. Yazıcı). Dil bilgisi öğretimi benzerlik, farklılık belirleme, karşılaştırma yapma, sınıflama, sıralama, ilişkilendirme gibi zihinsel becerileri gerektirir. Belirtilen beceriler yeterli düzeye ulaşmadan –on yaşından önce- öğretme güç olmaktadır (Güneş, 2007: 266).

Dil bilgisi öğretiminde etkili öğrenmeyi sağlayabilmek için kullanılan çeşitli yöntem ve teknikler vardır. Bunlar hedef kitlenin ilgi, gereksinim ve olanakları doğrultusunda farklılık gösterebilir. Bunlar, anlatma yöntemi, takrir, anlatım ya da düz anlatım olarak adlandırılır. Düz anlatım yönteminde bilgilerin pasif şekilde sunulması söz konusudur. Sınıf içerisinde en çok kullanılan, geleneksel yöntemdir. Yöntemi etkili hâle getirmek için kavram haritaları ile zenginleştirmek mümkündür. Soru cevap yöntemi, konuyu bütün yönleriyle kapsayan sorular sorulması ve cevaplar alınmasıdır. Çözümleme ve birleştirme yönteminde çözümleme analiz, birleştirme sentezdir. Bu yöntem, birbirini tamamlayan bu iki aşamayı içerir, dil bilgisi konularının

ilişkilendirilmesi, daha açık şekilde anlaşılmasını sağlar. Tümevarım ve tümdengelim yöntemleri; tümevarım, genel sonuçlara, kurallara; örnekler, sorular, olaylar, özel durumlardan varmadır. İlgi, dikkat, gözlem gerektirdiği için öğrenciyi ezbercilikten kurtarır. Tümdengelim ise, yasa, ilke ve kurallardan yolla çıkararak özel bir durumu, olayı, örnekleri inceleme açıklama yöntemidir. Tümevarım ve tümdengelim yöntemleri dil bilgisi öğretiminde birlikte kullanılmalıdır. Gözlem dil bilgisi öğretimini verimli ve etkili bir yol haline getirmek için diğer yöntemlerle birlikte kullanılır. Kuralları soyutluktan çıkarmayı amaçlar. Dramatizasyon, olayların hayali bir ortamda canlandırılmasıdır. Dil bilgisi öğretiminde kural ezberletmekten çok uygulamaya yönelik olarak kullanılır. Tartışma yöntemi, öğrencilerin dinleyerek, eleştirerek sorular sorarak öğrenmesini sağlayan yöntemdir. Dil bilgisi öğretiminde uygulama alanı olarak kullanılır. Gösterip yaptırma (demonstrasyon) yöntemi özellikle okuma, vurgu, tonlama öğretimi konusunda kullanılmaktadır (Dolunay 2012, Özbay 2010, Küçükahmet 2002, Demirel, 2002, Kavcar, 1998).

2.1.1. Dil Bilgisi Öğretiminin Türkçe Öğretim Programlarındaki Yeri

Öğretim programları dil öğretiminin hedeflerinin gerçekleştirilmesi için planlanan düzen ve öğrenme yaşantılarının tümünü içerir. Dil bilgisi öğretiminde de öğretim programları esas alınan temel hareket noktasını oluşturulmuştur. 1924 yılından başlayarak bugüne kadar öğretim programlarındaki dil bilgisi öğretiminin yerini şöyle özetlemek mümkündür: 1924 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nda dil bilgisi öğretiminin dilin kurallarını uygulamalar üzerinde de olsa öğrenciyi fark ettirme çalışmalarının 4 ve 5. sınıfta olduğu görülmektedir. 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nda dil bilgisi konularının birbirini tamamlayacak şekilde işlenmesi, yazma eğitimi sırasında dil bilgisi kurallarına da dikkat edilmesi gerektiği, 4 ve 5. sınıfta dil bilgisi konularına yer verilmesi belirtilmiştir. 1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nda dil bilgisi öğretimi ile ilgili bölüm başlığı gramer olarak değiştirilmiştir. 1926 programıyla aynı içeriktedir. 1936 İlkokul Türkçe Programı, Türkçe dersinin bütünlüğüne vurgu yapar ve 1935 yılında Atatürk'ün Türkçenin asıl kuralları tam olarak incelenip belirlenene kadar dil bilgisinin öğretim programından kaldırılması yönündeki talimatı doğrultusunda hazırlanmıştır. 1948 İlkokul Türkçe Programı'nda, dört temel beceri (dinleme, konuşma, okuma, yazma) dil öğretiminde öne çıkartılmıştır. Türk dilinin bağlı olduğunu ana kuralları sezdirme ve Türk dilini kullanmada güven

kazandırma şeklinde dil bilgisi öğretimine yer verilmiştir. Dil bilgisinin sözlü ve yazılı ifade becerilerini tamamlayacak şekilde işlenmesine vurgu yapılmıştır. 1968 İlkokul Türkçe Programı'nda 1948 programında olduğu gibi dil bilgisi öğretiminin okuma, dinleme, konuşma, yazma ve imla başlıkları ile ilişkilendirilmesi vurgulanmış ve ayrıntılandırılmıştır. 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Öğretim Programı'nda 1-5. sınıflar ve 6-8. sınıflar olarak hazırlanmış, programda anlama ve anlatım, dil bilgisi, yazı, yöntem, ölçme ve değerlendirme başlıkları yer almıştır. 2004 programı, pilot uygulaması 2004-2005 eğitim öğretim yılında yapıldıktan sonra 2005-2006 eğitim öğretim yılında kullanmaya başlanmıştır. 2009 yılında değişiklik yapılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında program; çoklu zekâ yaklaşımı, bireysel farklılıklara duyarlı bir şekilde öğrenci merkezli olarak, tematik, sarmal, beceri yaklaşımı gibi beceri ve modellerden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Dil becerileri dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma, görsel sunu şeklinde belirlenmiştir.

Dil bilgisi öğrenme alanı olarak verilmeyip “Dil bilgisi bir dilin yapısı, kuralları, işleyişi ile ilgilidir. Dolayısıyla dilden ayrı düşünülmemelidir. İlköğretim 1-5. sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alındığında dile ilişkin kuralları aktarmak yerine onların dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma, görsel sunu becerilerini geliştirmeye olanak sağlamalıdır. Bu düşünceden hareketle dil bilgisi programda ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmamış, diğer öğrenme alanları içerisinde yer almıştır. İlköğretim 1-5. sınıflar düzeyinde dil bilgisi kural ve ilkelerinin sezdirilerek öğretilmesi benimsenmiştir. Bu nedenle dil bilgisi kurallarının verilisinde adlandırmaya gidilmemiştir” (MEB, 2009: 18).

İlköğretim 6-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programlarında dil bilgisi öğretimini ise şöyle özetlemek mümkündür: 1924 Lise Birinci Devre Müfredat Programı'nda Türkçe ders saatleri içinde dil bilgisi konuları için bağımsız ders saatleri ayrılmıştır. 1929 Orta Mektep Türkçe Programı'nda 1928 Harf Devrimi'nden sonra daha çok yazım kurallarını içeren uygulamalara gidilmiştir. Gramer dersleri bağımsız ders saatleri olarak bulunmaktadır. 1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı gramer müfredatı değiştirilmiştir. Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kurulmasından sonra yapılan çalışmaların okul programına yansıdığı görülmektedir. 1938 Ortaokul Türkçe Programından, 1935 yılında Atatürk'ün istediği üzerine dil bilgisi konuları, kurallar tam olarak belirlenene kadar müfredattan çıkartılmıştır. 1940'ta Tahsin Banguoğlu'nun “Ana Hatları ile Türk Grameri” kitabının incelenmesi ve 1941 yılında “Gramer Kongresi” değerlendirmesi ile ders kitaplarının içeriği yeniden oluşturulmuştur. 1949

Ortaokul Türkçe Programı'nda Türk dilinin bağlı olduğu kuralları sezdirip öğreterek Türk dilini kullanmada güven sağlama olarak dil bilgisi öğretimin gerekliliği belirtilmiştir. 1949 programında bağımsız bir bölüm olarak "Dil Bilgisi" başlığına yer verilmiştir. 1962 Ortaokul Türkçe Programı, 1949 programı ile dil bilgisi öğretimi içeriği açısından aynıdır. 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı (6-8. Sınıflar) dil becerilerini anlama ve anlatma olarak sınıflandırmıştır. Dil bilgisi öğretimin nasıl olacağı "Dil Bilgisi Çalışmaları" başlığı altında okuma ile ilişkilendirilerek verilmiştir. Dil bilgisi dâhil olmak Türkçe dersinin uygulamaya dayalı olarak işlenmesi, dil bilgisi konuları için bağımsız bir ders saati ayrılmaması istenmiştir (MEB, 2000: 35) 2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-8. Sınıflar) yapılandırmacı yaklaşımı benimsemiş dil bilgisi beşinci öğrenme alanı (okuma, dinleme, konuşma ve yazma) olarak belirlenmiştir. ...Dil bilgisi öğretimi kuramsal bilgilere değil, uygulamaya dayanması, dil kurallarının verilmesinin yanında, kuralların tümce ve metin düzeyindeki uygulama çalışmaları ile verilmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Programda kazanımlar aşamalı olarak verilmiş bunların değerlendirilmesinde metin ya da tümce bütünlüğü ve bağlam içerisinde ele alınması, diğer becerileri desteklemesi açısından önemli olduğu vurgulanmıştır (MEB, 2006:7-8). Balcı (2012), güncel Türkçe Öğretim programlarındaki dil bilgisi öğretimi anlayışlarını ayrıntılı olarak incelemiş ve tüm programlarda dil bilgisi öğretimine yer verildiğini; 2006 yılında eğitim sisteminde yapılandırmacı anlayışın benimsenmesi ile dil bilgisi öğretiminde kural verme yaklaşımının terk edilip kuralların tümce ve metinde sezdirilmesinin ön görüldüğü belirtilmiştir.

2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, dil bilgisi kazanımları öğrenme alanları gözetilerek 1- 8. Sınıflar için aşamalı biçimde oluşturulmuş, dil bilgisi kural bilgisi yerine kuralları sezdirme ve uygulamaya ağırlık verilmiştir. Öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilen dil bilgisinin metin bağlamı içerisinde ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin bilişsel gelişim düzeyleri dikkate alınarak dil bilgisi ve diğer Türkçe dersi becerileri ve kazanımları aşamalı bir yoğunluk ve kapsam içinde yapılandırıldığı belirtilmiştir (MEB, 2015:4).

Amaç, perspektif, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme yaklaşımı, bireysel gelişim açısından köklü değişiklikler yapılan 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), tematik bakış açısı ile hazırlanmıştır. Programın okuma-yazma beceri alanları kazanımlarının, metin içi, metin dışı ve metinler arası anlam kurmayı sağlayacak şekilde yapılandırıldığı görülmektedir.

Öğrencilerin 1-8. sınıf düzeyinde kazanımların yapısı ve hiyerarşisinin, temel dil becerilerinin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmesini sağlayacak şekilde düzenlendiği belirtilmiştir. Öğrencilerin gelişim özelliklerine göre dil bilgisi ve yazım kuralları ile ilgili kazanımlar aşamalı ve artan bir yoğunluk içinde yapılandırıldığı belirtilmiştir (MEB, 2017:10). MEB, 2018, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da dil bilgisi öğretimine aynı şekilde yer verilmiştir. Dil bilgisi konuları 2017, 2018 ve 2019 programlarında, okuma öğrenme alanı, söz varlığı başlığı altında, sınıf düzeylerine uygun kazanımlar şeklinde yer almıştır.

2.1.2. Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları

Dil bilgisi öğretiminin niteliğini etkileyen -öğretmen adaylarının lisans eğitiminden başlayan, dil bilim, terim ve yaklaşımlar, yazım ve noktalama, merkezi sınavların test tekniğiyle yapılması, işlevsel dil bilgisi, dil bilgisinde kural sorunu, dil bilgisinin bütünselliği sorunları gibi orunlar araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Bu sorunların hem uygulayıcıları hem de öğrencileri olumsuz etkilediği bilinmektedir.

Dil bilgisi öğretiminde terimler konusunda birlik olmaması, kararsızlık tutarsızlık ve keyfiliğin bulunması öğretimi zorlaştırmaktadır. Öğretmenlerin ve dil bilgisi kitabı yazarlarının arasındaki tanım, terim, sınıflandırma bakımından farklı görüşler öğretmen ve öğrencilerin işini zorlaştırmaktadır. Yaklaşım sorununa neden olmaktadır. Öğretmen adaylarına lisans düzeyinde dil bilgisi öğretim yöntemleri yerine sadece kural öğretiminin yapılması, uygulamanın ihmal edilmesi lisans eğitimi ile ilgili sorunları oluşturmaktadır.

İşlevsel dil bilgisi, dilin görev ve anlam elemanlarının belli bir metin parçasında kullanımı, niçin seçildikleri, hangi işlevi yerine getirdiğinin belirlenmesidir. Öğrenilenlerin soyutluktan kurtarılması, günlük yaşamla bağlantısının kurulması açısından işlevsel dil bilgisinin derslere aktırılması önemlidir. Bu konuda yetersizlik de bir başka sorunu oluşturmaktadır.

Dil bilgisi öğretiminde dil bilimin verilerinden faydalanılması ve dil bilgisinde kural sorunu, dil bilgisi öğretiminde kural öğretilmesi ve ezberletilmesi de temel sorunlardandır. Kuralları sezdirmek, uygulamadan örneklerden yola çıkmak esas olmalıdır.

İmla ve noktalama sorunları dil bilgisi öğretimindeki bir başka sorundur. İletişimi kolaylaştırmak, yazma birliği sağlamak için yazım ve noktalama hatalarının giderilmesi gerekir. Bu uygulamalara dil bilgisi öğretiminde ağırlık verilmesi gerekir.

Dil bilgisinin bütünselliği demek dil bilgisinin bağımsız bir ders olarak değil, anlama ve anlatım becerileri ile birlikte yürütülmesi, onları destekler nitelikte olması demektir. Dil bilgisi öğretimi soyutluktan kurtarılmalıdır (Kurudayıoğlu 2012a-b, Sever, Kaya ve Aslan, 2008, Erdem 2007, İşcan 2007, Çiftçi 2006, Sağır 2002, Cemiloğlu, 2001).

Belirtilen bütün bu sorunlar öğrencilerin dil bilgisi öğretimine karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Özkaya ve Çoşkun'un (2018) geliştirdiği ortaokul öğrencileri için "Dil Bilgisine Yönelik Tutum Ölçeği"ni uygulayan Toptal (2020), ortaokul öğrencilerinin cinsiyet, sınıf, anne öğrenim durumu, evde kendilerine ait oda, okul dışı kurs-etüt merkezinde destek ve kitap okuma sayıları değişkenlerine göre dil bilgisi tutumlarında anlamlı farklılıklar olduğunu belirlemiştir.

2.2. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi ve Uygulamaları

2.2.1. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi

Türkçe öğretiminde amaç öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma, yazma alanlarında becerilerini geliştirmek ve Türkçeyi doğru ve etkili kullanımı alışkanlık hâline getirmelerini sağlamaktır. Dil bilgisi etkinlikleri de bu alandaki becerileri destekleyen nitelikte olmalıdır. Kuralların sezdirilmesi, dilini kullanmaya güven duymasının sağlanması, dil becerilerinin kazandırılması, alışkanlık haline dönüştürülmesi dil bilgisi öğretiminde önemli unsurlardır.

Temizkan'a (2012) göre, dinleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanlarına yönelik etkinliklerde yardımcı unsur dil bilgisidir. Doğru anlama ve anlatma dilin kurallarının doğru öğrenilmiş olmasında saklıdır. Metin temelli dil bilgisi öğretiminde Türkçe öğretiminin metinler yoluyla yapılması, dil becerilerinin kazandırılmasında metinlerin etkili bir araç olması yöntemin temelini oluşturmaktadır. Metin temelli dil bilgisi öğretiminde dilin uygulama alanı olan metinlerden hareket edilmesi, dilin kurallarının ortaya çıkış sistemine de uygun bir yaklaşımla öğretim yapılmasını sağlar. Metne dayalı dil bilgisi öğretimi adını alan bu yöntem, anlamlı bir bütün içerisinde dil

bilgisini sezdirmeyi sağlar, bu yöntem uygulamaya dönüktür. Dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Kurallar bilgisi yerine dil bilgisini etkinliklerle desteklemek kuralları tek başına değil metinlerde sezdirme bu yöntemde esastır. Dil bilgisi öğretimi günlük hayattan kopuk, uygulamadan uzak olmamalıdır. Metinlerden hareketle dil bilgisinin öğretilmeye çalışılması sırasında metin içinde öğretmenin verdiği örneklerdeki benzerliklerle kuralın keşfedilmesi sağlanır. Dil bilgisi konusu uygun örneklerle metinde bağlam içine yerleştirilir, böylece izleme sağlanır. Öğrenci kuralı benzer bağlamda kullanma ve görme fırsatı bulur. Gözleme dayanan bir tümevarım yöntemi izlenmiş olur. Ulaşılan bilgilere planlı ve düzenli bir şekilde metin üzerinden ulaşılmış olur. Öğrenci hazır kalıp bilgi, kural bulmaz. Bilgiye ve kurala kendi çabası ile metin üzerinde uygulama yaparak ulaşır. Tümce ve metin anlaşılabilirliği, çözümlemesi, metinler arasılığın gündeme gelmesi bu yöntem ile sağlanmış olur (Temizkan, 2012; Erdem ve Çelik, 2011; Karadüz, 2007).

Dil bilgisi konularının ezbercilikten kurtarılarak uygulamalı bir biçimde öğrencilere kavratılması için metinler üzerinde işlenmesi gerekir. Metne dayalı dil öğretiminde kuralları sezdirme esas alındığı için öğrencilerin dilin kurallarını kavraması kolaydır. Hamzadayı, metin odaklı dil bilgisi öğretimi ile dil yapılarının ön bilgilerle ilişkilendirilerek dil yapılarına yönelik bütünleştirme, sorgulama, çıkarım yapma, değerlendirme gibi üst düzey bilişsel beceriler ile öğrencilerin dil bilgisel yapıları kavramalarının kolaylaştığını belirtmektedir (2020: 95, 96, Edt. A. Pehlivan, İ. S. Aydın). Ders işlenişi sırasında dil bilgisi çalışmalarına başlamak için metin okuma süresinin bitmesi beklenmemelidir. Metin okunurken ilgili dil bilgisi kazanımına yönelik ifadelerle öğrencilerin dikkati çekilerek konuyu hissetmeleri sağlanmalıdır (Çeçen, 2007). Dil bilgisi konularını kavratmanın en doğru yolu metinlerden hareket edilerek, inceleme yapılarak konuları kavratmaktır (Sağır, 2002: 7). Aslan (2017), metinden yola çıkılarak yapılan dil bilgisi etkinliklerinin somutlaştığını ve öğrencinin derse istekle katılımını sağladığını ve konuların daha iyi öğrenildiğini belirtmiştir.

Dil bilgisi dersinin çıkış noktası bir metin olacaksa örnek tümceler belirginleştirilir, anlam özelliklerinin sezdirilen kuralla bağlantısı belirlenir. Sesli sessiz okumalar yapılarak metin incelenir. Örnekler gözden geçirilir, alıştırmalarla desteklenir. Amaç kurallar bilgisi öğretmek değil, dili ve onun doğru kullanım becerisini metin üzerinde uygulamalı göstermektir (Çotuksöken, 1996).

“Metin temelli dil öğretimi niçin gereklidir?” sorusuna araştırmacılar şu görüşlerle karşılık vermektedir: Dil bilgisi öğretiminde amaç dilin kurallarını öğretmek

değil, dil becerilerini geliştirmektir. Dil bilgisi öğretimi ezbere yönelik olmamalıdır, dil bilgisini sezdirmede etkin bir araç olarak, uygulama alanı olarak sunulmalıdır. Dil bilgisi öğretiminin Türkçe dersi için bir araç değil, amaç olarak algılanması, öğrencilerin dil bilgisi kural bilgisi ezberlemeye karşı olumsuz tutumları, dil bilgisi dersinin ayrı bir ders saati olarak algılanması, dil bilgisi öğretimi konusunda yeni yöntemlerin uygulayıcılar tarafından benimsenmemesi dil bil bilgisi öğretiminde yeni yöntem arayışlarını gündeme getirmektedir. Dil bilgisi öğretiminde uygulamaya yönelik, ezberden uzak bir yöntem olan metin temelli dil bilgisi öğretimi bu bağlamda öne çıkmaktadır (Erdem ve Çelik, 2011; Ünalın, 2001; Derman, 2008).

Metin temelli dil bilgisi öğretimi için seçilen metinlerde bazı özelliklerin bulunması gerekmektedir. Bu özelliklerin gözetilmesi yöntemin etkinliğini artırmak için önemlidir. Örneğin, metinler öğrencilerin ilgisini çekmelidir; metin, öğretilmesi gereken konularla bağlantılı olmalı, örnekler içermelidir; dil anlatım açısından doğru, noktalama yazım kuralları açısından uygun olmalıdır. Öğrencilerin dil, sosyal, bilişsel ve kişilik gelişimleri göz önünde bulundurulmalı; dil bilgisi konusunu bağlam içinde yansıtan, Türkçe öğretiminde öğrencilerin millî, manevi duygularını geliştirmeyi amaçlayan metinler kullanılmalıdır (Yıldız, 2003).

2.2.2. Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretiminin Türkçe Öğretim Programındaki Yeri ve Uygulamalar

Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet Dönemi kimi Türkçe öğretim programları incelendiğinde şekil öğretmenin, işlev ve anlamın önüne geçtiği görülmektedir. Bu yaklaşım dil bilgisi öğretimini amacından uzaklaştırmaktadır. 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı (6-8. Sınıflar) Türkçe dersinin dil bilgisi dâhil olmak üzere uygulamaya dayalı olarak işlenmesini ön görmüş, programda dil bilgisi konuları için bağımsız ders saati ayrılmıştır (MEB, 2000: 35).

2006 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-8. Sınıflar) yapılandırmacı yaklaşımı benimsemiştir. "...dil bilgisi öğretimi kuramsal bilgilere değil, uygulamaya dayanmalıdır. ... Kurallarının verilmesinin yanında, kurallarının sözcük, tümce ve metin düzeyindeki uygulamaları amaçlanmıştır. Programda kazanımlar aşamalı olarak verilmiş bunların değerlendirilmesinde metin ya da tümce bütünlüğü ve bağlam içerisinde ele alınması, diğer becerileri desteklemesi açısından önemli olduğu

vurgulanmıştır.” (MEB, 2006:7-8).

2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programında, dil bilgisinin kurallar bilgisi yerine, uygulama yoluyla öğretilmesi amaçlanmış, metin bağlamı içerisinde öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilerek ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. (MEB, 2015:4).

Tematik yaklaşım ile oluşturulan 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), okuma - yazma öğrenme alanları metin içi, metin dışı ve metinler arası anlam kurma okumayı sağlayacak şekilde yapılandırıldığı belirtilmiştir. Tüm öğrenim kademelerinde öğrenme becerileri, öğrencilerin bilişsel düzeyleri göz önünde bulundurularak, temel dil becerilerinin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak şekilde düzenlendiği, dil bilgisi ve yazım kuralları ile ilgili kazanımların aşamalı olarak artan bir yoğunluk içinde yapılandırıldığı belirtilmiştir (MEB, 2017:10). MEB, 2018, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programlarında da dil bilgisi öğretime aynı şekilde yer verilmiştir. Dil bilgisi konuları 2017, 2018 ve 2019 programlarında, okuma öğrenme alanı, söz varlığı başlığı altında, sınıf düzeylerine uygun kazanımlar şeklinde yer almıştır.

Dil bilgisinin öğretiminde uygulama etkinliği ve kolaylığı sağlamak için pek çok yöntem, yaklaşım geliştirilmiştir. Dilin etkileşim ile edinilmesi düşüncesi, dil öğretiminde çoğunlukla yabancı dil öğretimi üzerinde durulmasına, Türkçe öğretimi üzerinde durulmamasına neden olmuştur (Çeçen, 2007).

Dilaçar’a göre, dil kullanıcısının tümce hâlinde düşünmesi sebebi ile “düşünceden başlayıp şekle varmak” yöntemi dil bilgisi öğretiminde etkin bir yöntemdir (Akt. Çeçen, 2007; 1968: 55). Kuralcı dil bilgisinin sözcük kavramını anlamlı en küçük birim olarak görmesi bağlamdan uzaklaşmasına neden olmuştur. Çağdaş dil öğretim yaklaşımlarında en küçük anlamlı birimlerin sözcükten tümceye, tümceden de metne kaydığı görülmektedir. Bu da dil bilgisi öğretiminin de metin temelli olarak yapılması zorunluluğunu doğurmaktadır. Metinde bağlam, dilin birimini çevreleyen, kendinden önce ya da sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, anlamını, değerini belirleyen birim ya da birimler bütünü, kontekst olarak tanımlanır (TDK, 2020). Dil yapılarının işlevlerinin ancak metin içinde ortaya çıkmasına olanak sunmaktadır. Kuralların metnin bağlamındaki işlevi, kullanımı örnek metin üzerinde gösterildiğinde sezerek öğretmeyi kolaylaştıracağı kuralların içselleştirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, dil bilgisi öğretimi metne bağlantılı olarak işlenmelidir (Çotuksöken, 1990; Üstünova, 1998; İşcan ve Kolukısa, 2005).

2.3. Öğretimde Dijital Dönüşüm Bilişimle Üretim

21. yüzyılda insanoğlunun doğaya ve doğala yaptığı bilinçsiz müdahaleler insanlığın salgın ve tedbirleri ile yeni ve sıra dışı şekilde yaşam sürdürmesine sebep olmuştur. Çevirim içi öğretim zorunlu hâle gelmiş, eğitim-öğretimin durması yerine uzaktan, verimli ve etkili şekilde sürdürülmesi yeni dönemin temel amacı olmuştur. Bu sıra dışı süreçte öğretim ortamlarına erişimde ortaya çıkan engeller, önemli bir problem hâline dönüşmüştür. Bu problemi çözebilmek için dijital yazılım, program ve öğretim materyali geliştirme süreci hızlanmıştır. Konunun sadece bilişim uzmanları ile sınırlı kalmaması, uygulayıcıların da ders kazanım ve içeriklerine uygun en etkili öğretim materyalini geliştirmesi ve öğrencilere sunması zorunlu hâle gelmiştir.

Öğrenmeyi geliştirirken aynı zamanda öğrenilenleri uygulayabilmeyi sağlayan dijital teknolojileri öğrencilerin hiç zorlanmadan kullandıkları görülmektedir (Yılmaz Güntay, 2020: 44). Eğitimci, ABD’li Mark Prensky’nin “dijital yerliler” biçiminde adlandırdığı bu neslin dili de bilgisayarlar, internet ve oyunlarının vazgeçilmezi olan “dijital dil” olarak adlandırılmaktadır. Dolayısıyla dijital medya araçlarını etkin olarak kullanan çağın gençlerinin eğitiminde, önceki nesillerin eğitim sisteminin kullanılmasının yetersiz kaldığı görülmektedir. Bilişim çağı gençleri yeni bir şey öğrenirken yazılardan önce görsellere odaklanmaktadır (Yılmaz Güntay, 2020: 46). Bu da eğitim öğretimde dijital dönüşümü zorunlu hâle getirmektedir. Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığının 2023 eğitim vizyonu olarak belirlediği “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm” teması Şubat 2019’da pilot olarak başlamış, uygulama 2019-2020 eğitim öğretim yılında 81 ilde yürütülmeye devam etmiştir.

Bilişimle Üretim Tanıtım Metninde (BÜTM, 2019c) sürecin amacı, dijital becerilerin gelişmesi, algoritmik düşünme becerilerinin kazandırılması, üç boyutlu tasarım, kodlama ve akıllı cihaz tasarımı etkinliklerinin yürütülmesi, öğretmen eğitimleri olarak Bakanlıkça açıklanmıştır.

Bilişimle üretim öğrenme beklentileri, 5 ve 6. sınıflar için ön gördüğü dijital yetkinliği bir adım öteye taşıma, problemleri çözerken eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri kullanma, disiplinler arası ilişkiler kurma, çözüm geliştirme, 7. sınıflar için gördüğünü değil hayal ettiğini yapma, problemleri çözerken yeni yöntemler ve teknik araçları kullanma, sahip olduğu tüm teknik becerileri diğer disiplinlerle harmanlayarak

özgün çözümler ve ürünler geliştirme, risk alabilme olarak belirlenmiştir (BÜTM, 2019c: 8).

Bilişimle Üretim Pilot Uygulaması Değerlendirme Raporuna (2019b) göre, teknoloji içerikli eğitim materyallerinin derslerde nitelikli ve amaca yönelik bir araç olarak kullanılmasının ancak doğru yöntemlerle bütünleştirildiğinde mümkün olabileceği belirtilmiştir. Raporda, yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda yenilenen öğretim yöntem ve teknikleri ile bireyselleştirilmiş öğrenme süreçlerinin kullanılarak senaryo tabanlı öğrenme, problem ve araştırmaya dayalı öğrenme, sorgulama tabanlı öğrenme, iş birlikli öğrenme, oyun tabanlı öğrenme, proje tabanlı öğrenme vb., yöntemlerin kullanıldığı eğitim materyalinin önerilmektedir. Eğitim materyali içerisinde çoklu medya araçlarıyla desteklenen etkinliklerin geliştirilmesinin öğrenme süreçlerine olumlu katkı sağlayacağı da raporda vurgulanmıştır (2019b: 7,8). Bu rapor doğrultusunda hazırlanan öğretim programının bu yaklaşımı araştırmanın temel varsayımı olan dijital öykünün çağın gereklerine uygun bir metin temelli dil bilgisi öğretim yöntem ve aracı olacağını ortaya koymaktadır.

2.3.1. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim, öğrencinin öğretmen ile aynı ortamda bulunmadığı ve iletişim için çeşitli teknolojilerin kullanıldığı bir sistemdir. Türkçede uzaktan eğitim terimi daha yaygın olarak kullanılsa da alan yazına bakıldığında e-öğrenme, çevrimiçi (online) öğrenme ve uzaktan öğrenme terimleri ile de benzer kavramlar ifade edilmektedir (Akbulut, 2020: 51).

Normal şartlar altında uzaktan eğitim ya da çevrimiçi öğrenme uzun planlamalar gerektiren ve özellikle ders materyallerinin, ödevlerin ve değerlendirme yöntemlerinin titizlikle planlanmasını gerektiren bir süreç iken salgın krizi öğretmenlerin hızlı bir şekilde duruma uyum sağlamalarını ve uzaktan eğitime devam edebilmek için dijital araçları hızlıca kullanmaya başlamalarını gerektirdi (Akbulut, 2020: 50). Bu zorunluluk dijital medya araçlarında uzaktan eğitim imkânlarını geliştirirken video temelli öğrenme yaklaşımlarına da yaygınlık kazandırmaktadır (Yılmaz Güntay, 2020: 44). Video konferans programları Zoom, Hangouts, Skype ya da LMS [Learning Management System (Öğrenme Yönetim sistemleri)], Moodle, Google Classroom, Edmodo gibi

platformlar kullanımını yaygınlaştırırken internet etiği (net-etik) konusu da gündeme gelerek hızla eğitim öğretim etkinliklerinin içine girmektedir (Akbulut, 2020).

Türkiye’de salgın tedbirleri kapsamında okullarda uzaktan eğitimin zorunlu olduğu dönemde Bakanlık Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Zoom, Google Meetings gibi programların kullanımını uygun bulmuştur. Bu dönemde bilişimle üretim etkili öğretim için öğretmen ve öğrencilerin evlerinden aktif üretici olmasını gerekli kılmıştır.

Uzaktan eğitim çalışmalarında tüm dersler çevirim içi ortamda yapılırken sınavlar da çevirim içi sınav oluşturma araçları (WEB 2.0 araçları: Kahoot, Google Test) ile uzaktan yapılmıştır. Öğrenciler sadece ders ve sınavları çevirim içi olarak gerçekleştirmemiş, teknolojinin gelecekte hayatı nasıl etkileyeceğine dair öyküler yazmış, hayal ettikleri oyunları geliştirmiş, hayal ettikleri nesnelere 3D yazıcılarla geliştirmiş, kendilerinin belirledikleri sorunlara çözüm olacak yenilikçi fikirler geliştirmiş ve çevirim içi ortamlarda paylaşmışlardır.

Bu hızlı ve zorunlu değişim öğretim program, yöntem ve materyallerinde değişim ve dijitalleşmeyi hızlandırmıştır. Aslan (2020), dil öğretimi çalışmalarının uzaktan eğitim sürecinde her sınıf düzeyinde yürütüldüğünü, konu ile ilgili araştırmalar yapıldığını ve bunların teknolojik ortamlara aktarıldığını belirtmektedir (293, Edt. C. Aslan ve G. Çalışkan).

Bu bağlamda, Türkçe dersi için de dijital dönüşümün tüm beceri alanlarını destekler nitelikte yürütülmesi, öğretim programında belirtilen dil bilgisi öğretimini de kapsayan nitelikte olması, etkili öğrenmeyi uzaktan eğitimle gerçekleştirebilmek sürecin temel gereksinimi haline almıştır.

2.3.2. Bilişimle Üretim Öğretim Programı

Salgınla değişen yaşam şartları, bireyin gereksinimleri ve bunların zorunlu kıldığı bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, öğrenme öğretme yöntem-tekniklerindeki yenilik ve gelişmeler, bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bireyi zorunlu kılmıştır (MEB,2019:3).

Bu amaçla geliştirilen Bakanlığın 2019 yılında pilot uygulamasını yaptığı, 2020 yılında 81 ilde uygulamaya konulan Bilişimle Öğretim Projesi bağlamında 2019 yılında

4, 5 ve 7. Sınıflar için “Bilişimle Üretim Öğretim Programı”nı yayımlamıştır. Bilişimle Üretim Programı’nın disiplinler arası ve sarmal bir yapıya sahip olduğu, uygulamada özgünlük ve yaratıcılığın öğretmenlerden beklendiği belirtilmiştir (MEB, 2019:7).

Araştırma konusu olan dijital öykünün ders ve kazanım içeriklerine göre tasarlanması ve öğretim yöntemi olarak kullanılmasının yaşanan dijital dönüşüm ve dijital beceri geliştirme konusunda önemli ve gerekli olduğu düşünülmektedir.

2.4. Öyküleyici Metinlerin Dil Öğretiminde Kullanılması

Güneş’e (2013a) göre, dil öğretimi alanında “geleneksel, davranışçı, bilişsel ve yapılandırıcı” yaklaşım ve yöntemlerde dil öğretimi gerçekleştirilmektedir. Geleneksel yaklaşımda, dil bilgisi kuralları, atasözleri, edebiyat, genel kültür gibi konuların öğretimi ile, davranışçı yaklaşımda uyarıcı-tepki bağlamında çeşitli tekrar, taklit, ezberleme ve şartlandırma yolu ile; bilişsel yaklaşımda “Dil iletişim aracıdır.” görüşü ile dil öğretimi yapılmaktadır. Her yaklaşım kendi öğretilerine uygun bir metin anlayışı benimsemiştir. Öyküleyici, bilgilendirici, özgün-özel metinlerin ve şiir türlerinin metin seçiminde öne çıktığı görülmektedir. 2005-2006 Türkçe Öğretim Programında yapılandırıcı yaklaşım benimsenerek çoklu zekâ, öğrenci merkezli öğrenme, beyin temelli öğrenme, bireysel farklılıklara duyarlılık, sarmal ve tematik yaklaşım, beceri ve etkinlik yaklaşımı gibi yaklaşım ve modellerden yararlanıldığı programda vurgulanmıştır. Öğretim sürecinde de metinle öğrenmeye ağırlık verilmesi ön görülmüştür (MEB, 2006).

MEB 2015 Türkçe Öğretim Programında çok ayrıntılı olarak derslerde kullanılacak metin nitelikleri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

1. Metinler, dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirecek özelliklere sahip olmalıdır.
2. Metinler, öğrencilerin sınıf düzeylerine ve yaş seviyelerine uygun olmalıdır.
3. Metinler, öğrencilerin ruh dünyalarını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olmamalıdır.
4. Metinde geçen, yazarın ve dönemin özellikli söyleyişinde, imlasında değişiklik yapılmamalı; açıklama gereken yerlerde parantez içi ifadeler ya da dipnotlar kullanılmalıdır. Türkçenin dönemsellik ve tarihî değişimini gösteren “Oturmağa geldim.”, “Özür dilemekliğim icap eder.”, “Farkında olmuyarak çarptım.”, “Haluk’un Vedat’ını okuyorum.” gibi özellikli söyleyişler ve yazımlar orijinal metindeki hâliyle muhafaza edilmelidir.
5. Alanda yaygın olarak kabul görmüş yazar ve eserlerden edebî değer taşıyan metinler alınmalıdır. Seçilen metinler ikincil aktarımlar yerine yazarının eserinden alınmalıdır. Ayrıca “Bu kitap için yazılmıştır.” ifadesini içeren metinler kullanılmamalıdır.
6. Bir sınıf seviyesi için seçilen bir metin, başka bir sınıf için kullanılmamalıdır.
7. Dünya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalıdır.

8. Seçilen metinler, öğrencilerin duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirecek; bilgi, beceri, dil ve estetik zevk düzeylerini geliştirecek nitelikte olmalıdır.
9. Bir sınıfta aynı sanatçıdan, farklı türlerde olmak koşuluyla en fazla iki metin alınabilir.
10. Roman, öykü, tiyatro, destan gibi türlerin tamamı kitaba alınamayacağı için bu eserlerin en uygun kısmı ya da kısımları kazanımlar da dikkate alınarak seçilmelidir. Metnin başında eserin seçilen bölümüne kadarki kısa özeti verilmeli, seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır. Seçilen metnin arkasından eserin sonraki bölümlerinin özeti verilmelidir.
11. Ders ve öğretmen kılavuz kitaplarına alınacak metinlerden eğitsel yönden uygun olmayan ifadeler metnin bütünlüğünü bozmamak kaydıyla çıkarılabilir.
12. Gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak ve öz geçmiş türlerinde özgün metinlerin yanı sıra ders kitabının yazarı/yazarları tarafından üretilen metinler de kullanılabilir. Bu türler dışında ders kitabı yazarları tarafından yazılan metinlere yer verilmez.
13. Bilgilendirici metinlerde tema ve kazanımlara uygun olarak metinlerin bütünlüğü ve tutarlılığı korunmak kaydıyla bazı bölümler çıkarılarak kısaltmaya gidilebilir. Çıkarılan bölümler parantez içinde üç nokta ile gösterilir.
14. Çeşitli metinler içinde yer alan kimi bağımsız ve kendi iç bütünlüğüne sahip anı, fıkra, anekdot vb. bölümler metin olarak seçilebilir. Seçilen bölümün künye bilgileri açık olarak verilir (MEB, 2015:8).

Dil öğretiminde çok önem verilen metinler geçmişten bugüne öğretim sürecinin temel kaynakları olarak değer kazanmıştır. Günay (2017: 47) metni, “belirli bir bildirişim bağlamında bir ya da birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; bildirişim değeri taşıyan, eyleme yönelik devingen bir bütün; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapı.” olarak tanımlamaktadır. Metinlerin dil öğretiminde kullanılması gerçek anlamda teorik ve uygulamalı bir süreci içermektedir.

Ülper (2010) öyküleyici metni, kahramanın belirli bir zamanda, yerde başından geçen ya da karşılaştığı durumları başlangıç, gelişme ve sonuç bağlamında aktarıldığı yazılı anlatım türü olarak tanımlamakta, bu bağlamı yansıtan bir şematik yapısının bulunduğunu belirtmektedir. Öyküleyici metnin dil öğretiminde önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu bağlamda, Güneş (2013a) öyküleyici metinlerin önemini, diğer metin tür ve özelliklerini şöyle belirtmektedir:

Öyküleyici metinde, metin yapısı öyküleyicidir. Yaşantımızı zenginleştiren roman, masal öykü gibi türler başlıca örneklerindedir. Öyküleyici metinler bireyin hayal dünyasını zenginleştirir, başka bir ortama götürür. Bilgilendirici metin yapıları sebep-sonuç, karşılaştırma, tanımlama, sıralama, açıklama, sorun - çözüm, inceleme, delil sunma vb. içermektedir. Öğretici metinler de denen bilgilendirici metinler, makale, eleştiri, deneme, gezi yazıları, röportaj, günlük, anı, fıkra, mektup gibi türlerdir. Bilgilendirici metinler konu hakkında bilgi verme, konuyu açıklama amacıyla yazılır. Anlatım yalın, açık ve kesindir. Sözcükler gerçek anlamıyla kullanılır, süslü, mecazlı sözcüklere yer verilmez. Anlatımı güçlendirmek için örnek, tanım ve karşılaştırmalara yer verilir (Güneş, 2013a:3).

Dil becerilerinin hepsini, üst düzey bilişsel becerileri harekete geçirecek nitelikte

geliştirme etkisi bulunan öyküleyici metinlerin çağın gereklerine uygun olarak, çoklu medya araçları ile zenginleştirilerek ders içerik ve kazanımlarına uygun olarak kullanılması, yapılan araştırma bağlamında gerekli görülmekte ve öyküleyici metinlerden daha etkili şekilde yararlanma olanağı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.5. Dijital Öykü

Yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak MEB 2019 Türkçe Öğretim Programı'nın belirttiği çoklu medya unsurları ile desteklenerek oluşturulan dijital öykü Çiğerci tarafından, yazılı ya da sözlü anlatıma dayalı olan geleneksel türün teknolojik olarak çoklu ortam araçları kullanılarak dijital ortama aktarılması olarak tanımlanmıştır (2015: 33).

ABD'deki Digital Storytelling Merkezindeki Joe Lambert ve Dana Atchley'in çalışmalarından doğan (Bull ve Kajder, 2004) dijital öykünün araştırmacılar tarafından pek çok tanımı yapılmıştır:

- Banaszewski'ye (2002) göre “Bireyin hayal gücünü kullanarak ses, resim, müzik ve video gibi farklı unsurları bir araya getirip bir öykü metni ortaya koymasıştır.”
- “Senaryo, sesli anlatım, resim, müzik ve video gibi öğelerden oluşan çoklu medya biçimidir.” (Hull ve Nelson, 2005).
- Robin'e (2006) göre, dijital ortamda, belirli bir konu hakkında bilgi sunmak için resim, müzik, metin, ses ve video gibi unsurları bir araya getirir.
- Chung'a (2007) göre, bilgisayar ortamında öykülerin metin, video, müzik, ses ve görsel öğelerin bir araya getirilerek sunulmasıdır.
- “Geleneksel öykülerin ve öykü anlatımının çoklu ortam öğelerinin kullanıldığı modern bir yaklaşımla yapılmasıdır.” (Wang ve Zhan, 2010).
- “Bir öykünün çeşitli çoklu medya araçlarının olanaklarını kullanarak dijital bir zeminde oluşturulan estetik, sanatsal ve yaratıcı bir üründür.” (Sawyer ve Wills, 2011).
- Turgut ve Kışla'ya (2015) göre etkileşimli dijital bir ortamda; ses, resim, grafik, hareketli grafik, görüntü, müzik ve metne dayalı anlatımın sunulması sürecidir.
- “Belirli bir konuda bilgi sunmak için dijital grafikler, ses, video ve müzikleri bir araya getirir.” (Yamaç, 2015).

- “Dijitalleşen dünya içerisinde insanların öykülerinin iletilmesinde bir araçtır.” (Küngerü, 2016).

Dijital öykünün pek çok araştırmacı tarafından yapılan farklı tanımlarının ortak özelliklerinin “çoklu medya kullanımı, hayal gücü ve yaratıcılık ürünü” olduğu görülmektedir. Bu da dijital öykünün güncellenen Türkçe öğretim programının ön gördüğü 21. yüzyıl yetkinliklerini -dijital yetkinlik başta olmak üzere- içeren ve geliştiren bir tür olarak değerlendirilmesini desteklemektedir.

Ortaya çıkışı 1980'lere uzanan dijital öykü ve anlatımı eğitim öğretim ortamında kullanılan bir yöntemdir. Konuda eğitimler veren iki kurumdan biri ABD'de Kaliforniya'da bulunan Joe Lambert'in Dijital Öykü Anlatım Merkezi (Center for Digital Storytelling), diğeri Berkeley ve Dr. Bernard Robin öncülüğündeki Houston Üniversitesi'nde kurulan Dijital Öykü Anlatımının Eğitsel Kullanımı Merkezidir (The Educational Uses of Digital Storytelling).

İlk çalışmalar, 1980'lerin sonlarına doğru Joe Lambert ve Dana Atchley'in sanatsal çalışmalarıdır. 1990'lara gelindiğinde San Francisco'da Nina Mullen'in, Lambert ve Atchley'in Dijital Medya Merkezi (Digital Media Center) açılmıştır. Bu merkez 1998 yılında Berkeley'de Dijital Öykü Anlatım Merkezi (Center for Digital 35 Storytelling) olarak yapılandırılmıştır. Dijital öykülerini oluşturmak isteyenlere eğitim vermektedir (Bull ve Kajder, 2004; Militello ve Guajardo, 2013; Robin 2008).

Lambert'in 2002'de yayımlanan Digital Storytelling: Capturing Lives, Creating Communities adlı kitabı dijital öykünün tanıtılması ve yaygınlaşmasını sağlamıştır. Lambert kitabında dijital öykü oluşturulması sürecini ayrıntılı bir biçimde ele almış ve bu süreçte kullanılacak yaklaşımları açıklamıştır (Hubbel, 2011; Lambert, 2002).

Robin, alana katkı sağlayan bir diğerkurum olan Dijital Öykü Anlatımının Eğitsel Kullanımı Merkezini (The Educational Uses of Digital Storytelling) kurmuştur. Merkezde dijital öykü oluşturulması ve eğitimde kullanılması konuları ele alınmıştır (Baki, 2015; Bull ve Kajder, 2004; Ciğerci, 2015; Militello ve Guajardo, 2013; Robin 2008).

Dijital öykünün eğitsel kullanımı konulu araştırma çalışmaları artırmış ve dijital öykülerin türleri ayrımına gidilmiştir.

2.5.1. Dijital Öykü Türleri

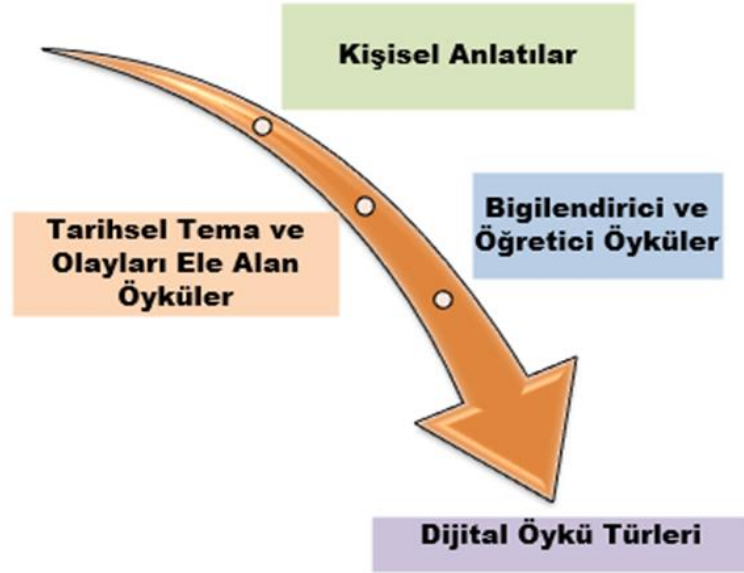
Dijital öykü Robin'e (2006) göre, kişisel anlatılar, tarihsel tema ve olayları ele

alan öyküleri, bilgilendirici ya da öğretici öyküleri olarak üçe ayrılmaktadır. Gregori-Signes (2008) ise dijital öyküyü, sosyal dijital öyküleri ve eğitim alanında yapılan dijital öyküleri olarak ikiye ayırmıştır.

1. Kişisel anlatılar: En yaygın olan türdür. Kişisel deneyimler, anılar, olaylar ya da otobiyografilerin anlatılmasını içeren dijital öykülerdir (Doğan, 2008). Bu tür dijital öykülerden eğitimde çokça faydalanılır (Robin, 2006).

2. Tarihsel tema ve olayları ele alan öyküleri: Tarihsel olayları yeniden incelemek için geçmişten gelen olayların, kişilerin, savaşların dijital olarak yeniden anlatılmasıyla oluşturulmuştur. Tarihi fotoğraflar, gazete manşetleri, geçmiş dönemleri yansıtan resim, ses kaydı, görüntüler gibi materyaller kullanılır (Robin, 2006, 2008a, 2008b).

3. Bilgilendirici ya da öğretici öyküleri: Bilgilendirmeye ya da öğretmeye dayalı dijital öykü türleridir. Matematik, bilim, tarih, dil öğretimi ve sanat eğitimi gibi farklı pek çok alanda kullanılmak üzere pedagojik amaçlar için oluşturulmuştur (Robin, 2006, 2008).

Şekil 1. Dijital Öykü Türleri

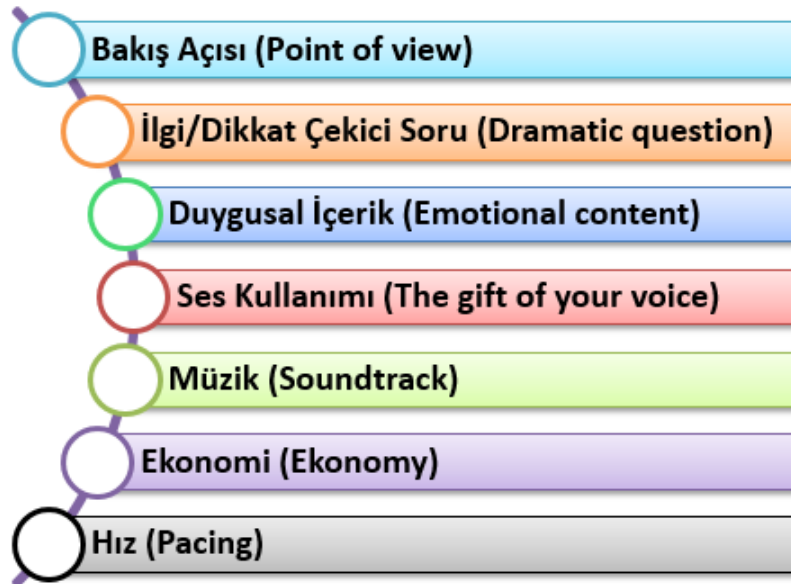
Dersin içeriğine ve kazanımına uygun dijital öykü türünün öğretmen tarafından

seçimi ve tasarlanması materyalin etkililiğini artırmak için önemli bir unsurdur.

2.5.2. Dijital Öykü Oluşturma Aşamaları

Öykülerin metin, video, müzik, ses ve görsel öğelerin bir araya getirilerek sunulduğu dijital öykü, bakış açısı, ilgi çekici soru, duygusal içerik, ses kullanımı, müzik, ekonomi ve hız olmak üzere yedi öğeden oluşmaktadır (Lambert, 2010; Robin, 2006).

1. Bakış açısı (Point of view): Yazarın sahip olduğu bakış açısıdır.
2. İlgi/dikkat çekici soru (Dramatic question): İlgiyi canlı tutacak kilit sorunun öykünün başından sonuna kadar sorulmasıdır.
3. Duygusal içerik (Emotional content): Öykü ve dinleyen arasında kişisel ve güçlü bir bağ sağlayacak etkileyici içeriğin sunulmasıdır.
4. Ses Kullanımı: (The gift of your voice): Öykünün anlaşılmasını sağlayacak, etkisini artıracak seslendirmenin seçilmesidir.
5. Müzik: (Soundtrack): Öyküyü destekleyen müzik, etkili diğer seslerin kullanılmasıdır.
6. Ekonomi (Ekonomy): Öykünün anlaşılmasını, etkisini sağlayacak yeterli içeriğin kullanılmasıdır.
7. Hız (Pacing): Öyküye uygun akış ritminin –yavaş ya da hızlı- seçilmesidir.

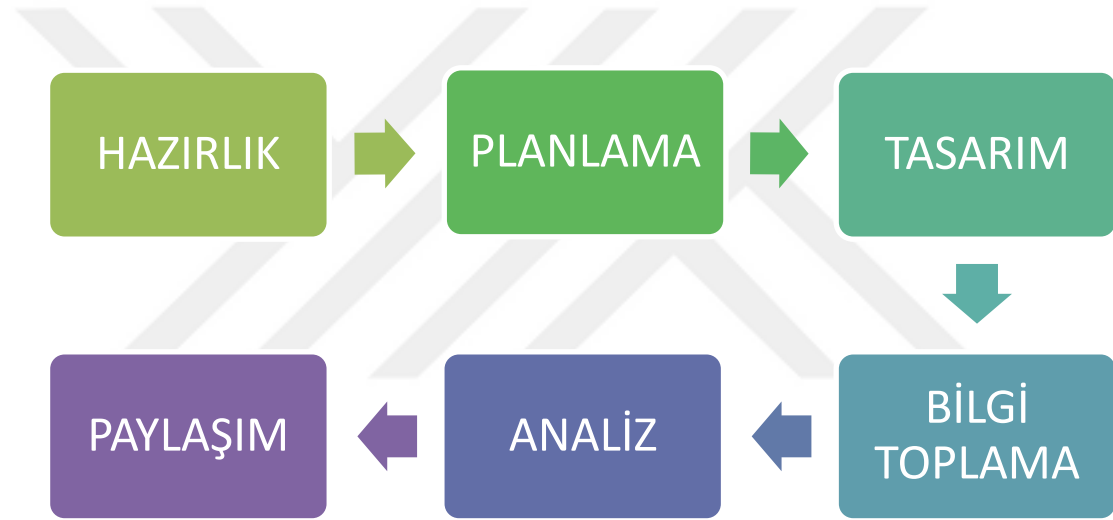

Şekil 2. Dijital Öykü Öğeleri (Robin, 2006)

Dijital öykünün öğeleri içerisinde, Türkçe dersinde temel ve etkili ders etkinliği

olan öykü oluşturma aşaması bakış açısı, ilgi/dikkat çekici soru, duygusal içerik öğeleri ile sağlanırken dijitalleşme süreci ses, müzik, hız ayarı gibi çoklu medya olanakların kullanılmasını gerektirmektedir.

Alan yazın incelendiğinde dijital öykü oluşturma aşamaları Jakes ve Brennan'a (2005) göre altı, Tolisano'ya (2008) göre üç, Barret'e (2009) göre beş; Frazel'e (2010) göre üç basamakta ele alınmaktadır. Şekil 3'te belirtildiği üzere, farklı adlandırmalarla aşamalandırılan sürecin öykünün doğası gereği kurguyu yazma ile başlayıp dijitalleşmenin gereği paylaşma ile sonlandığı çıkarımını yapmak şekil 3'teki gibi özetlemek mümkündür:

Şekil 3. Dijital Öykü Oluşturma Basamakları

Basamakların farklı araştırmacılar tarafından ele alınış ayrıntıları aşağıdaki şekildedir:

Şekil 4. Dijital Öykü Oluşturma Süreçleri

Şekil 4'te dört farklı araştırıcının özetlenen görüşlerine göre dijital öykü oluşturma süreçleri:

Jakes ve Brennan'a (2005) göre dijital öykü, yazma aşaması, senaryo aşaması, film şeridi aşaması, çoklu ortam ögelerini yerleştirme aşaması, dijital öykünün oluşturma aşaması, dijital öykünün paylaşma aşamasından oluşmaktadır.

Tolsano'ya (2008) göre,

1. Hazırlık Aşaması: Öykü metni yazma, seslendirme, görselleri toplama, müzik seçme şekindedir.
2. Dijital Öykü Düzenlenmesi: Resim, seslendirme, müzik gibi ögeleri uygun programla bir araya getirilerek dijital öykü düzenlenir.
3. Dijital Ortama Aktarma: Hazırlanan dijital öykünün bilgisayar ya da internet ortamına yüklenmesi, yayınlanması şekindedir.

Barrett'e (2009) göre dijital öykü oluşturma aşamaları, öykü metni yazma, ses kaydını yapma, görselleri toplama, dijital öyküyü oluşturma, yayınlama şeklindedir.

Frazel'e (2010) göre,

1. Hazırlık: Senaryo yazmak sunum ve zaman planı yapmak, öykülemeyi hazırlamak ve dereceli puanlama anahtarı oluşturmak.
2. Üretim: Ses, müzik ve görüntüleri oluşturmak, Slaytları ve geçişleri ayarlamak, slaytları videoya dönüştürmek, akran ya da öğretmen desteği, ürünü kaydetmek.
3. Sunum: Sınıfta ya da web ortamında paylaşma- sunma basamaklarından oluşmaktadır.

2.5.3. Dijital Öykü Oluşturmada Kullanılan Yazılım ve Programlar

Uzak eğitim sürecinin vazgeçilmez erişim araçları olan bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlardır. Bu teknolojik araçlara uyumlu dijital öykü oluşturmaya yarayan yazılım ve programlar çağın gereği ve bireylerin gereksinimleri doğrultusunda geliştirilmiştir. Lüle Mert (Edt. Aslan, 2020), dijital öykünün etkili biçimde oluşturulabilmesi için uygun programların kullanılması, yaygınlaşması, gerekli teknik destek ile öğretmen ve öğrencilerin teknoloji kullanım becerilerinin önem kazandığını belirtmektedir.

Bilgisayarlarda kullanılan yazılımlar, Microsoft Photo Story 3, Microsoft Windows Live Movie Maker'dır. WEB ortamında kullanılan Animoto, Wevideo, Creaza, StroyBird, Toondoo, Storyjumper, Slide.ly, Powtoon, Voicethread gibi WEB 2.0 araçları olarak adlandırılan programlardır.

Akıllı telefon ve tabletlerde kullanılan yazılımlar, StoryKit, Storyrobe, iTalk, Fotobabble, ReelDirector, iMovie for iPaddir (Robin ve Mcneil, 2013; Baki, 2015; Ciğerci, Aydın, 2020).

2.5.4. Dijital Dönüşüm, Öğretim ve Bilişimle Üretimde Dijital Öykünün Önemi

Çoklu medya unsurları, dijital teknolojilerle yaratıcılığın geleneksel öykü anlatma yönteminin çağa uygun formunu oluşturan dijital öykü, türleri, oluşturma süreçleri açısından 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın ön gördüğü dijital yetkinliği sağlamasının yanında dersin birden çok duyu ve zekâ türüne yönelik işleme olanağı da sunmaktadır.

Teknolojinin derslerin her aşamasına girdiği bilişim çağında, dijital öykü, tüm derslerde kullanılacağı gibi, Türkçe dersinin temel kaynağı öykü metinlerinin de dijital dünyaya uyum sürecini oluşturmaktadır. Alan yazında (Aydın, 2020; Yamaç, 2015; Baki, 2015; Ciğerci, 2015; Krismiyyati, 2013; Yoon, 2013; Morris, 2013; Robin ve McNeil, 2012; Yang ve Wu, 2012; Clarke ve Adam, 2011; Frazel, 2010; Dogan ve Robin, 2008; Robin, 2008; Sadik, 2008; Robin, 2006; Tendero, 2006; Ohler, 2006; Jakes ve Brennan, 2005; Banaszewski, 2002) dijital öykünün yararları konusunda araştırmacıların ortak görüşlerini söyle sıralamak mümkündür:

- Yapılandırmacı yaklaşımın öngördüğü zengin içerikli ürün, uygulama odaklı öğrenmeleri sağlar.
- Sınıf iklimini olumlu ve üretici hâle getirir.
- Farklı zekâ ve öğrenme türlerini gözetir.
- Derse uygulamalı olarak katılımı artırır.
- Karar verme, analiz, sentez, değerlendirme gibi üs düzey bilişsel süreçlerin kullanımını geliştirir.
- Öğrencinin konuya daha iyi odaklanmasını ve dikkatinin artmasını sağlar.
- Yaratıcılığın ortaya konmasını sağlar.
- Sorgulama, çözüme odaklı düşünme becerilerini geliştirir.
- Bireysel farklılıkları gözetir.
- İçten denetimli, kendi öğrenmelerinin sorumluluğu alan, bireyler yetişmesini sağlar.
- Planlı ve plansız ürün odaklı öğrenmelerle dersi birleştirir.
- Çoklu medya unsurlarının dijital araçların ders içerikleri ile birleştirilmesini sağlar.
- Dijital okuryazarlığı geliştirir.
- Özgün öğrenme ve ürünlerin geniş kitlelerle paylaşımını sağlar.
- Oluşturulan ürünle öğrencide kendini gerçekleştirme hissi uyandırır.
- İşbirlikçi öğrenmeyi harekete geçirir, grupta çalışma becerisi kazandırır.
- Yaratıcı yazma becerisini geliştirir.

Alan yazın verileri ve Robin'in (2008) görüşleri doğrultusunda, dijital öykü, dijital, evrensel, teknoloji, görsel, bilgi okuryazarlığı; araştırma, yazma, organizasyon, sunum, görüşme problem çözme becerileri, analiz, sentez, değerlendirme yapma ve

teknolojiyi etkin kullanma becerilerini geliştirerek 21. yüzyılın yetkinliklerini öğrenme ortamına ve öğrenciye sunmaktadır.

2.5.5. Dijital Öykü ile Metin Temelli Dil Bilgisi Öğretimi

Dil bilgisi öğretiminde kuralları kavratmak yerine bireyin dil edinimini destekleyecek etkinliklere yer vermek amaçlanmalıdır. Bunun için de dile ait kuralları tek başına vermek yerine Türkçe dersinde metinlerle sezdirmeyi; kuralların ezberletilmesi yerine, dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunmayı temel amaç edinen metin temelli dil bilgisi öğretimi için öğrencinin pek çok dil becerisini bir arada geliştirmek seçilecek dil bilgisi öğretim yönteminin temelini oluşturmalıdır. Türkçe dersinde metin ve etkinliklerin dijital öykü ile desteklenmesi hem yapılandırmacı yaklaşımın hem de MEB 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programının gereği olduğu düşünülmektedir (Karadüz, 2007; Çeçen, 2007; MEB, 2019).

Dijital öykü Robin (2008) ve Robin ve McNeil'e (2013) göre öğrencinin ayrıştırıcı düşünmesini sağlayan, çoklu medya araçları ile bireysel yaratıcılıkları birleştiren yapılandırmacı yaklaşıma uygun dijital bir öğrenme aracıdır. Bu bağlamda araştırmacıların dijital öykünün öğrencilere kazandırdığı beceriler üzerine görüşlerinin ayrıntılı olanları şöyle sıralamak mümkündür:

1. Yazma Becerileri: Sürecin başında, yazar ya da kahraman bakış açısı ile metin oluşturma, öykü senaryosu yazma becerisi gelişir.
2. Araştırma Becerileri: Öyküye uygun ses ve görselleri araştırma, uygun araçları seçme ve birleştirme becerisi gelişir.
3. Organizasyon Becerileri: Dijital öykü için uygun zaman ve sistem içinde materyalleri düzenleme, yerleştirme, uygun ortamda sunma becerisi kazanılır.
4. Teknoloji Becerileri: Çoklu medya araçlarını ve uygun program ve yazılımları etkin kullanım becerisi kazandırır.
5. Sunum Becerileri: Bir öyküyü konu ve içeriğini uygun etkiyi yaratacak vurgu tonlama ile seslendirme uygun müziği kullanma ve sunma becerisi kazandırır.
6. Kişilerarası Beceriler: İşbirlikçi öğrenme ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alma becerisi kazandırılır.
7. Problem Çözme Becerileri: Sorun çözme ve karar verme becerisi kazandırılır.
8. Değerlendirme Becerileri: Kendi ürününü ya da diğer ürünleri analiz edip değerlendirme becerisi kazandırır.

9. Mülakat Becerileri: Araştırma konusunda kaynakları bulma, ilgili kişilerle görüşme yapma becerisi kazandırılır.

Kieler'e (2010) göre, dijital öyküler 21. yüzyıl dijital yetkinlik becerileri ile birlikte; özgün yazma deneyimi sağlar, yazma becerilerini geliştirir, araştırmaya yöneltir, sözlü anlatım-kişiler arası iletişim becerisini geliştirir, bireysel farklılıkları gözeterek çoklu öğrenme tarzlarını destekler.

Araştırmacıların belirttiği, dijital öykünün öğrencide geliştirdiği bu beceriler, Türkçe öğretiminin tüm öğrenme alanlarında kullanılan metin için yeni, farklı dijital bir metin olarak ders kitaplarında, dijital öğretim ortamlarında yer almasının metinle öğrenmede etkin ve çağdaş bir yöntem olacağı düşünülmektedir.

Metin temelli dil bilgisi öğretimin temelini oluşturan kazanıma metin üzerinde, uygulamaya dayanarak, sezerek ulaşılmaya yaklaşımı da dijital öykünün bu konuda uygulama alanı olmasını kaçınılmaz yapmaktadır.

2.6. İlgili Araştırmalar

2.6.1. Dil Bilgisi Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Türkçe dersi bağlamında dil bilgisi öğretimine ilişkin çalışmaların sayısı olarak az olduğu, dil bilgisi öğretimi ile ilgili çalışmaların daha çok İngilizce öğretimi alanında yapılmış olduğu dikkat çekmektedir. Konu ile ilgili belirlenen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

Kırtıl (2012) doktora tezinde ilköğretim ikinci kademe (6, 7 ve 8. sınıf) Türkçe ders kitaplarında dil bilgisi etkinliklerinin ele alınmış şeklini, modelleri incelenmiştir. Türkçe dil bilgisi çalışmalarının tarihi, alana katkı sunan dil bilgisi kitapları incelenmiştir. Dilin tanımı, dil edinim kuramları ile ilgili çalışmalar karşılaştırılarak özetlenmiştir. Dil bilgisi öğretimi kuramları ve öğretimi ile ilgili tartışmalar ortaya konmuş, ilköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki dil bilgisi etkinlikleri incelenerek hangi beceri alanına ait olduğu ve sayıları belirlenmiş, konu dağılımları belirlenmiştir. Bu verilerin ve ders kitaplarının Türkçe programı ve dil bilgisi öğretimi konusundaki yaklaşımla uyumlu olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Erdem (2007), doktora tezinde dil bilgisinin tanımını, özelliklerini, dil bilgisi öğretimine ilişkin tanımları belirlemiştir. Çalışmada hazırlanan anket formu ile Ankara'nın sekiz ilçesinde iki yüz elli yedi öğretmen görüşü doğrultusunda dil bilgisi

öğretiminin sorunları ve bunlara ilişkin çözüm önerileri belirlenmiştir. Çalışma sonucuna göre öğretmenler, dil bilgisi öğretiminin anlama ve anlatma becerilerini geliştirdiğine büyük oranda katılmaktadır, dil bilgisi öğretiminde materyal olarak en çok ders kitabı kullanılmaktadır, dil bilgisini öğretirken en çok fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik tümcelerde; en az da ünlü uyumları ve ünsüzlerle ilgili kurallarda zorlanmaktadır, konu ile ilgili genel sorun ve çözüm önerilerine katılmaktadırlar.

Çeçen (2007) tarafından hazırlanmış olan doktora tez çalışmasında metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, öğrencilerin dil bilgisi başarılarını etkisi ve bu yöntemle geleneksel öğretim yöntemi arasında nasıl bir fark olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. İlköğretim ikinci kademe konularından ek fiil, yapım ekleri, yapı bakımından sözcükler, sıfatlar, zarflar ve tümcenin ögeleri konuları seçilmiş, bu konulardaki öğrenci becerilerini ölçmek amacıyla elli soruluk test geliştirilmiş, kırk soruluk bir ön ve son test elde edilmiştir. Ankara Gölbaşı TEK İlköğretim Okulunun bir şubesi kontrol grubu; Etimesgut Sakarya İlköğretim Okulunun bir şubesi de deney grubu olarak seçilmiştir. Uygulama materyali olarak da 2006-2007 öğretim yılında okutulan ders kitaplarından uygun metinler seçilmiş ve bunlara dayalı olarak etkinlikler hazırlanmış ve uygulanmıştır. Uygulama sonucunda, metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, dil bilgisi becerilerini geliştirmede geleneksel yöntemle göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Bu gelişmenin testin tümünde anlamlı olduğu ancak konulara tek tek bakıldığında belirli bir artış olmasına karşın anlamlı olmadığı görülmüştür.

2.6.2. Dijital Öykü ile İlgili Yapılan Araştırmalar

2.6.2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Yurt içinde konu ile ilgili yapılan çalışmaların dil öğretimi alanında yoğunlaştığı daha az sayıda matematik, fen bilimleri ve güzel sanatlar alanlarında da çalışmalar yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmalarda dijital öykü kullanımının öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri –analiz, sentez, değerlendirme-, eleştirel, çoklu düşünme; yapılandırmacı yaklaşımın öngördüğü 21. yüzyıl dijital yetkinlik becerilerinin gelişimi; derse olan ilgi, dikkat ve olumlu tutumun artışı gibi dijital öykünün olumlu etkisine ilişkin sonuçlara ulaşıldığı gözlenmektedir. Yurt içinde yapılan çalışmaları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

Aydın (2019) doktora tezinde, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri ile dijital öykü anlatımının etkisini incelenmiştir. Yazma kaygısı ve yazma öz yeterliğine dijital öykünün etkisi de araştırılmıştır. Araştırmanın nicel boyutuna göre; deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri, yazma kaygısı ve yazma öz yeterliği son test puanlarına göre deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum, dijital öykü anlatımıyla işlenen yazma derslerinin güncel programla işlenen yazma derslerine göre daha etkili olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın nitel boyutuna göre ise yapılan görüşme ve araştırmacı alan notlarından elde edilen sonuçlarda öğrenciler, yazma becerilerinin geliştiğini; yazım, noktalama ve dil bilgisi kurallarını öğrendiklerini; sözcük bilgilerinin arttığını ifade etmiştir. Öğrenciler, uygulama esnasında dijital öykü hazırlama süreçlerini öğrendiklerini; dijital öykü anlatımıyla ders işlediklerinde kendilerini mutlu hissettiklerini ve yazma dersini daha fazla sevdiklerini ifade etmiş ve dijital öykülerle yazmayı daha eğlenceli bir etkinlik olarak görmüştür. Bunun yanında öğrenciler, dijital öyküler yoluyla dinleme, konuşma ve okuma becerilerinin geliştiğini; teknolojiyi kullanma, yaratıcılık ve iletişim becerilerinin de geliştirdiğini ifade etmiştir.

Uslupehlivan, Erden ve Cebesoy'un (2017) çalışmasında, dijital öykü anlatımına ilişkin öğretmen adaylarının algıları incelenmiştir. Durum çalışması ile nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak on yedi (17) öğretmen adayından gözlem formu ile veriler toplanmıştır. İçerik ve betimsel analiz ile öğretmen adaylarının sorulara verdiği cevaplar doğrultusunda dijital öykü, öğretme ve öğrenme sürecinde etkili bir araç olarak görülmüştür.

Tabak (2017) tarafından hazırlanmış olan doktora tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımı ile okuma öncesi etkinliklerde öğrencilerin metinlere yönelik ön bilgilerini oluşturmalarını sağlayarak okuma esnasında karşılaşılan sorunları çözmek amaçlanmıştır. Çalışmada on dokuz öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiş, on dört haftada, sekiz dijital öykü kullanılmıştır. Araştırma sonucunda dijital öykünün öğrencilere metin odaklı bakış açısı kazandırdığı ve metne yönelik ön bilgiler edindirdiği görülmüştür. Dijital öykünün metne odaklanmayı arttırdığı, öğrenme ortamını zenginleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Özüdoğru (2017) doktora tezinde karma yöntem, paralel yakınsayan desen ile dijital öykülerin altmış dört Türkçe öğretmen adayının ders katılımları, teknoloji öz yeterlikleri, yazılı anlatım öz yeterlikleri etkisini ve dijital öykülere ilişkin görüşleri incelemiştir. Araştırma sonucunda dijital öyküleme ile derse katılımın ve yazılı anlatım

öz yeterliğinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bilişim teknolojileri kullanma öz yeterliğinin arttığı görülmüştür.

Balaman Uçar'ın (2016) çalışmasında, nicel ve nitel boyutlu karma yöntemle öğrencilerin İngilizce öğreniminde dijital öykünün yazma becerileri, güdülenmeleri, ilgileri, tutumları ve öz yeterliklerine etkisi araştırılmıştır. On dört haftalık uygulamada kırk üç (43) İngilizce hazırlık öğrencisiyle deney ve kontrol gruplarında çalışma yapılmıştır. Dijital öykü ile yazma çalışmaları yapan deney grubu ile kontrol grubu arasında yazma becerileri, güdülenme, ilgi, tutum ve öz yeterlikleri açısından deney grubu için anlamlı farklar olduğu, öğrencilerin dijital öykü ile ilgili olumlu görüşleri olduğu belirlenmiştir.

Ayvaz Tunç (2016) doktora tezinde, nitel araştırma yöntemi ile dijital öyküleme yaklaşımının güzel sanatlar eğitimi ile bütünleştirilmesine yönelik öğrenci görüşlerini almıştır. Görüşlerin olumlu olduğu ve öğrencilerin uygulamalara gönüllü olarak katıldıkları belirlenmiştir.

Yamaç (2015) doktora tezinde eylem araştırması ile 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar'da bir köy okulunda ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin katılımıyla bireysel, eşli ve grup olarak birbirinden farklı üç dijital öyküleme çalışması gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin yazma becerileri gelişim ve alt boyutlarında -fikir, düzenleme, kullanılan sözcük sayısı vb.- dijital öykülemenin olumlu etkileri görülmüştür. Araştırma sürecinde internet, gereksinim duyulan dijital donanım ve öğrencilerden kaynaklı bazı sorunlar yaşandığı gözlemlenmiştir.

Yavuz Konakman (2015) doktora tezinde, araştırma temelli öğrenme yaklaşımına dayalı olarak dijital öykü oluşturmanın öğretmen adaylarının direnç davranışlarına ve öğrenme yaklaşımlarına etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Elli (50) okul öncesi öğretmen adayı deney ve kontrol grupları arasında öğrenme ve direnç yaklaşımları açısından anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Dijital öykü ile teknoloji destekli eğitim konusunda dirençlerini azaldığı belirlenmiştir.

Baki (2015) doktora tezinde karma yöntem kullanarak Rize ilinde otuz (30) kişilik deney ve kontrol grupları ile dijital öykülerin ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerileri, yazma kaygıları, yazma tutumları ve yazma öz yeterliliklerine etkisini incelemiştir. Belirtilen değişkenler açısından deney grubu lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Bu sonuç öğrencilerle yapılan görüşmeler, nitel verilerle de desteklenmiştir.

Ciğerci (2015) doktora tezinde dijital öykünün ilkökul 4. sınıf öğrencilerin

dinleme beceri gelişimine etkisini incelemiş, sekiz hafta süren çalışma sonrasında dijital öykülerin öğrencilerin dinleme-anlama becerileri ve tutumlarını geliştirdiğini, derse karşı güdülenmelerinin artırdığını belirlemiş, konuşma alanında ise beklendik olumlu etki yapmadığını belirlemiştir.

Demirer (2013) doktora tezinde iki deney grubu ve bir kontrol grubu ile ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde dijital öykülerin öğrenci başarısına, derse karşı tutum ve güdülenmelerine etkisini incelemiş ve öğretmen-öğrenci görüşlerini nitel veri olarak kullanmıştır. Deney grupları ile web tabanlı dijital öykü, bilgisayar programları kullanılarak dijital öyküler hazırlanmış; kontrol grubu geleneksel şekil ile dersler yapmıştır. Uygulama sonucunda deney grubunda değişkenler açısından artış görülmüş; web tabanlı dijital öykü çalışmalarının, bilgisayar programları kullanılarak yapılanlardan daha etkili olduğu belirlenmiştir.

Karakoyun'un (2014) doktora tezinde dijital öykü oluşturma eğitimi verilen dört (4) Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Eğitimi öğretmen adayı kırkı yedi (47) 6. sınıf öğrencisi ile çevirim içi dijital öykü oluşturma çalışmaları yapmıştır. Çalışma sonucunda dijital öykü uygulamalarının çevrim içi ortamda yapılmasının süreci kolay ve etkili hâle getirdiği, öğretmen adaylarının ve öğrencilerin 21. yüzyıl dijital yetkinlik becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kahraman (2013) doktora tezinde fizik dersi 9. sınıf kuvvet ve hareket konularında dijital öykünün öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi incelemiştir. Çalışmanın nicel boyutunda dijital öykü kullanımının başarıyı pozitif yönde etkilediği; nitel boyutunda da dersin ilgi çekiciliğini, görselliği, derste aktifliği, güdülenmeyi artırdığı görülmüştür.

Yüksel (2011) doktora tezinde olgu bilim araştırmasında dijital öykülerin okul öncesinde kullanımını ve sürece ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin deneyimlerini incelemiştir. Öğretmenlerin dijital öyküleri kullanırken yaşadığı sorunlar, öyküleri nasıl kullandıkları ve sonuçları ele alınmıştır. Araştırmanın sonucunda dijital öykülemenin öğrencilere fırsat eşitliği sunduğu, onların güdülenmelerini artırdığı, okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımının önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Doğan (2007) doktora tez çalışmasında dijital öyküleme eğitimi alan öğretmenlerin sınıf ortamlarında bu dijital öyküleri nasıl kullandıklarını araştırmıştır. Atölyeye katılan öğretmenlerde olumlu algı görülmüş, öğretmenlerin yarısından çoğunun dijital öyküleri sınıfta kullanmadığı belirlenmiştir. Dijital öykülerden sınıf ortamında yararlanan öğretmenler ise öğrencilerin yazma sunum ve araştırma

becerilerinin geliştiğini, ilgi ve güdülerinin arttığını dile getirmiştir.

2.6.2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Dijital öykü ve öyküleme konusunda yurt dışında yapılan çalışmalarda dil öğretimi üzerinde yoğunlaşıldığı belirlenmiştir. Yurt içindeki çalışma sonuçlarına paralel olarak yurt dışındaki araştırmalarda da dijital öykü çalışmalarının 21. yüzyıl dijital yetkinliklerinin, teknoloji kullanımı gelişimi, dijital okuryazarlık becerilerinin, yazma becerisinin gelişimi, öğrencilerinin derse ve yazmaya ilişkin ilgi, dikkat ve olumlu tutumlarının arttığı, yapılandırmacı yaklaşımın uygun gördüğü eğitim öğretim ortamını oluşturduğu, öğrencilerin eleştirel, çoklu, üretici düşünme becerilerini geliştirdiği ortak sonuçlarını görmek mümkündür. Yurt dışındaki konu ile ilgili çalışmaların özetleri aşağıda belirtilmiştir.

Røkenes (2016) çalışmasında dijital öykünün İngilizce öğretmen adaylarının dijital teknolojileri kullanımına etkisini incelemiştir. Dijital öykü çalışması yapılan öğretmen adaylarının dijital becerilerinin geliştiği, yabancı dil öğretiminde dijital teknolojilerin nasıl kullanılacağına dair bilgi ve becerilerinin arttığı gözlenmiştir.

Abaou Shaaban (2015) yaptığı çalışmasında dijital öykünün geleneksel öykü dinleme ve okumaya göre yazılı anlatım becerisi üzerindeki etkisini araştırmıştır. Çalışma altı (6) hafta 9. sınıf üç deney ve bir kontrol grubu ile yürütülmüştür. Bir deney grubuna dijital öykü sunulmuş, ikinci deney grubuna öykü dinletilmiş, üçüncü deney grubu sadece öyküyü okumuş, kontrol grubuna ise ders kitabındaki öykü sunulmuştur. Çalışma sonucunda, dijital öykü sunulan grup lehine yazma becerisinde anlamlı fark bulunmuştur.

Baim (2015) araştırmasında 2012'de elli (50) öğrenciyle iki ay boyunca dijital öykünün çevirim içi (online) öğrenme ortamında yüz yüze dersin aktarımı ile neler ortaya koyacağını incelemiştir. Öğrenciler ders temaları ile ilgili dijital öyküler oluşturmuş ve konu ile ilgili öğrencilere dönütler verilmiştir. Öğrenciler konu ile ilgili düşüncelerini paylaşarak aralarında tartışmışlardır. Araştırma sonucunda dijital öykülerin öğrenci başarısına olumlu etki yaptığı belirlenmiştir.

Saunders (2014) çalışmasında lise öğrencilerinin yazma becerilerine dijital öykülerin etkisini incelemiştir. Dijital öykünün derse ilgiyi artırdığı, eleştirel düşüncüyü ve yazma becerisini geliştirdiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Smeda (2014) karma yöntem kullandığı doktora çalışmasında dijital öykünün öğrenme üzerindeki etkisini incelemiş, yapılandırmacı yaklaşımın öngördüğü öğrenme ortamını sağlayıp sağlamadığını araştırmıştır. Dijital öykünün öğrenci ilgi ve dikkatini artırdığı, çoklu zekâ, işbirlikçi ve proje tabanlı çalışma sağlayarak yapılandırmacı yaklaşıma uygun öğrenme ortamları sağladığını belirtmiştir.

Foley (2013) doktora tezinde dijital öykünün bir ve ikinci sınıflar için yazma öğretimindeki etkisini, nasıl kullanılması gerektiği incelemiştir. Araştırmada dijital öykü çalışmalarının öğrencilerin yazma algı, beceri ve tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Xin (2013) çalışmasında dijital öykünün otizmlili olan öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin yazma becerilerine olan etkisini incelemiştir. Dijital öykünün bu öğrenci grubunun kullandığı doğru sözcük, tümce sayılarında artış, öyküye uygun resim bulma internette araştırma yapma, yazılı anlatım için plan ve düzenleme yapma becerilerini ve güdülenmelerini geliştirdiğini belirlemiştir.

Bogard ve McMakin (2012) dijital öykünün üçüncü sınıf öğrencilerinin keşif sürecine etkisini incelemiş, geleneksel yöntem ile çağdaş yazma becerisi geliştirme yöntemlerini birleştirmiş, öğrencilerin planlama, öykü yaratma, dinleme, özgün bakış açıları ile eleştirel düşünme, öykü akışı oluşturarak dijital öykü yaratma sürecini tamamlamalarını amaçlanmıştır. Bu çalışma ile öğrencilerin yeniliğe açık olma, eleştirel ve ayrıntılı düşünme becerilerinin geliştiği görülmüştür.

Bumgarner (2012) doktora tezinde teknolojik araçları kullanmada kendini daha deneyimli ve yetenekli bulan öğrencilerin öğrenmelerine dijital öykünün etkisini araştırmıştır. Uygulamayı gerçekleştiren öğretmen adayları, kendilerine teknoloji kullanımında güven duyan bu öğrenci grubunun uygun materyal seçiminde daha çok kararsızlık yaşadığını, dijital öykünün öğrencilerin yazma isteklerini ve güdülenmelerini artırdığı, dikkat ve ilgilerini yükselttiği belirlemiştir.

Campbell (2012) çalışmasında dijital öykünün 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin derse katılım düzeyi ve metin yazma becerileri güdülenmelerine etkisini araştırmış, öğrencilerin yetkin ürünler oluşturduğu, öyküleme becerilerini geliştirdiği, aktif katılımı artırdığı gözlenmiştir.

Hung, Hwang ve Huang (2012) çalışmalarında yarı deneysel olarak yüz on yedi (117) öğrenci on altı hafta boyunca dijital öyküleme yöntemi kullanılarak uygulanan proje tabanlı öğrenmelerin öğrencilerin güdülenme, problem çözme becerileri ve başarılarına etkisini incelemiş, uygulama sonucunda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.

Robin ve McNeil (2012) tarafından yapılan çalışmada dijital öyküleme öncesi ve uygulama sürecinde dijital öykülerin anahtar bileşenleri belirlenmiştir. Dijital öykü öğretimi öğretmenlerinin dikkat etmesi gerekenler üzerinde durulmuştur. Konu ile ilgili yazılan makaleler atölye, derslerden yapılan çıkarımlar derlenmiş, öneri ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

Green (2011) doktora tezinde, altmış yedi (67) öğretmen adayının yazma sürecinde dijital öykünün etkisine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışma sonucunda, dijital öykülerin yazma süreçlerinde çoklu medya unsurlarının birlikte etkili olarak kullanılabileceği, yazma becerisinin dijital ortamda öğretmen adına yararlı olduğu görülmüştür.

Gordon (2011), üç öğretmen ile yaptığı durum çalışmasında dijital öykünün öğrenmeleri görsel unsurlarla destekleyerek kalıcı hâle getirdiği konuya ilişkin öğrencilerin alan bilgisi ve teknolojiyi kullanma yetkinliklerini arttırdığı görülmüştür. Yapılan görüşmelerde öğretmenler bu tür teknolojik yöntemleri derslerde kullanacaklarını belirtmişlerdir.

Yüksel, Robin ve McNeil (2011) uluslararası düzeyde, dijital öykünün eğitsel ortamda ve alanlarda kullanımını incelemiştir. Nicel araştırmaya katılan yüz elli dört kişide dijital öykülerin başarıyı artırdığı; analiz, sentez, değerlendirme, problem çözme ve iş birliği öğrenme becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir.

Xu, Park ve Baek'in (2011) altmış yedi öğrenci ile Güney Kore'de gerçekleştirdiği deneysel çalışmada dijital öyküler Second Life uygulaması ile Windows Movie Maker programında oluşturmuştur. Araştırma sonucunda Second Life web ortamında yapılan dijital öykülerin Windows Movie Maker programında yapılabildiği göre daha etkili olduğu görülmüştür. Second Life web ortamında öykü hazırlayan grubun yazma özyeterliliğinin diğer gruba göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Coutinho (2010) araştırmasında Portekiz'de eğitim teknolojisi lisansüstü eğitim alan yirmi iki öğretmen ile sekiz hafta ilköğretim düzeyinde seçilen konularla ilgili dijital öyküler hazırlamış, eğitim teknolojisi bilgisi ile dijital öyküleme ile öğretim programlarının bütünleştirilmesinin sonuçlarını incelemiştir. Anket sonuçlarına göre, dijital öykülerin ilgiyi ve güdülenmeyi artırdığı, 21. yüzyıl dijital, teknolojik becerileri ve iletişim becerilerini geliştirdiği görülmüştür.

Robin (2008) çalışmasında dijital öykünün eğitimde nasıl kullanılacağını ve tarihçesini ele almıştır. Dijital öykünün Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi ile kullanımını konusunda bilgi vermiştir. Yöntemin sadece sunum becerisini değil, düşünceleri etkili

organize etme beceresini geliştirdiğini de vurgulamıştır. Eğitim ortamında dijital öykülerin dikkati ve güdülenmeyi artırdığını belirlemiştir.

Sadık (2008) öğrencilere dijital öyküleme konusunda güdüleme yaptığı iki özel okulda dijital öykülerin kullanımının öğrenme-öğretme süreçlerine etkisini araştırmıştır. Photo Story programını kullanarak oluşturdukları dijital öyküleri arkadaşlarına sunan öğrencilerin konuda yetkinlik kazandıklarını, öğretmenlerin görüşlerine göre dijital öykülerin öğrencilerin anlama düzeylerini yükselttiğini belirlemiştir. Araştırmacı, öğretmenlerin derslerinde dijital öyküleri kullanacaklarını dile getirdiği belirtmiştir.

Kulla-Abbott (2006) doktora tezinde, dijital öykünün öğrenci okur-yazarlık becerisine etkisini incelemiştir. Kırk üç (43) 7. sınıf öğrencisinin oluşturdukları dijital öyküleri incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin yazma sürecini içselleştirdiği, sunum yeteneklerinin geliştiği, akran ve öğretici işbirliğinin artığı sonucuna varılmıştır.

Davis (2004) araştırmasında sosyoekonomik açıdan orta düzey öğrencilere farklı öğrenme ortamları oluşturarak okul sonrası dijital öykü çalışmaları yapmıştır. Araştırma sonucunda, dijital öykülerin öğrencilerin olayları anlama, düşüncelerini sunma, teknolojiyi kullanma becerilerini arttığı görölmüştür.

Kadger (2004) araştırmasında lise öğrencilerinin, okuryazarlık becerilerini geliştiren dijital öğrenme alanları yaratarak yaşam tecrübelerini görseller ve uygun sesler ekleyerek öyküleştirmelerini sağlamıştır. Oluşturulan dijital öyküler yayımlanmıştır. Araştırma sonucunda bu paylaşımların öğrencilere güven verdiği ve okuryazarlık becerilerinin geliştiği görölmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

75. Yıl Kocatepe Ortaokulu 6. sınıf öğrencileri üzerinde dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, nicel ve nitel boyutlu karma yöntem kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden yarı deneysel modellerden Ön test, son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desene göre tasarlanmıştır. Araştırmada 2x3'lük (deney/kontrol grupları X ön/son test/izleme testi) split plot desen kullanılmıştır. Bu desende, birinci etmen deneysel işlem gruplarını (deney ve kontrol grupları); ikinci etmen ise bağımlı değişkene ilişkin tekrarlı ölçümleri (ön-son test ve izleme ölçümleri) göstermektedir (Büyüköztürk,2002).

Araştırmanın deneysel boyutunda ön test, son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Deneysel model, neden sonuç ilişkilerini belirlemek amacıyla doğrudan araştırmacın kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği bir araştırma modelidir. Ön test, son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş biri deney, diğeri kontrol grubu olmak üzere iki grup bulunur. Her iki grupta da deneysel işlemden önce ve sonra ölçmeler yapılır (Karasar, 2003:97).

Araştırmanın çalışma grubunu 20 kontrol ve 20 deney grubu olmak üzere toplam 40 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama öncesinde araştırmacı tarafından geliştirilen “Dil Bilgisi Başarı Testi (DBBT)” ön test olarak kullanılmıştır. Çalışmada ilk olarak belirlenen dil bilgisi konusu metin temelli olarak dijital öykü içine yerleştirilmiştir. Dijital öyküde belirginleştirilen dil bilgisi konusu öğrencinin dikkatine sunulmuş, ders kitabında dil bilgisi konusunun işlendiği metin, metin sonu dil bilgisi etkinlikleri dijital öyküye dönüştürülmüştür. Deney ve kontrol grubuna araştırmacı tarafından geliştirilen dil bilgisi ön test olarak uygulanmıştır. Deney grubunda dersler dijital öyküye

dönüştürülmüş metin ve metin temelli dil bilgisi yöntemi ile metin sonu dil bilgisi etkinlikleri biçiminde işlenmiştir. Kontrol grubunda ise metinler ve etkinlikler ders kitabındaki metin ve metin sonu dil bilgisi etkinlikleri ile işlenmiştir. Üç alan uzmanının görüşü ile uygulanan yöntem ve dil bilgisi başarı testi soru özellikleri göz önüne alınarak sonuçların geçerliğini ve güvenilirliğini arttırmak adına son testlerin uygulama dersi sonrasında yapılmasına karar verilmiş, araştırmacının katıldığı (Ek-14.1.) TÜBİTAK 2237-A Başarı Testi Geliştirme Projesi yürütücüsü ölçme değerlendirme uzmanı Prof. Dr. Neşe Güler'in deneysel uygulama sürecinin uygunluğu ile ilgili görüşüne başvurulmuş, uygun bulunmuştur. Deney grubu ve kontrol grubu ile uygulama sonrası son test yapılmıştır. İki sonucun karşılaştırılması ile elde edilen sonuçlar analiz edilip değerlendirilmiştir. Uygulama sonrasında deney grubuna uygulanan dijital öykünün dersteki etkisini araştıran yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacının sonuçlarını nitel boyutu ile desteklemiştir.

Araştırma sürecinin nicel ve nitel boyutunda kullanılan araçlar şu şekildedir:

Tablo 1.
Araştırmanın Deneysel Desen Tablosu

Gruplar	Ön Ölçüm (Ölçekler)	İşlem (Deneysel Çalışma)	Son Ölçüm (Ölçekler)	İzleme
Deney Grubu	-Dil Bilgisi Başarı Testi	Metin Temelli Dijital Öykü	-Dil Bilgisi Başarı Testi	-Dil Bilgisi Başarı Testi
Kontrol Grubu	-Dil Bilgisi Başarı Testi	Klasik Dil Bilgisi Metni ve Metin Sonu Dil bilgisi	-Dil Bilgisi Başarı Testi	

Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Karma araştırma, bir çalışma içerisindeki nicel ve nitel araştırma verilerinin birlikte toplanmasını, analiz edilmesini ve yorumlanmasını kapsamaktadır (Leech ve Onwuegbuzie, 2009). Karma araştırma yöntemleri nicel ve nitel boyutları birlikte barındırdığından nitel ve nicel yaklaşımların sınırlılıklarını ortadan kaldırır ve sadece nicel ya da nitel araştırma yöntemiyle cevaplanamayacak araştırma sorularını cevaplamaya çalışarak daha fazla kanıt elde edilmesini sağlar (Creswell ve Plano Clark, 2007).

Araştırmanın karma desen şeması ve işleyişi Şekil 5'te verilmiştir:

Şekil 5. Araştırmanın Karma Desen Şeması ve İşleyiş

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Tarsus'ta bulunan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini tipik durum, uygun (kolay) örnekleme ile Tarsus ilçe merkezinde 75. Yıl Kocatepe Ortaokulunda öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

3.2.1. Araştırmada Veri Toplanan Çalışma Grupları

Araştırmada, dil bilgisi başarı testinin geliştirilme sürecinde ön uygulama testinin yapıldığı çalışma grubu, son uygulama testinin uygulandığı grup, veri toplama aracının (ön test-son test) oluşturulmasının ardından, tezin asıl deneysel uygulamasının yapıldığı çalışma grubu (deney ve kontrol grubu) yer almaktadır.

Deneysel uygulama için araştırmanın örneklemini tipik durum, uygun (kolay) örnekleme ile Tarsus ilçe merkezinde 75. Yıl Kocatepe Ortaokulunda öğrenim gören Türkçe 5. sınıf yılsonu not ortalaması ve sınıf başarı düzeyi denkliği ile seçilen 6. sınıf

öğrencileri biri deney ve biri kontrol grubu biçiminde iki sınıf oluşturmaktadır. Çalışma gruplarının denkliği deney ve kontrol grupları ön test sonuç analizi ile doğrulanmıştır. (Tablo 10’da ilgili analiz sonuçları ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Dil bilgisi testi başarı puanları (ön test) deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin dil bilgisi testi başarı puanları benzerdir.)

3.2.2. Başarı Testlerinin Geliştirildiği Çalışma Grubu

İki farklı öğrenci grubu dil bilgisi başarı testini geliştirilme sürecinde uygulamaların yapıldığı çalışma grubunu oluşturur. Veriler, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı II. döneminde Mersin ili Tarsus ilçesinde bulunan ve tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş iki farklı okuldan toplam 297 altıncı sınıf öğrencisinden elde edilmiştir.

Dil bilgisi başarı testlerinin çalışma grubunu Mersin ili Tarsus ilçesinde bulunan iki farklı ortaokulda öğrenim gören altıncı sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 144 kız, 153 erkek toplam 297 öğrenci katılmıştır. Çalışma grubuna ilişkin ayrıntılar Tablo 2’de yer almaktadır:

Tablo 2.
Ön Uygulama Çalışma Grubu

	Kız		Erkek		Toplam
	N	%	N	%	
Dil Bilgisi Başarı Testi(Ön Uygulama)	144	48,48	153	51,52	297

Tablo 2’ye göre Dil Bilgisi Başarı Testi ön uygulama çalışmasına katılan 297 öğrencinin %48,48’inin kız; %51,52’sinin erkek olduğu görülmektedir.

3.3.3. Dil Bilgisi Başarı Testi Asıl Uygulamanın Yürütüldüğü Çalışma Grubu

Uygulama, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı II. döneminde Mersin ili Tarsus ilçesinde üç farklı okuldan 6. sınıf seviyesinde öğrenim gören toplam 506 öğrenci ile yapılmıştır. Okullar ve uygulama sınıfları tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

Araştırmaya 216 kız, 290 erkek olmak üzere toplam 506 öğrenci katılmıştır. Çalışma grubuna ilişkin ayrıntılar Tablo 3'te yer almaktadır:

Tablo 3.
Asıl Uygulama Grubu Öğrenci Sayı ve Oranları

	Kız		Erkek		Toplam
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	
Dil Bilgisi Başarı Testi(Asıl Uygulama)	216	42,68	290	57,32	506

Güvenilir sonuçlar almak için örneklem ve soru sayısı açısından alan yazında, Tan (2007) bir davranışı uygun olarak ölçen sorular belirlenip seçilecek ise yani başarı testi geliştirilecekse her bir davranış için en az 2 ya da 3 soru yazılarak oluşturulan bir ön deneme testi en az 200 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanır, şeklinde belirtirken; Stevens (1996'dan Akt. Akbulut 2010) her bir yordayıcı değişken için çalışma grubunda en az 15 katılımcının, Pallant (2005'ten Akt. Akbulut 2010) ise çalışma grubunda her bir değişken için en az 40 katılımcının bulunması gerektiğini belirtmiştir. Tavşancıl (2002) örneklem sayısının veri toplama aracındaki madde sayısının en az beş katı olması gerektiğini, Kline (1994'ten Akt. Büyüköztürk, 2002) 200 kişilik bir örneklemin yeterli olduğunu ifade etmektedir. Bu açıdan uygulamadaki örneklem sayısının yeterli olduğu düşünülmektedir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Veri toplama aracı olarak öğrencilerin başarı düzeylerini ve öğrenilenlerin kalıcılığını ölçmek için belirlenen dil bilgisi konularına ilişkin 'Başarı Testi' uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Deneysel uygulama sürecinde bu test ön test, son test olarak kullanılmıştır. Deneysel uygulama sonrasında araştırma sonucunu nitel verilerle desteklemek için yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formları ve kişisel bilgi formu uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve kullanılmıştır.

3.3.1. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak araştırmada, “*Dil Bilgisi Başarı Testi*” -ön test, son test olarak-, öğretim materyali olarak geliştirilen dijital öyküleri değerlendirmek için “*Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği*” kullanılmıştır. Uygulama sonrasında deney grubu öğrencileri ile dijital öykünün dersteki etkisi, dil bilgisi başarısına etkisi üzerine yapılan yarı yapılandırılmış “*görüşme formu*” ve “*kişisel bilgi formu*” araştırmanın nitel boyut verilerini toplamakta kullanılmıştır.

3.3.1.2. Başarı Testleri

6. sınıf öğrencileri üzerinde dil bilgisi konularını sezdirerek öğretilen metin temelli dijital öykünün etkisinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada kullanılan *Dil Bilgisi Başarı Testi*, Güler (2015) ve Tan (2008) tarafından belirtilen test geliştirme süreç basamakları karşılaştırarak uygulanmıştır:

Tan (2008) öğrencilere kazandırılmak istenen davranışları öğrencilerin kazanma düzeylerinin başarı testleri ile ölçüldüğünü belirtmiştir. Başarı testi geliştirmede yapılması gereken bazı aşamaları şöyle sıralamıştır:

1. Ölçülecek davranış evrenin tam olarak tanımlanması,
2. Ölçülecek davranış örnekleminin belirlenmesi,
3. Ölçme aracının oluşturulması,
4. Ön uygulama ya da uzman kanısı alımı,
5. Uygulama ve madde analizi,
6. Nihai testin oluşturulması (Tan, 2008: 347, 348).

Güler (2015) ise, başarı testi geliştirme basamaklarını amacın belirlenmesi, kapsamın belirlenmesi, maddelerin yazılması ve düzeltilmesi, ön uygulamanın yapılması, madde analizi ve madde seçimi, son-testin oluşturulması şeklinde -içerik olarak Tan’a (2008) benzer şekilde- sıralamıştır.

3.3.1.3. Dil Bilgisi Başarı Testi Geliştirme Süreci

“Dil Bilgisi Başarı Testi”, 6. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı dil bilgisi kazanımlarına uygun olarak 6. Sınıf Türkçe Kitabı’ndan (MEB, 2020) seçilen metinlerin dil bilgisi etkinliklerindeki konuları, etkinlik soru sayısı ve oranına uygun olarak, 4 uzman görüşü alınıp araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2019’da güncellenen Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) dil bilgisi 6. sınıf kazanımları okuma beceri alanında söz varlığı başlığı altında aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

Tablo 4.

MEB 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Konuları 6. Sınıf Kazanımları

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Dil Bilgisi 6. Sınıf Kazanımları
T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. <i>İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.</i>
T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.
T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik sözcükleri ayırt eder.
T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.

(MEB, 2019d: 40)

MEB Yayınlarına (2020) ait 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı’nda çalışma bağlamında dijital öyküye dönüştürülen metinlere ait 10 dil bilgisi etkinliği bulunmaktadır. Bunlar içerisinde, isim konusu 2, sıfat tamlaması konusu 2, zamir konusu 1, sıfat konusu 1 çekim eki ve yapım eki konusu bir arada 1, bağlaç konusu 2, ünlem konusu 1 etkinlikte yer almaktadır. Etkinliklerde yer alan dil bilgisi konu, etkinlik sayısı ve oranı aşağıdaki Tablo 5’te gösterilmiştir:

Tablo 5.

Dil Bilgisi Konu, Etkinlik Sayısı ve Oranları

Dil Bilgisi Konusu	Etkinlik Sayısı	Etkinlik Oranı
İsim	2	%20
Sıfat Tamlaması	2	%20
Zamir	1	%10

Sıfat	1	%10
Yapım-Çekim Ekleri	1	%10
Bağlaç	2	%20
Ünlem	1	%10
	Toplam: 10	%100

Tabloya göre, isim konusu %20, sıfat tamlaması konusu %20, zamir konusu %10, sıfat konusu %10, yapım eki ve çekim eki konusu bir arada %10, bağlaç konusu %20, ünlem konusu %10 oranında yer almaktadır. İsim, zamir ve bağlaç konuları ikişer etkinlikte %20 oranında yer alırken diğer konuların birer etkinlikte %10 oranında yer aldığı görülmektedir.

Araştırmacı tarafından çalışmada dijital öyküye dönüştürülmek için her temadan seçilen bir öyküleyici metne ait dil bilgisi etkinliklerinde yer alan konu, sayı ve oranına; Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki 6. sınıf dil bilgisi kazanımlarına uygun şekilde hazırlanan "Dil Bilgisi Başarı Testi" kazanım tablosu aşağıdadır:

Tablo 6.
Dil Bilgisi Başarı Testi Kazanımları

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi 6. Sınıf Kazanımları	Soru Sayısı	Soru Oranı
T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. <i>İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.</i>	2 (Yapım Eki-Çekim Eki)	%10
T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.	4 (İsim), 2 (Sıfat)	%20 (İsim), %10 (Sıfat)
T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.	4 (Sıfat Tamlaması)	%20
T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	4 (Bağlaç), 2 (Ünlem)	%20 (Bağlaç), %10 (Ünlem)
T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik sözcükleri ayırt eder.	-	-
T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	2 (Zamir)	%10

Araştırmada kullanılan *Dil Bilgisi Başarı Testi* aşağıdaki basamaklar izlenerek hazırlanmıştır:

1. Ölçülecek Kazanım/Davranış Evrenin Tam Olarak Tanımlanması/ Amacın Belirlenmesi

Amaç, 6. sınıf öğrencileri üzerinde dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin incelenmesidir. Seçilen metinlere ait dil bilgisi konularındaki başarının belirlenmesidir.

2. Ölçülecek Kazanım/Davranış Örneklemenin Belirlenmesi/ Kapsamın Belirlenmesi

Kapsam geçerliliğini artırmak için, 6. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programındaki dil bilgisi kazanımları belirlenmiştir. 2019'da güncellenen Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) dil bilgisi 6. sınıf kazanımları okuma beceri alanında söz varlığı başlığı altında yer almaktadır. Bu kazanımlar belirtke tablosunda gösterilmiş, 6. Sınıf Türkçe Kitabı'ndan (MEB, 2019) seçilen metinlerin dil bilgisi etkinliklerindeki dil bilgisi konuları, soru sayı ve oranına uygun olarak sorular seçilmiştir.

Araştırmacı tarafından çalışmada dijital öyküye dönüştürülmek için her temadan bir öyküleyici metin seçilmiştir. O metne ait dil bilgisi etkinliklerinde konu, etkinlik sayısına göre Türkçe Dersi Öğretim Programındaki 6. Sınıf dil bilgisi kazanımlarına uygun şekilde hazırlanan "Dil Bilgisi Başarı Testi" oluşturulmuştur.

3. Ölçme Aracının Oluşturulması/ Maddelerin Yazılması ve Düzeltmesi

Kazanım belirtke tablosuna uygun şekilde sorular belirlenmiş, madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzundaki 60 soru (4 seçenekli), MEB 1998-2020 ortaokul lise giriş sınavları (DPY, LGS, OKS, SBS, TEOG) ve kazanım kavrama 6.sınıf soruları arasından seçilmiş ve sorularda amaca uygun bazı değişiklikler yapılmıştır.

Maddeler araştırmacı ve bir uzman tarafından okunarak ifade bozuklukları ile biçimsel hatalar giderilmiştir. Madde havuzundaki sorular, Türkçe eğitimi alanında doktor unvanlı üç alan uzmanından "dil- anlatım, soru ve kazanım uyumu, soru ve cevap uyumu, soru ve çeldirici uyumu ve soru zorluk düzeyi" konularında (1=Yeterli Değil, 2=Geliştirilmeli, 3=Yeterli) şeklinde görüş alınarak, soruların zorluk derecesi için de zor, orta ve kolay şeklinde değerlendirmeleri istenerek oluşturulmuştur. Uzmanlar tarafından yapılan değerlendirmelerin ardından uygun olmayan sorular madde havuzundan çıkarılmış, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. 60 soruluk madde havuzu ön uygulama için 40 soruya indirilmiştir. Doğru cevap dağılımı aynı seçeneğin ikiden fazla art arda gelmemesine ve doğru cevap şıkkının her birinin eşit miktarda olmasına dikkat edilmiştir.

4. Ön Uygulama ya da Uzman Kanısı Alımı/ Ön Uygulamanın Yapılması

Dil Bilgisi Ön Uygulama Testi (Ek 1) uzman görüşleri alınarak oluşturulmuş iki okulda -asıl uygulamanın yapılacağı okullardan farklı- uygulanmıştır. Okullar tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Test toplam 297 öğrenciye uygulanmıştır.

5. Uygulama ve Madde Analizi/ Madde Analizi ve Madde Seçimi

Elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış, *Test Analysis Program (TAP)* kullanılarak güçlük ve güvenilirlik, standart sapma, aritmetik ortalama, ayırt edicilik yönünden incelenmiş (Tablo 7), analiz sonuçları Ek 2 'de belirtilmiştir.

Konu ile ilgili alan yazın tarandığında, madde seçiminde ayırt ediciliğin 0.30 ve üzerinde olmasının maddenin iyi düzeyde ayırt edici olduğunu gösterdiği belirlenmiştir (Baykul, 2015: 322; Güler 2015: 133; Yıldırım, 2012: 99; Tan, 2008:354). Teste alınacak maddenin ayırt edicilik değerinin en az 0.30 olmasına dikkat edilmiştir. Böylece *Dil Bilgisi Başarı Testi* 20 soruluk son şeklini almıştır (Ek 3). Dil Bilgisi Başarı Testi DBBT ön ve asıl uygulama verileri ayırt edicilik, madde güçlüğü ve güvenilirlik yönünden tekrar değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 7'de belirtilmiştir; ayrıntılar Ek 4'te verilmiştir:

Tablo 7.
Dil Bilgisi Ön ve Asıl Uygulama Analiz Sonuçları

Uygulama	Soru sayısı	\bar{X}	Ss	Güvenirlilik	Ayırt Edicilik
Ön Uygulama Testi	40	20,236	8,213	,874	,488
Asıl Uygulama Testi	20	12,496	4,643	,824	,566

Analiz sonuçlarına göre dil bilgisi başarı testinin ayırt edici-güvenilir ve orta zorlukta olduğu görülmektedir.

6. Nihai Testin Oluşturulması/ Son Testin Oluşturulması

Ön uygulama test analizi ile son test oluşturulmuştur. Doğru seçenekler eşit sayıda düzenlenmiştir. Noktalama, harf, şekil hataları giderilmiştir. Testin son hâli 20 sorudan (4 seçenekli) oluşmuş ve KR-20 formülü kullanılarak hesaplanan güvenilirlik

katsayısı 0.88 bulunmuştur. KR-20 formülü, bir test maddesine verilen cevaplar 1 (doğru) ve 0 (yanlış) ile puanlandığında kullanılır (Büyüköztürk vd., 2013).

3.1.2. Kişisel Bilgi Formu

Form araştırmacı tarafından öğrenci tanıma formu olarak öğrenci ve ebeveynleri hakkında bilgi sahibi olabilmek amacıyla oluşturulmuştur. 9 sorudan oluşan kişisel bilgi formunda öğrencinin adı, 5. sınıf karne notu, anne ve babanın öğrenim durumları, öğrencinin cinsiyeti, öğrencinin, dijital dönüşüm ile canlı ders uygulamalarını faydalı bulma durumu, bilgisayara sahip olma durumu, okul öncesi kuruma gitme durumu, kitap okuma sıklığı, evde ders kitabı dışında kitaplardan oluşan kütüphane olma durumu değişkenlerinden oluşmaktadır.

3.1.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmanın nitel boyutunda, deney grubu öğrencileri için, uygulama sonrasında, uygulamaya ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlayan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. 6 açık uçlu, 6 evet/hayır kısa yanıtlı sorudan oluşan form, uzman görüşüne başvurularak sorular düzenlenmiş, gerekli düzeltmeler yapılmış, Ek 7’de sunulan yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir.

3.1.4. Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği

Pelin (2013) tarafından geliştirilen “Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği” araştırmacı tarafından hazırlanan dijital öykülerin uzman görüşüne sunulması sırasında kullanılmıştır.

Dijital öyküler, Türkçe eğitimi alanında dijital öykü üzerine doktora çalışması yapmış 2 uzman, bilişim teknolojileri alanında doktora yapmış bir uzman, Türkçe eğitimi alanında doktor 1 uzman olmak üzere 4 uzman tarafından “Heyecanlandırıcı Soru, Duygu, Resim ve Videolar, Tempo, Bakış Açısı, Ortam, Karakterler, Öykünün Seslendirmesi, Ses ve Müzikler, Özgünlük ve Yaratıcılık, Ekonomi, Olay Örgüsü, Öykünün Amacı” başlıkları açısından [Kötü (1), Geliştirilmesi Gerekir (2), İyi (3), Mükemmel (4)] değerlendirilmiştir. Uzman görüşlerine uygun olarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Dijital öyküye dönüştürülen metinler 2020-2021 eğitim öğretim yılı MEB

yayınları 6. Sınıf Türkçe Kitabı'ndan her temadan dil bilgisi konusu içeren bir öyküleyici metin olarak araştırmacı tarafından seçilmiştir. Seçilen öyküleyici metin ve metin sonunda yer alan dil bilgisi konusu Tablo 8'de belirtilmiştir:

Tablo 8.

Seçilen Öyküleyici Metin ve Metin Sonu Etkinlik Dil Bilgisi Konusu

Tema No	Tema Adı	Öyküleyici Metin	Dil Bilgisi Konusu
1.Tema	Okuma Kültürü	Bu da Benim Öyküm	İsim
2.Tema	Millî Mücadele ve Atatürk	Yaşlı Nine	Zıt Anlam
3. Tema	Bilim ve Teknoloji	Aziz Sancar	Zamir
4. Tema	Erdemler	Vermek Çoğalmaktır	Sıfat
5. Tema	Doğa ve Evren	Afyon	Sıfat Tamlaması
6. Tema	Millî Kültürümüz	Tarhananın Öyküsü	Yapım ve Çekim Ekleri
7. Tema	Sağlık ve Spor	Yemek, İçmek ve Sindirmek	Bağlaç
8. Tema	Birey ve Toplum	Dostluğa Dair	Ünlem (Sözcük Türü Olarak)

3.1.5. Deneysel Uygulamaya İlişkin Süreç

Deneysel uygulama 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı uzaktan eğitim sürecinde gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini tipik durum, uygun (kolay) örnekleme ile Mersin ili Tarsus ilçe merkezinde 75. Yıl Kocatepe Ortaokulunda öğrenim gören 5. sınıf yılsonu Türkçe dersi sınıf başarı düzeyi denkliği ile seçilen 6. sınıf öğrencilerinden (5. sınıf yılsonu başarı ortalamaları denk olan) iki sınıf deney ve kontrol grubu oluşturmaktadır. İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan uygulama izni, idare ve ders öğretmenleri ile paylaşılmış, verilerin bilimsel amaçlı bu çalışma kapsamında kullanılacağı ve başka hiçbir yerde paylaşılmayacağı belirtilmiştir. Uygulama süreci idare ve ders öğretmenlerine anlatılmış, gerekli planlama yapılmıştır.

31.08.2020 tarihinden bu yana uzaktan eğitim zorunluluğu sebebi ile deney ve kontrol grubu sınıflarının Türkçe dersini 20 kişilik sınıf mevcudunun katılımı ile Bakanlığın canlı ders uygulamasında kullanımını uygun bulunduğu Zoom programı üzerinden sürdürmesi uygulamanın da bu program aracılığı ile yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Benzer çalışmalarda kişisel bilgi formları incelenerek araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış kişisel bilgi formu deneysel uygulama öncesinde canlı

ders sırasında Zoom programından bağlantı paylaşarak deney grubu (20) ve kontrol grubu (20) öğrencilerine Google Form aracılığı ile uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerine araştırmacı tarafından geliştirilen ön-test uygulaması canlı ders sırasında Zoom programından bağlantı paylaşarak Google Test uygulaması aracılığı ile yapılmıştır. Ön test ve son test uygulamaları süre sınırlaması yönetimi ile okul sınavlarının yapım yöntemi ile çevirim içi sınav ve ekran paylaşımı, yanıtların sohbet bölümü aracılığı ile ders öğretmenine özelden iletilmesi diğer katılımcıların aralarında sohbet yazışma ve paylaşım özelliği kapatılıp sadece yönetici ile sohbete izin verilerek Google Teste kaydedilmesi şeklinde yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından, ön test uygulanan deney grubu ile her hafta bir metin, hazırlanan dijital öyküler ile metin temelli dil bilgisi yöntemi kullanılarak Zoom programı üzerinde işlenmiş konuya ilişkin dil bilgisi etkinliği yapılmış ve ders sonu ilgili dil bilgisi konusunu içeren son test soruları öğrenciye sunulan Google Test bağlantısı ve ekran paylaşımı ile canlı ders sırasında öğrencilerin sohbet imkânı sadece yönetici öğretmenle sınırlandırılacak şekilde ayarlanıp hiçbir öğrenciye diğerinin cevabını görme imkânı verilmeden yanıtlar yönetici öğretmene çevirim içi olarak ulaştırılmıştır.

Ön test uygulanan kontrol grubu ile ders kitabındaki aynı metnin (metnin sesli ya da sessiz; öğrenci tarafından ya da öğretmen tarafından örnek okuma yöntemlerinden biri seçilerek) okunması, sonrasında dil bilgisi etkinliğinin yapılması şeklinde araştırmacı tarafından ders işlenmiş, ders sonu konuya ilişkin son test soruları öğrenciye sunulan Google Test bağlantısı, ekran paylaşımı ile Zoom program ayarlaması ile hiçbir öğrenciye diğerinin cevabını görme imkânı verilmeden yanıtlar öğretmene çevirim içi olarak ulaştırılmıştır.

DeneySEL uygulama, deney ve kontrol grupları ile tamamlanınca deney grubuna sürece ilişkin görüşme formu Google Form bağlantısı ile oluşturulup iletilmiştir. Yanıtlar alınmıştır.

Deney ve kontrol grupları ile yapılan dersler uygulama günlüğü olarak Zoom programı aracılığı ile kayıt edilmiştir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

3.4.1. Nicel Verilerin Analizi

Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin belirlenmesi için karma araştırma yöntemi kullanılarak analizler yapılmıştır. Nicel verilerin analizinde deney ve kontrol gruplarının ön test, son test ve kalıcılık testi puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını görmek için varsayımlar incelenerek parametrik ve parametrik olmayan analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Nicel araştırma deseni için öncelikle uç değer z standart dağılımı ve mahalobis uzaklıkları incelenmiştir. Her bir maddenin z değer dönüşümleri yapılarak tüm değerler kritik değer olan -3.29 ile +3.29 aralığının dışında elde edildiğinden uç değerlere rastlanmamıştır. Maddelerin uç değer kontrolü için bir diğer yol olan mahalobis uzaklıkları da belirlenmiştir. Sonuç olarak bu yöntem ile regresyon denklemi yardımıyla bağımlı değişkene ilişkin mahalobis uzaklıkları elde edilmiştir. Elde edilen sonuca göre bu uzaklığın standart normal dağılıma ilişkin olasılık değerinin 0.001'den küçük olup olmadığı kontrol edilmiş ve uç değer olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. Demografik değişkenlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımı ile başarı testi toplam puanlara ilişkin betimsel istatistikler incelenmiştir. Deney ve kontrol gruplarının ön test, son test ve deney grubu izleme ölçümlerinin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Grup büyüklüğü 50 kişiden az olduğu için normal dağılım ölçütü olarak Shapiro-Wilks değerinin alınması uygun görülmüştür (Büyüköztürk, 2019). Shapiro-Wilks analizinde $\alpha > .05$ olduğu durumlarda dağılımın normal olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca normallik için basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının standart hataya oranı (-1.96 ile 1.96) aralığında olması sebebiyle dağılım normal kabul edilmektedir. Bu çalışmada elde edilen normallik istatistiklerine ilişkin bulgular Tablo 9' da verilmiştir:

Tablo 9.
Deneysel Uygulama Normallik İstatistikleri

		Shapiro-Wilk Testi			Çarpıklık/ standart hatası	Basıklık/ standart hatası
		İstatistik	sd	p		
Ön Test	Deney	0,846	20	0,006	-1,004/0,512	-0,677/0,992
	Kontrol	0,857	20	0,007	-0,677/0,512	-1,124/0,992
Son Test	Deney	0,886	20	0,022	-1,142/0,512	1,515/0,992
	Kontrol	0,853	20	0,006	-0,488/0,512	-1,451/0,992
İzleme Testi	Deney	0,998	20	0,073	-0,351/0,512	-0,640/0,992

Tablo 9’da Shapiro-Wilk test sonucu ve basıklık/çarpıklık katsayılarının standart hataya oranı incelendiğinde; izleme testi değerlerinin normal dağılım özelliği gösterdiği, deney grubu son test değerlerinin ise normal dağılım özelliği göstermediği ($p < 0,05$; çarpıklık/standart hata=-2,2) görülmektedir.

Kontrol grubu ön test ve son test değerleri ile deney grubu ön test değerlerinin Shapiro Wilk testi anlamlı olmasına rağmen ($p < .05$) çarpıklık ve basıklık katsayılarının standart hataya oranı normal dağılım aralığında çıkması (-1,96 ile 1,96 arası) ve bu değerlere ait histogram, Normal Q-Q plot grafikleri de incelenerek kabul edilebilir bir normalliğin olduğuna karar verilmiştir. Bu durumda maddelerin alt grup ile üst grup arasında farklılık gösterme durumu parametrik yöntemlerden bağımsız örneklemeler için t testi ile incelenmiştir. İki gruba ait ölçümlere ilişkin ortalamaların karşılaştırılmasında bağımsız örneklemeler için t testi kullanılmaktadır (Çakan, Çelikten ve Gündüz; 2020). Parametrik testlerin koşulları sağlanmadığı zaman bu testler yerine parametrik olmayan testler kullanılır. Deney ve kontrol gruplarında ise normal dağılımın sağlanmadığı bazı değişkenler için parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U testi ile Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi yapılmıştır. Bu yöntemler bağımsız ve bağımlı grupların parametrik olmayan yöntemleridir ve sıra ortalamalarını karşılaştırmaktadır.

İki ya da daha çok ilişkili ölçüm setlerine ait ortalama puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediği tekrarlı ölçüm desenleri kullanılır (Büyüköztürk, 2019). Öncelikle deney grubuna ait ön test, son test ve izleme testleri sonuçları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Tekrarlı Ölçümler için Tek Yönlü Varyans Analizi varsayımları incelenmiştir. Deney grubundaki verilerin

dağılımının normallik koşullarını sağlamaması (Shapiro wilk testi, çarpıklık basıklık katsayıları/ standart hata, histogram grafikleri) ve fark puanlarının varyanslarının homojen olmamasından dolayı (yani Sphericity koşulu sağlanmadığından) deney grubuna uygulanan ön test, son test ve kalıcılık testi arasında Tekrarlı Ölçümler için Tek Yönlü Varyans Analizinin parametrik olmayan biçimi olan Friedman Testi yapılmıştır. (Can, 2019). Etki büyüklükleri gruplar arasında farkların büyüklüğü hakkında bilgi vermektedir. Bağımsız değişken tarafından açıklanan bağımlı değişkendeki toplam varyansın oranını gösterir ve 0 ile 1 arasında değer alır (Büyüköztürk, 2006; Pallant, 2007). İşaretinden bağımsız olarak değerlendirilir. Parametrik olmayan yöntemler olan hem sıralı işaretler testi hem de Mann Whitney U testleri için etki büyüklüğü $r = z/\sqrt{N}$ ile hesaplanmıştır. Cohen kriterlerine göre 0.1 ise küçük, 0.3 ise orta ve 0.5 ise büyük olarak değerlendirilir (Pallant, 2007).

Özet olarak, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Dil Bilgisi Başarı Testi puanlarının uygulama öncesinde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde ön test puanları arasında parametrik yöntemlerden bağımsız gruplar için t-testi, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Dil Bilgisi Başarı Testi puanlarının uygulama sonrasında farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde son test puanları arasında parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı Wilcoxon Sıralı İşaretler testi, kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı ise parametrik yöntemlerden bağımlı gruplar için t testi ile belirlenmiştir. Ayrıca deney grubuna uygulanan ön test, son test ve izleme testi arasında Tekrarlı Ölçümler için Friedman Testi yapılmıştır. Son olarak deney grubunun “Dil Bilgisi Başarı Testi” son test ve izleme testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı Wilcoxon Sıralı İşaretler testi ile belirlenmiştir.

3.4.2. Nitel Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme forumu ve kişisel bilgi formuna ait verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi öncesinde, öğrencilerin cevapları ayrıntılı bir şekilde incelenerek bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır.

Bilgisayar ortamında oluşturulan bilgi formu ve görüşme soruları isimlendirilerek anlamlı bölümlere ayrılmış ve kod listesi oluşturulmuştur. Kodlama sürecinde araştırmanın kavramsal çerçevesi dikkate alınarak kodlar bir araya getirilip incelenmiştir. Kodlar arasındaki ortak yönler bulunmuştur. Toplanan veriler kategorize edilmiş ve böylece araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturan temalara ulaşılmıştır.

Görüşme formu sorularının analizlerinde öğrencilerin bazı ifadelerine yer verilmiş ve ifadelerde yer alan temel noktaları; kişisel bilgi formu yanıtları yüzde frekans değerleri göz önüne alınarak incelenmiştir.

İçerik analizinde, öğrencilerin görüşme formu yanıtları iki uzman tarafından incelenip kodlar, kodlara ilişkin temalar elde edilmiştir. Nitel çalışmalarda, Miles ve Huberman'ın (1994) (görüş birliği-görüş birliği, görüş ayrılığı) formülü güvenilirlik katsayısı kullanılarak hesaplanan kodlayıcılar arası güvenirlığın, Saban'a (2009) göre %90 ve üzeri olması çalışmanın güvenilir olduğunu göstermektedir. Araştırmada kodlayıcılar arası güvenirlilik Miles ve Huberman'ın (1994) (görüş birliği-görüş birliği, görüş ayrılığı) formülü güvenilirlik katsayısı kullanılarak hesaplanmış (iki uzman görüşünde) tüm kodlarda görüş birliğine varmıştır ve kodlayıcılar arası güvenirlilik tam olarak sağlanmıştır.

3.4.2.1 Deney ve Kontrol Grupları Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Nitel Veri Analizi

Deney grubu kişisel bilgi formu analizi aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo 10.

Deney Grubuna Ait Kişisel Bilgi Formu Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	7	35
	Kadın	13	65
5.sınıf Türkçe Karne Notu	1(0-44)	0	-
	2(45-54)	0	-
	3(55-69)	2	10
	4(70-84)	6	30
	5(85-100)	12	60
Anne Öğrenim Durumu	İlköğretim ve	10	50

	altı		
	Lise	4	20
	Üniversite	5	25
	Lisansüstü Eğitim	1	5
Baba Öğrenim Durumu	İlköğretim ve altı	9	45
	Lise	6	30
	Üniversite	4	20
	Lisansüstü Eğitim	1	5
Bilgisayara Sahip Olma	Evet	10	50
	Hayır	10	50
Dijital Dönüşüm ile Canlı Ders Uygulamalarını Faydalı Bulma	Evet	15	75
	Hayır	5	25
Evde Ders Kitabı Dışında Kitaplardan Oluşan Kütüphane	Var	9	45
	Yok	11	55
	Hiç	0	-
Kitap Okuma Sıklığı	Ayda bir	3	15
	Haftada bir	5	25
	Her gün	12	60
Okulöncesi Eğitim Alma	Evet	15	75
	Hayır	5	25
Toplam		20	100

Tablo 10'a göre deney grubunda araştırmaya katılanların %65'i kız öğrenci, %35'i erkek öğrencidir. Öğrencilerin 5. Sınıf karne notu %60'ının 5 (85-100), %10'unun 4 (70-84) ve %10'unun 3 (55-69)'tür. Öğrencilerin anne öğrenim durumlarına ilişkin veriler şöyledir: %50'si ilköğretim ve altı, %25'i üniversite, %20'si lise, , %5'i lisansüstü eğitim almıştır. Öğrencilerin baba öğrenim durumlarına ilişkin veriler şöyledir %45'i ilköğretim ve altı, %30'u lise, %20'si üniversite, %5'i lisansüstü

eğitim almıştır. Öğrencilerin %50'si bilgisayara sahip, %75'i dijital dönüşüm ile canlı ders uygulamalarını faydalı buluyor, %45'inin evde ders kitabı dışında kitaplardan oluşan kütüphanesi vardır. Ayrıca öğrencilerin %75'i okul öncesi eğitim alırken %25'i almamıştır. Öğrencilerin %60'ı her gün kitap okurken %25'i haftada bir, %15'i ise ayda bir kitap okumaktadır.

Kontrol grubu kişisel bilgi formu analizi aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo 11.
Kontrol Grubuna Ait Kişisel Bilgi Formu Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	8	40
	Kadın	12	60
5.sınıf Türkçe Karne Notu	1(0-44)	0	-
	2(45-54)	3	15
	3(55-69)	2	10
	4(70-84)	4	20
	5(85-100)	11	55
Anne Öğrenim Durumu	İlköğretim ve altı	13	65
	Lise	4	20
	Üniversite	2	10
	Lisansüstü Eğitim	1	5
Baba Öğrenim Durumu	İlköğretim ve altı	9	45
	Lise	6	30
	Üniversite	4	20
	Lisansüstü Eğitim	1	5
Bilgisayara Sahip Olma	Evet	16	80
	Hayır	4	20
Dijital Dönüşüm ile Canlı	Evet	15	75

Ders Uygulamalarını Faydalı Bulma	Hayır	5	25
Evde Ders Kitabı Dışında Kitaplardan Oluşan Kütüphane	Var	7	35
	Yok	13	65
	Hiç	1	5
Kitap Okuma Sıklığı	Ayda bir	1	5
	Haftada bir	3	15
	Her gün	15	75
Okulöncesi Eğitim Alma	Evet	13	65
	Hayır	7	35
Toplam		20	100

Tablo 11'e göre kontrol grubunda araştırmaya katılanların %60'ı kız öğrenci, %40'ı erkek öğrencidir. Öğrencilerin 5. Sınıf karne notu %55'inin 5 (85-100), %20'sinin 4 (70-84), %15'inin 2 (50-54) ve %10'unun 3 (55-69)'tür. Öğrencilerin anne öğrenim durumları dağılımı %65'i ilköğretim ve altı, %20'si lise, %10'u üniversite, %5'i lisansüstü şeklindedir. Öğrencilerin baba öğrenim durumlarına dağılımı %45'i ilköğretim ve altı, %30'u lise, %20'si üniversite, %5'i lisansüstü biçimindedir. Öğrencilerin %80'i bilgisayara sahip, %75'i dijital dönüşüm ile canlı ders uygulamalarını faydalı buluyor, %35'inin evde ders kitabı dışında kitaplardan oluşan kütüphanesi vardır. Ayrıca öğrencilerin %65'i okul öncesi eğitim alırken %35'i almamıştır. Öğrencilerin %75'i her gün kitap okurken %15'i haftada bir, %5'i ayda bir ve %5'i hiç kitap okumamaktadır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Araştırmanın Nicel Bulguları ve Yorumu

Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin belirlenmesi için karma araştırma yöntemi kullanılan araştırmanın nicel boyutunda deney ve kontrol gruplarında normal dağılımın sağlanmadığı bazı değişkenler için parametrik olmayan yöntemlerden Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi bulguları, deney grubu için ön test, son test ve izleme testi arasında ise tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizinin parametrik olmayan biçimi olan Friedman Testi bulguları, parametrik olmayan yöntemler olan sıralı işaretler testi bulguları, Mann Whitney U testleri için etki büyüklüğü (Cohen kriterlerine değerlendirme) bulguları ve yorumu bu bölümde ele alınmıştır. Uç değerler ve bu uzaklığın standart normal dağılıma ilişkin olasılık değerinin kontrolüne ilişkin bulgulara yer verilmiştir (Tabachnick ve Fidell,2013).

Araştırmada SPSS 23 paket programı kullanarak demografik değişkenlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımı ile başarı testi toplam puanlara ilişkin betimsel istatistiksel bulgular; grup büyüklüğü 50 kişiden az olduğu için normal dağılım ölçütü olarak Shapiro-Wilks değerinin alınarak deney ve kontrol gruplarının ön test, son test ve deney grubu izleme ölçümlerinin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin bulgular normallik için basıklık ve çarpıklık değerlerine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Değişkenlere ilişkin verilerin katılımcı sayısı (n), Mann-Whitney U değeri (U), anlamlılık değeri (p), t-testi değeri (t), ortalama değer (\bar{X}), standart sapma (sd), serbestlik derecesi (df), etki boyutu (r) ve etki büyüklüğü (d) ile gösterilmiştir.

4.1.1. Ön Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi (DBBT)” ne ait ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Dil Bilgisi Başarı Testi puanlarının uygulama öncesinde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde ön test puanları arasında ilişkisiz örneklem için t-testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 12.
Deney ve Kontrol Gruplarının DBBT'ye Ait Ön Test Puanlarının İlişkisiz Örneklem T-Test Sonuçları

	Grup	n	\bar{X}	ss	t	p
Ön test	Deney	20	13,90	5,02	0,310	0,758
	Kontrol	20	13,40	5,19		

Tablo 12 incelendiğinde uygulama öncesinde yapılan ön test uygulamasında deney ve kontrol grubunun DBBT’ye puanları arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(38)}=0,310$, $p>0,05$). Yani kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ($\bar{X}=13,40$ $ss=5,19$) dil bilgisi testi başarı puanları ile deney grubunda bulunan öğrencilerin ($\bar{X}=13,90$ $ss=5,02$) dil bilgisi testi başarı puanları benzerdir.

4.1.2. Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Dil Bilgisi Başarı Testi puanlarının uygulama sonrasında farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde son test puanları arasında parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney-U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 11’de verilmiştir:

Tablo 13.

Deney ve Kontrol Gruplarının DBBT'ye Ait Son Test Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	z	p	r
Son test	Deney	20	25,23	504,5	105,5	-2,592	0,10	0,60
	Kontrol	20	13,70	315,5				

Tablo 13 incelendiğinde, uygulama sonrasında yapılan son test uygulamasında deney ve kontrol grubunun DBBT puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($U=105,5$, $p<0,05$). Etki büyüklüğü ise 0,60 bulunmuş olup elde edilen ölçümler arası farklılık büyük etkiye sahiptir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, deney grubunda bulunan öğrencilerin, dil bilgisi başarı puanı kontrol grubunda bulunan öğrencilerin dil bilgisi başarı puanından daha yüksektir. Bu bulgu, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programının öğrencilerin Türkçe dil bilgisi başarılarını artırmada etkili olduğunu gösterir.

4.1.3. Deney Grubu Ön Test Son Test Bulguları ve Yorumu

Bu bölümde Deney grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

Tablo 14.

Deney Grubunda Ön Test ve Son Test Puanlarına Göre Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi Sonuçları

Grup	Son test-Ön test	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	Z	p	r
Deney (N=20)	Negatif Sıra	0	0	0	-	0,001	0,71
	Pozitif Sıra	13	7	91	3,189*		
	Eşit	7	-	-			

*Negatif Sıra: $Son\ test < Ön\ test$, Pozitif Sıra: $Son\ test > Ön\ test$, Eşit sıra: $Son\ test = Ön\ test$

Tablo 14 verilerine göre, deney grubuna uygulama öncesinde yapılan DBBT ön test puanları ile uygulama sonrasında yapılan DBBT son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($Z=-3,189$, $p<0,05$). Etki büyüklüğü ise 0,71 bulunmuş olup elde edilen ölçümler arası farklılık büyük etkiye sahiptir. Sıra ortalamaları göz önüne alındığında, gözlenen bu farkın son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Yani deney grubundaki öğrencilerin dil bilgisi son test başarı puanı ön test dil bilgisi başarı puanından fazladır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın öğrencilerin dil bilgisi başarısı üzerinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.1.4. Kontrol Grubu Ön Test Son Test Bulguları ve Yorumu

Bu bölümde kontrol grubundaki öğrencilerin “Dil Bilgisi Başarı Testi” ne ait ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

Tablo 15.
Kontrol Grubunda Ön Test ve Son Test Puanlarına Göre Bağımlı Gruplar için T Testi Sonuçları

Grup	Değişken	N	Ort.	S.S.	t	p
Kontrol (N=20)	Ön test	20	13,40	5,19	-2,12	0,23
	Son test	20	13,70	5,03		

Tablo 15 verilerine göre, kontrol grubuna uygulanan DBBT ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t=-2,12$, $p>0,05$).

4.1.5. İzleme Testine İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programının uygulandığı öğrencilerin (deney grubu) ön test, son test ve izleme testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

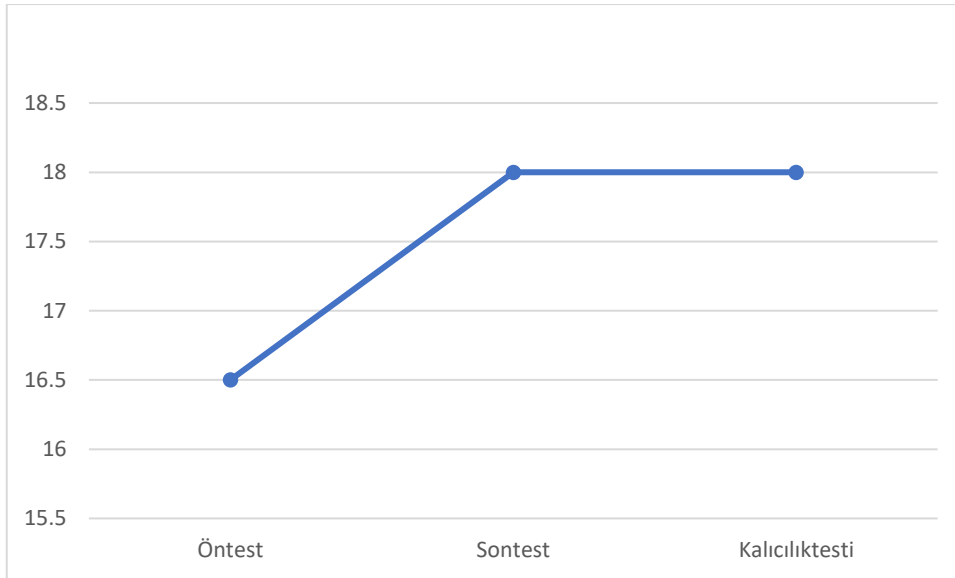
Bu araştırma sorusunu cevaplandırmadan önce deney grubundaki öğrencilerin dil bilgisine ait ön test, son test ve izleme testi puanları Tablo 14’te değerlendirilmiştir.

Tablo 16.

Deney Grubu Ön Test, Son Test ve İzleme Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Deney Grubu	N	\bar{X}	SS	Medyan	Min-Max
Ön test	20	13,90	5,01	16,5	5-20
Son test	20	17,45	2,03	18	12-20
İzleme	20	17,55	1,81	18	14-20

Tablo 16’den de anlaşılacağı gibi, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programına bağlı olarak, öğrencilerin DBBT ön test puanı $X = 13,90$, son test puanı $X = 17,45$ ve izleme testi puanı $X = 17,55$ değerinde bulunmuştur. Şekil 6’da dağılım normal olmadığı için medyan değerlerine göre çizgi grafiği verilmiştir.

Şekil 6. Öğrencilerin DBBT Ön Test Son Test ve İzleme Testi Puanları

Şekil 6’da görüldüğü gibi, öğrencilerin son test puanları ön test puanlarına kıyasla artış göstermiş, izleme testi puanları ise son test puanları ile neredeyse eşit çıkmıştır.

Deney grubuna uygulanan ön test, son test ve izleme testi arasında Tekrarlı Ölçümler için Friedman Testi yapılmış ve Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 17.

Deney Grubu Ön Test, Son Test, İzleme Testi Arasında Tekrarlı Ölçümler Friedman Testi Sonuçları

Deney Grubu	N	Sıra Ort.	χ^2	p
Ön test	20	1,35		
Son test	20	2,33	23,58	0,001
İzleme	20	2,33		

Deney grubundaki öğrencilerin ön test, son test ve izleme puanları arasında yapılan tekrarlı ölçümler için Friedman Testi sonucuna göre öğrencilerden elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir ($\chi^2=23,58$ $p<.05$).

Bu bölümde deney grubunun “Dil Bilgisi Başarı Testi” son test ve izleme testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı test edilmiştir.

Tablo 18.

Deney Grubu DBBT'ye Ait Son Test ve İzleme Testi Puanlarına Göre Wilcoxon Sıralı İşaretler Testi Tablosu

Grup	İzleme-Son test	n	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	Z	p
Deney	Negatif	2	2,0	4,0		
	Pozitif	2	3,0	6,0	-,378	0,705
	Eşit	16	-			

*Negatif Sıra: Son test < İzleme, Pozitif Sıra: Son test > İzleme, Eşit sıra: Son test = İzleme

Tablo 18 incelendiğinde, deney grubuna uygulama sonrasında yapılan DBBT son test puanları ile DBBT izleme test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($Z_{(38)}=-0,378$, $p>0,05$). Yani deney grubunda bulunan öğrencilerin izleme testi dil bilgisi başarı puanı son test başarı puanı ile benzerdir. Sonuç olarak uygulanan programın etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca çıkan sonuca göre uygulanan programın kalıcılık etkisine sahip olduğu söylenebilir.

4.2. Araştırmanın Nitel Bulguları ve Yorumu

Çalışmanın bu bölümünde deney ve kontrol gruplarına ait frekans ve yüzde dağılımlarına, metin temelli öyküleme programı ile ilgili araştırma soruları analiz sonuçlarına, kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen görüşlere göre elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşme formu verilerinin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi öncesinde, öğrencilerin cevapları ayrıntılı bir şekilde incelenerek oluşturulan kod listesi, kodlar arasındaki ortak yönler, araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturan temalara ilişkin bulgular; görüşme form sorularına ilişkin analizlerinde öğrenci ifadeleri ve ifadelerde yer alan temel noktaların yüzde frekans değerlerine ilişkin bulgulara da bu bölümde yer verilmiştir.

Öğrenci görüşlerinden çıkan tema ve kodlar Şekil 7 ve 8’de verilmiştir.

Şekil 7. Görüşme Formu Tema ve Kodları

- Daha Önce Dijital Öykü İle Karşılaşma Durmu
- Dijital Öykü Kullanımının Dil Bilgisi Başarısına Olumlu Etkisi
- Dijital Öykülerde Dil Bilgisi Konularının Altının Çizili Olmasının Konuyu Daha İyi Anlamaya Etkisi
- Dijital Öykülerin Metin ve Etkinliklerde Kullanılması Dersi Eğleceli Hale Getirmesi
- Türkçe Dersinde Başka Çoklu Medya Araçlarının Kullanımı
- Dijital Öyküler Diğer Derslerde Kullanımı

Evet

Hayır

Şekil 8. Görüşme Formu Kısa Yanıtlı Soru Tema ve Yanıtları

4.2.1. Görüşme Formuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisinin belirlenmesi için 8 haftalık deneysel uygulama çalışmasının yürütüldüğü deney grubu öğrencileri ile yapılan görüşme bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 19.

"Türkçe Dersinde Daha Önce Dijital Öykü İle Karşılaştınız mı?" Sorusu Öğrenci Yanıt Yüzde-Frekans Değerleri

<i>Kodlar</i>	<i>Öğrenci ifadeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	"Evet"	6	30
Hayır	"Hayır"	14	70

Tablo 19'da "Türkçe derslerinde daha önce dijital öykü ile hiç karşılaştınız mı?" sorusuna öğrencilerin %70'i daha önce dijital öykü ile karşılaşmadıklarını belirtirken %30'u Türkçe derslerinde daha önce dijital öykü ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda öğrencilerin çoğu dijital öyküyle ilk defa bu uygulamada karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 20.

"Türkçe Dersinde Metni Dijital Öykü Şeklinde Görünce Aklınızdan Neler Geçti? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri Yüzde-Frekans Değerleri

<i>Kodlar</i>	<i>Öğrenci ifadeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	
Yaratığı duygu/his durumuna yönelik	Eğlenceli	"Daha eğlenceli olacağımı düşündüm", "Eğlenceli bir şeye benziyordu", "Hiç görmediğim için eğlenceliydi"	3	15
	Güzel	"Güzel şeyler", "Çok güzeldi", "Güzel bir etkinlik olmuş"	3	15
	Mutlu	"Mutlu oldum", "Çok mutlu oldum"	2	10

	İyi	“Daha iyi, çünkü hem dinleyip hem de resimlere bakıyorduk”, “Çok iyi, bilmediğim konuları daha iyi öğreneceğimi düşündüm”	2	10
	Şaşkınlık	“Şaşırdım”	1	5
	Motive edici	“Onu hemen işlemek”	1	5
	Sevmek	“Sevdim”	1	5
İşlevine yönelik	Soru cevap	“Soru-cevap şeklinde olacağını düşündüm”	1	5
	İzleme	“Video olacağı aklımdan geçti”	2	10
	Gerçeklik	“Sanki gerçek hayat öyküsü dinliyormuşum gibi geldi”	1	5
	Dinleme			
	Akıllı tahta	“Kitabı dinlemek aklımdan geçti”	1	5
	Ön bilgi	“Hocanın akıllı tahta kullanacağı aklımdan geçti”	1	5
		“Ön bilgiler edineceğim”	1	5

Tablo 20’de “Türkçe dersinde ders kitabındaki metni dijital öykü şeklinde görünce aklınızdan neler geçti? Açıklayınız.” açık uçlu sorusuna öğrencilerin yarısından çoğu (%50) duygu/his durumuna ilişkin yorumlarda bulunmuşlardır. Örneğin, öğrencilerin sırasıyla en çok %15’i eğlenceli, %15’i de güzel, %10’u mutlu ve %10’u iyi bir etkinlik olacağını düşünürken, %5’i şaşırmış, %5’i motive olmuş ve %5’i sevdiğini söylemiştir. Öğrencilerin %35’i ise dijital öykülemenin ne olduğuna dair tahminlerde bulunmuştur: %10’u video izleyeceğini, %5’i etkinliğin soru cevap şeklinde olacağını düşünürken, %5’i ise akıllı tahta kullanılacağını %5’i ön bilgi edineceğini, %5’i kitabı dinleyeceğini, %5’i gerçek hayat öyküsü dinleyeceğini düşünmüştür.

Tablo 21. "Türkçe Dersinde Dijital Öykü Kullanılması Dil Bilgisi Konularındaki Başarıya Olumlu Etki Yaptı mı?" Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri

<i>Kodlar</i>	<i>Öğrenci ifadeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	“Evet”	19	95
Hayır	“Hayır”	1	5

Tablo 21’de “Türkçe dersinde dijital öykü kullanılması dil bilgisi konularındaki başarınıza olumlu etki yaptı mı?” sorusuna öğrencilerin çoğu %95’i evet cevabını verirken %5’i hayır cevabını vermiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda öğrenciler, Türkçe dersinde dijital öykü kullanılmasının dil bilgisi konularındaki başarılarına olumlu etki ettiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 22.

"Türkçe Dersinde Dijital Öykü Kullanılması Dil Bilgisi Konularındaki Başarınıza Nasıl Etki Yaptı?" Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri Yüzde ve Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci görüşleri	<i>f</i>	%	
OLUMLU ETKİ	İyi etki	“İyi etki yaptı”, “Daha iyi anladım”, “Bilmediğim konuları daha iyi anladım”	10	50
	Güzel	“Güzel şeyler oldu”, Eğlenceli ve güzel”	3	15
	Olumlu etki	“olumlu etki oldu”, “çok etkili oldu”	4	20
ANLAMAYI ARTIRMA	Yeni bilgiler öğrenme	“Hem eğlendim hem de yeni bilgiler öğrendim.”	1	5
	Başarı yükselmesi	“Başarım yükseldi”	1	5
	Ana düşünceyi anlama	“Öyküyü başkasından dinleme, öykünün ana düşüncesini anlamamı sağladı”	1	5

Tablo 22’de “Türkçe dersinde dijital öykü kullanılması dil bilgisi konularındaki başarınıza nasıl etki yaptı?” açık uçlu sorusuna öğrencilerin çoğu (%50) iyi etki yaptığını söylemiştir. Öğrencilerin %15’i güzel şeyler olduğunu belirtirken %20’si olumlu etkisi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %5’i başarısının yükseldiğini, %5’i yeni bilgiler öğrendiğini ve %5’i ana fikri daha iyi anladığını belirtmiştir. Öğrencilerin %75’i dijital öykü kullanımının dil bilgisi konularındaki başarısına olumlu etki yaptığını; %15’i anlamayı artırdığını belirtmiştir.

Tablo 23.

“Dijital Öykü Metinlerinde Dil Bilgisi Konularının Altı Çizili Olması Konuyu Daha İyi Kavramanızı Sağladı mı?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci ifadeleri	f	%
Evet	“Evet”	19	95
Hayır	“Hayır”	1	5

Tablo 23’te “Dijital öykü şeklindeki metinlerde işlenecek dil bilgisi konularının altı çizili olması konuyu daha iyi kavramanızı sağladı mı?” açık uçlu sorusuna öğrencilerin %95’i evet cevabını verirken %5’i hayır cevabını vermiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda öğrencilerin tamamına yakınının dijital öykü şeklindeki metinlerde işlenecek dil bilgisi konularının altı çizili olmasının konuyu daha iyi kavramalarını sağladığını ifade etmişlerdir.

Tablo 24. “Dijital Öykü Metinlerinde Dil Bilgisi Konularının Altı Çizili Olması Konuyu Daha İyi Kavramanızı Nasıl Sağladı? Açıklayınız.” Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci görüşleri	f	%
Dikkat Çekme	İyi Öğrenme ve Anlama “iyi öğrenmemi sağladı dikkatimi çekti”, “dikkat ettim, konuyu iyi kavramamı sağladı”, “hem okuyup hem de dinlediğim için konuyu daha iyi kavradım”, “daha çok ilgilendim daha iyi anladım”	19	100

Tablo 24’te, “Dijital öykü şeklindeki metinlerde, işlenecek dil bilgisi konularının altı çizili olması konuyu daha iyi kavramanızı nasıl sağladı? Açıklayınız.” açık uçlu sorusuna öğrencilerin tamamı dikkat ve ilgisini çekerek sağladığı cevabını vermiştir.

Tablo 25.

“Dijital Öykülerin Metin ve Etkinliklerde Kullanılması Türkçe Dersini Daha Eğlenceli Hâle Getirdi mi?” Sorusuna Ait Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci ifadeleri	f	%
Evet	“Evet”	20	100
Hayır	“Hayır”	0	0

Tablo 25’te görüleceği gibi “Türkçe dersinde dijital öykülerin metin ve etkinliklerde kullanılması Türkçe dersini eğlenceli hâle getirdi mi?” sorusuna öğrencilerin tamamı evet cevabını vermiştir.

Tablo 26. “Dijital Öykülerin Metin ve Etkinliklerde Kullanılması Dersi Nasıl Daha Eğlenceli Hâle Getirdi? Açıklayınız.” Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde ve Frekansları

Kodlar	Öğrenci görüşleri	f	%
Görselle	Resimler anlamamı kolaylaştırdı. Fotoğraflar dikkatimi artırdı.	10	50
Müzikle	Müzik etkili hale getirdi. Müzik ilgimi çekti.	3	15
Somutlaştırarak	Dersleri daha anlaşılır yaptı çünkü çok güzel içerikler var. Daha iyi anlamamı sağladı.	4	20
Eğlenceli İçerik ile	Metinlerle konuları daha iyi ve eğlenceli anladım. Metinler çok eğlenceli ve güzeldi.	1	5
Etkili Anlatım ile	Anlattığı ders şekliyle daha iyi anladım.	1	5
Uzaktan Eğitime Uygunluk ile	Getirdi bence yeni öğretmenle tanışma imkânı ve bu koronalı günlerde yeni kişi görmemiz sağladı eğlenceli ve güzeldi.	1	5

Tablo 26’da görüldüğü gibi “Türkçe dersinde dijital öykülerin metin ve etkinliklerde kullanılması Türkçe dersini nasıl daha eğlenceli hale getirdi? Açıklayınız.” sorusuna öğrencilerin %50’si görsellerle, %20’si somutlaştırarak, %15’i müzikle, %5’i eğlenceli içerik ile %5’i etkili anlatım, %5’i uzaktan eğitimi uygunluk açısından eğlenceli hâle getirdi cevabını vermiştir.

Tablo 27. “Türkçe Dersinde Dijital Öykü Dışında Başka Çoklu Medya Araçları (Metin, Grafik, Animasyon, Video, Ses, Müzik) Kullanılabilir mi?” Sorusuna Ait Öğrenci Yanıtları Yüzde-Frekans Değerleri

<i>Kodlar</i>	<i>Öğrenci ifadeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	“Evet”	17	85
Hayır	“Hayır”	3	15

Tablo 27’de yer alan verilere göre “Türkçe dersinde dijital öykü dışında başka çoklu medya araçları (metin, grafik, animasyon, ses, müzik, video) kullanılabilir mi?” sorusuna öğrencilerin %85’i evet cevabını verirken %15’i hayır cevabını vermiştir.

Tablo 28."Türkçe Dersinde Dijital Öykü Dışında Hangi Çoklu Medya Araçları (Animasyon, Video, Grafik, Metin, Ses, Müzik) Kullanılabilir? Açıklayınız." Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci görüşleri	f	%
Animasyon	“Metin olabilir ama okurken atlayabiliriz animasyon görmemizi sağlar.” “Animasyon Olabilir.” “animasyon gibi olabilir” “Animasyon daha kavrayıcı öğrenmemize sebep olabilir” “okurken atlayabiliriz animasyon görmemizi sağlar olabilir” “Video animasyon gibi olabilir evet”	15	75
Grafik	Grafik kullanılabilir. Metinler grafiklerle anlatılabilir.	1	5
Video	Video kullanılsın. Dijital video kullanılır.	4	20
Ses	-		
Müzik	-		
Metin	-		

Tablo 28’de görüldüğü gibi “Türkçe dersinde dijital öykü dışında başka çoklu medya araçları (metin, grafik, animasyon, ses, müzik, video) kullanılabilir mi? Açıklayınız.” açık uçlu sorusuna öğrencilerin %75’i animasyon, %20’si video, %5’i grafik kullanılabileceği görüşü ile karşılık vermektedir. Ses, müzik ve metin kullanımı konusunda hiçbir öğrenci görüş belirtmemiştir.

Tablo 29. "Dijital Öykülerin Diğer Derslerde Kullanılmasını İster miydiniz?" Sorusuna İlişkin Öğrenci Yanıt Yüzde-Frekans Değerleri

<i>Kodlar</i>	<i>Öğrenci ifadeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	“Evet”	20	100
Hayır	“Hayır”	0	0

Tablo 29’da görüldüğü üzere “Dijital öykülerin diğer derslerde uygulanmasını ister miydiniz?” sorusuna öğrencilerin tamamı evet cevabını vermiştir.

Tablo 30.

"Dijital Öykülerin Diğer Derslerde Kullanılmasını Niçin İsterdiniz?" Açık Uçlu Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüş Yüzde-Frekans Değerleri

Kodlar	Öğrenci görüşleri	f	%
DERSİ EĞLENCELİ HALE GETİRME	Eğlenceli “ders eğlenceli olur”, “Diğer dersleri de eğlenceli hale getirmek için”, “Daha eğlenceli-zevkli olur ve derse katılım artar” “dersler daha eğlenceli geçer” “öğrenirken eğlenmek için” “iyi olurdu hem de dersler sıkıcı olmaz eğlenceli olurdu”” hem daha iyi anlarım hem de dersler eğlenceli olur.” ”çünkü dersler daha eğlenceli olur.”	10	50
	Güzel “ Güzel olurdu” “güzel şeyler olur” Eğlenceli ve güzel” “güzeldi, ses olduğu için daha iyi kavradım, resimlerden öykünün ne olduğunu anladım, diğer derslerde de olsa”	3	15
ANLAMAYI ARTIRMA	İyi “daha iyi kavriyorum”, “çünkü çok iyi bir şey” “ evet isterdim, diğer dersleri de iyi kavradım”	4	20
	Hızlı “Soruları o okur biz de hızlı ders	1	5

		yaparız”		
	Verimli	“Daha verimli olurdu”	2	10

Tablo 30’da, “Dijital öykülerin diğer derslerde uygulanmasını niçin istersiniz? Açıklayınız.” açık uçlu sorusuna öğrencilerin çoğu (%50) eğlenceli olması için, %20’si iyi olması için, %15’i güzel olması için, %10’u daha verimli olması için ve %5’i daha hızlı olması için cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65’i dijital öykünün dersi eğlenceli hâle getirdiği için , %35’i anlamayı artırdığı için dijital öykünün diğer derslerde de kullanılmasını istediğini belirtmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu bölümde, araştırma problemi, yöntemi, her bir sonucun yorumu, çalışmanın sınırlılıkları ve bulguların ileriye dönük uygulamaları konusunda bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın, benzer konuda yapılan çalışmalarla karşılaştırılması yapılarak yapılan çalışmalarla uygunluğu tartışılmış ve yorumlar yapılmıştır. Araştırmayla ilgili önemli istatistiksel sonuçlar belirlenip yorumlanmıştır.

5.1.1. Nicel Verilere İlişkin Sonuçlar

5.1.1.1. Dil Bilgisi Konularını Sezdirerek Öğretmede Metin Temelli Dijital Öykünün Etkisine İlişkin Sonuçlar

Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün (kitaptaki metnin okunması ve metin sonu dil bilgisi etkinliklerinin yapılması ile işlenen güncel Türkçe öğretim programının öngördüğü yöntem ile) öğrencilerin başarı durumuna olumlu etkisi olduğuna, araştırmanın problem ve alt problemleri bağlamında aşağıdaki sonuçlar incelenerek ulaşılmıştır:

DeneySEL çalışmaya katılan deney ve kontrol gruplarının uygulama öncesinde yapılan ön test uygulamasında DBBT puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(38)}=0,310$, $p>0,05$). Yani kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ($\bar{X}=13,40$ $ss=5,19$) dil bilgisi testi başarı puanları ile deney grubunda bulunan öğrencilerin ($\bar{X}=13,90$ $ss=5,02$) dil bilgisi testi başarı puanları benzerdir.

Bu sonuç deney ve kontrol grubuna seçilen öğrencilerin benzer özellik gösterdiklerini kanıtlamaktadır.

1.a. Deney ve kontrol gruplarının “Dil Bilgisi Başarı Testi” son test puanları farklılaşmasına ilişkin sonuçlara bakıldığında, puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($U=105,5$, $p<0,05$). Etki büyüklüğü ise 0,60 bulunmuş olup elde edilen ölçümler arası farklılık büyük etkiye sahiptir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, deney grubunda bulunan öğrencilerin, dil bilgisi başarı puanı kontrol grubunda bulunan öğrencilerin dil bilgisi başarı puanından daha yüksektir. Bu bulgu, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programının öğrencilerin Türkçe dil bilgisi başarılarını artırmada etkili olduğunu göstermektedir.

1.b. Deney grubunun DBBT ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($Z=-3,189$, $p<0,05$). Etki büyüklüğü ise 0,71 bulunmuş olup elde edilen ölçümler arası farklılık büyük etkiye sahiptir. Sıra ortalamaları göz önüne alındığında, gözlenen bu farkın son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Yani deney grubundaki öğrencilerin dil bilgisi son test başarı puanı ön test dil bilgisi başarı puanından fazladır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın öğrencilerin dilbilgisi başarıları üzerinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Deney grubu, son test puanları ön test puanlarına kıyasla artış göstermiş, izleme

testi puanları ise son test puanları ile neredeyse eşit çıkmıştır. (ön test puanı $X = 13,90$, son test puanı $X = 17,45$ ve izleme testi puanı $X = 17,55$ değerinde bulunmuştur.) Yani deney grubunda bulunan öğrencilerin izleme testi dil bilgisi başarı puanı, son test başarı puanı ile benzerdir. Sonuç olarak, uygulanan dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programının etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca çıkan sonuca göre uygulanan programın kalıcılık etkisine sahip olduğu söylenebilir.

1.c. Kontrol grubunun “Dil Bilgisi Başarı Testi” ön test, son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t = -2,12$, $p > 0,05$). Bu durum, metin temelli dijital öyküde dil bilgisi konularının sezdirilmesi yönteminin, Türkçe kitabından metni okuyup dil bilgisi etkinliğini çözme yöntemine göre dil bilgisi başarısına olumlu etkisinin olduğunu göstermektedir.

1.d. Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programına bağlı olarak, öğrencilerin DBBT ön test puanı $X = 13,90$, son test puanı $X = 17,45$ ve izleme testi puanı $X = 17,55$ sonuçlarına ulaşılmış, deney grubundaki öğrencilerin ön test, son test ve izleme puanları arasında yapılan tekrarlı ölçümler için Friedman Testi sonucuna göre öğrencilerden elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir ($\chi^2 = 23,58$ $p < 0,05$).

Deney grubu, son test puanları ön test puanlarına kıyasla artış göstermiş, izleme testi puanları ise son test puanları ile neredeyse eşit çıkmıştır. (ön test puanı $X = 13,90$, son test puanı $X = 17,45$ ve izleme testi puanı $X = 17,55$ değerinde bulunmuştur.) Yani deney grubunda bulunan öğrencilerin izleme testi dil bilgisi başarı puanı, son test başarı puanı ile benzerdir.

1d.a. Deney grubuna uygulama sonrasında yapılan DBBT son test puanları ile DBBT izleme test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($Z_{(38)} = -0,378$, $p > 0,05$). Yani deney grubunda bulunan öğrencilerin izleme testi dil bilgisi başarı puanı son test başarı puanı ile benzerdir. Sonuç olarak uygulanan programın etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca çıkan sonuca göre uygulanan programın kalıcılık etkisine sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, uygulanan dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykü programının etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca çıkan sonuca göre uygulanan programın kalıcılık etkisine sahip olduğu söylenebilir.

5.1.2. Nitel Verilere İlişkin Sonuçlar

5.1.2.1. Görüşme Formuna İlişkin Sonuçlar

Deneysel çalışmaya katılan deney grubu öğrencilerinin metin temelli dijital öykü yönteminin etkililiğine ilişkin yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formu analizine göre olumlu görüşleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

-Dijital Öykülere İlişkin Görüşler:

- %65'i yarattığı duygu/his durumu
- %35'i işlevine yönelik olumlu görüşlerini belirttiği;
- -Dijital Öykü Kullanımının Dil Bilgisi Başarısına Etkisi
- %85'i olumlu etki
- %15'i anlamayı arttırmaya etkisi olduğunu belirttiği;
- -Dijital Öykü Şeklindeki Metinlerde Dil Bilgisi Konularının Altı Çizili Olmasının Etkisi
- Öğrencilerin tamamının dikkat çekme ve anlamayı kolaylaştırma etkisi olduğunu belirttiği;

-Metin ve Etkinlikler Dijital Öykünün Kullanılmasının Dersi Eğlenceli Hâle Getirme Şekilleri

- %50'si görselle,
- %15'i müzikle,
- %20'si somutlaştırarak,
- %5'i eğlenceli içerik ile,
- %5'i etkili anlatım ile,
- %5'i uzaktan eğitime uygunluk ile dersi eğlenceli hâle getirdiğini belirttiği;

-Türkçe Dersinde Dijital Öykü Dışında Kullanılabilecek Çoklu Medya Araçları

- %75'i animasyon,
- %20'si video,
- %5'i grafik kullanılabileceğini belirttiği;

-Dijital Öykünün Diğer Derslerde Kullanılmasını İsteme Nedeni

- %50'si dersi eğlenceli hâle getirme,
- %50'si anlamayı artırma amacıyla kullanılabileceğini belirttiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Deney grubunun, görüşme formu analiz sonuçları doğrultusunda öğrenci yanıtları frekans ve yüzde değerlerine göre, dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykülerin kullanılmasının dil bilgisi başarısını artırmada olumlu etkisinin olduğu, dersi dikkat çekici, eğlenceli hâle; öğrenmeleri kalıcı hâle getirme görüşleri olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.1.2.2. Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Sonuçlar

Deney ve kontrol grubunun benzerlik gösterdiğine ilişkin kişisel bilgi formu yüzde ve frekans sonuçlarını aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

Deney grubunda araştırmaya katılanların %65'i kız öğrenci, %35'i erkek öğrencidir. Öğrencilerin %10'unun 5. Sınıf karne notu 3(55-69), %10'unun 4(70-84) ve %60'ının 5(85-100)'tir. Öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre dağılımı şöyledir: %50'si ilköğretim ve altı, %25'i üniversite, %20'si lise, %5'i lisansüstü eğitimlidir. Öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre %45'i ilköğretim ve altı, %30'u lise, %20'si üniversite, %5'i lisansüstü eğitimdir. Öğrencilerin %50'si bilgisayara sahip, %75'i dijital dönüşüm ile canlı ders uygulamalarını faydalı buluyor, %45'inin evde ders kitabı dışında kitaplardan oluşan kütüphanesi vardır. Ayrıca öğrencilerin %15'i okul öncesi eğitim alırken %85'i almamıştır. Öğrencilerin %60'ı her gün kitap okurken %25'i haftada bir, %15'i ise ayda bir kitap okumaktadır.

Kontrol grubunda araştırmaya katılanların %60'ı kız öğrenci, %40'ı erkek

öğrencidir. Öğrencilerin 5. Sınıf karne notu %55'inin 5(85-100), %20'sinin 4(70-84), %15'inin 2(50-54) %10'unun 3(55-69), ve)'tir. Öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre, %65'i ilköğretim ve altı, %20'si lise, %10'u üniversite, %5'i lisansüstü eğitimidir. Öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre %45'i ilköğretim ve altı, %30'u lise, %20'si üniversite, %5'i lisansüstü eğitimidir. Öğrencilerin %80'i bilgisayara sahip, %75'i dijital dönüşüm ile canlı ders uygulamalarını faydalı buluyor, %35'inin evde ders kitabı dışında kitaplardan oluşan kütüphanesi vardır. Ayrıca öğrencilerin %65'i okul öncesi eğitim alırken %35'i almamıştır. Öğrencilerin %75'i her gün kitap okurken, %25'i ise ayda bir ve %5'i hiç kitap okumamaktadır.

Deney ve kontrol grubunun cinsiyet, bir önceki yıl Türkçe yılsonu notu, anne-baba öğrenim durumu, bilgisayara sahip olma, dijital dönüşümde canlı dersi faydalı bulma, kütüphaneye sahip olma, okul öncesi eğitim alma, kitap okuma sıklığı gibi konularda bilimsel çalışmadaki deney ve kontrol grubu denkliği açısından benzer yüzde-frekans değerlerine sahip olduğu bu da sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2. Tartışma

Türkçe dersi bağlamında dil bilgisi öğretimine ilişkin çalışmaların sayı olarak az olduğu, dil bilgisi öğretimi ile ilgili çalışmaların daha çok İngilizce öğretimi alanında olduğu dikkat çekmektedir.

Çeçen (2007) doktora tez çalışmasının metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, öğrencilerin dil bilgisi başarılarını nasıl etkilediğini, bu yöntemle geleneksel öğretim yöntemi arasında farkın belirlenmesinin amaçladığı çalışmada uygulama sonucunda, metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, dil bilgisi becerilerini geliştirmede geleneksel yöntemle göre daha başarılı olduğu bilgisine ulaşmıştır.

Araştırma dijital öykülerin metin temelli dil bilgisi yöntemi ile tasarlanması ve dil bilgisi başarısında anlamlı fark yaratması açısından Çeçen'in çalışma sonucu ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca deney grubu öğrenci görüşlerinde de dil bilgisi konularının metin içinde belirginleştirmesinin dil bilgisi konularına dikkat çekme ve anlamayı kolaylaştırmasına etkisinin olduğu sonucuna ulaşılması da benzerliği desteklemektedir.

Aydın (2019) doktora tezinde, dijital öykü anlatımıyla işlenen yazma derslerinin güncel programla işlenen yazma derslerine göre daha etkili olduğu sonucunu ortaya

çıkarmıştır. Dijital öyküler yoluyla dinleme, konuşma ve okuma becerilerinin geliştiğini; teknolojiyi kullanma, yaratıcılık ve iletişim becerilerinin de geliştirdiğini ifade etmiştir. Klasik yöntemle göre daha etkili olması, öğrencilerin dijital öyküyü eğlenceli bulması ve derste kullanımı ile kendilerini mutlu hissetmesi açısından bu çalışma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Uslupehlivan, Erden ve Cebesoy'un (2017) çalışmasında, dijital öykü anlatımına ilişkin öğretmen adaylarının algıları incelenmiş, içerik ve betimsel analiz sonucunda öğretmen adaylarının sorulara verdiği cevaplar ile dijital öykünün öğretme ve öğrenme sürecinde etkili bir araç olduğu görülmüştür. Ulaşılan sonuçlar açısından ders başarısına olumlu etki yapması çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Tabak (2017) tarafından hazırlanmış olan doktora tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımı ile okuma öncesi etkinliklerde öğrencilerin metinlere yönelik ön bilgilerini oluşturmalarını sağlayarak okuma esnasında karşılaşılan sorunları çözmek amaçlanmış, araştırma sonucunda dijital öykü kullanımının öğrencilere metin odaklı bakış açısı kazandırdığı ve metne yönelik ön bilgiler edindirdiği görülmüştür. Dijital öykünün metne odaklanmayı arttırdığı, öğrenme ortamını zenginleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Dikkat çekme ve anlamayı kolaylaştırmaya olumlu etkisi açısından çalışma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Balaman Uçar'ın (2016) çalışmasında, nicel ve nitel boyutlu karma yöntemle öğrencilerin İngilizce öğreniminde dijital öykünün yazma becerileri, güdülenmelerini, ilgileri artırdığı, olumlu tutumları ve öz yeterlik algısını geliştirdiği sonucuna ulaşmış, öğrencilerin dijital öykü ile ilgili olumlu görüşleri olduğu belirlenmiştir. Her iki çalışma öğrencilerin dijital öykü ile ilgili olumlu görüşleri ve ilgilerinin artması yönü ile benzerlik göstermektedir.

Smeda (2014) karma yöntem kullandığı doktora çalışmasında, dijital öykünün öğrenme üzerindeki etkisini incelemiş, dijital öykünün yapılandırmacı yaklaşımın öngördüğü öğrenme ortamını sağladığı, öğrenci ilgi ve dikkatini artırdığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sonuçlar yapılan çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Gordon (2011) yaptığı durum çalışmasında dijital öykünün öğrenmeleri görsel unsurlarla destekleyerek kalıcı hâle getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç ile araştırmanın izlem testinin kalıcılık sağlandığına ilişkin sonucu benzerlik göstermektedir.

Sonuç olarak, dijital öykü ile ilgili çalışmalar incelendiğinde doğrudan dil bilgisi öğretimine ilişkin bezer bir çalışmaya rastlanmadığı diğer akademik çalışma sonuçlarına

göre öğrencilerin yabancı dilde, Türkçede dijital öykü uygulamalarıyla dil becerilerini geliştirdiği, bu uygulamaların derse ilgi ve dikkatlerini arttırdığı, dijital öyküye karşı olumlu tutumlar geliştirmelerine yardımcı olduğu görülmektedir. Belirtilen yönleriyle bu sonuçlar da genel anlamıyla yapılan çalışmayı destekleyici niteliktedir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırmacının uygulamaya ve sürece ilişkin önerilerine yer verilmiştir.

- MEB, yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar doğrultusunda dil bilgisi öğretimi ile dijital öykünün birleştirildiği, öğrencilerin anlama düzeyini, ilgi ve dikkatlerini artıran bir yöntem olan dijital öykünün dil bilgisi öğretiminde kullanıldığı uygulama ve çalışmalar yapılabilir.
- Metin temelli dil bilgisi çalışmaları, dil bilgisini bağlam içerisinde sezdirme çalışmaları, artırılabilir. Ders kitaplarında metne ait dil bilgisi konusu, metin üzerinde vurgulanabilir. (altı çizilerek, koyu yazılarak vb.)
- Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme metni bölümü gibi çağdaş bir metin türü olarak dijital öykü metni bölümü de kitaplara eklenebilir.
- Öğretmenlere, derslerde kullanılmak üzere, uygun programlarla hızlı ve ekonomik şekilde dijital öykü oluşturma eğitimleri verilebilir.
- Dijital dönüşüm ve bilişimle öğretimin gereği olarak dijital beceriler bağlamında, dijital yazma, Türkçe dersi öğrenme alanları içerisine dahil edilerek öğrencilere dijital öykü oluşturma etkinlikleri Türkçe ders kitabında yeni ve farklı metin sonu etkinliği olarak sunulabilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, M. Ş. (2020). Dijital teknolojilerin eğitimde etkin kullanımı. *Bilim ve Teknik Dergisi*. TÜBİTAK Yayınları. Ankara: Sayı: 631, Haziran. s.50-56.
- Aksan, D. (2003). Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim, Ankara: TDK Yayınları.
- Akyol, H. (2016). Programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aslan , C. (2020). Uzaktan eğitim sürecinde EBA üzerinden yürütülen Türkçe derslerindeki yazılı anlatım etkinliklerinin incelenmesi.C. Aslan ve G. Çalışkan (Editörler) *Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe eğitimi*. Birinci Baskı. Ankara. Pegem Akademi Yayınları.
- Aslan, C. (2017). Örnek eğitim durumlarıyla Türkçe-Türk dili ve edebiyatı öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Banaszewski, T. (2002). Digital storytelling finds its place in the classroom. *Multimedia schools*, 9(1), 32-35.
- Banguoğlu, T. (2003). Türkçenin grameri. Ankara: TDK Yayınları.
- Barret, H. C. (2009). How to Create Simple Digital Stories. <http://electronicportfolios.com/digistory/howto.html> adresinden 04.01.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Bull, G., and Kajder, S. (2004). Digital storytelling in the language arts classroom. *Learning & Leading with Technology*, 32(4), 46-49.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). Deneysel desenler: Ön test-Son test kontrol grubu desen ve veri analizi (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). Ön test-son test kontrol grubu desen ve veri analizi. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, A. (2019) SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi, 7. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cemiloğlu, M. (2001). İlköğretim okullarında Türkçe Öğretimi. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Creswell, J. W. and Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. London: Sage Publications.

- Cromwell, J. W. (2003). *Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. Thousands Oaks, CA: Sage Publications.
- Çakan, M., Çelikten, S. ve Gündüz, T. (2020). Nicel veri analizi ve yorumlanması. B. Oral ve A. Çoban (Editörler). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. s. 161-203.
- Çeçen, M. A. (2007). *Metne dayalı dil bilgisi öğretimi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Çetinkaya, G. (2020). Dilbilgisi öğretiminde eğitim bilimsel yaklaşımlar. A. Pehlivan ve İ. S. Aydın (Editörler). *Dil bilgisi öğretimi*. Ankara. Pegem Akademi Yayınları. s.105-136.
- Çiftçi, M. (2006). Türkçenin çağdaş sorunları Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çoktuksöken , Y. (1990). Türkçenin ana dil olarak öğretimi: sorunların çözümleri. *Varlık*, 997, s4-6.
- Demirel, Ö. (2002). Türkçe ve sınıfı öğretmenleri için Türkçe öğretimi. Ankara: Ergene Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Derman, S. (2008). Dil bilgisi öğretmeninden metinlerin seçim üzerine bir araştırma (7. sınıf) Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimlerle Enstitüsü. yayımlanmış doktora tezi. Konya.
- Dogan, B. and Robin, B. (2008). Implementation of digital storytelling in the classroom by teachers trained in a digital storytelling workshop. In Society for Information Technology & Teacher Education International Conference, 1, 902-907.
- Erdem, İ. (2007). İlk ikinci kademe dil bilgisi öğretmeni sorunları üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.
- Erdem, İ. ve Çelik, M. (2011). Dil bilgisi öğretim yöntemi üzerine değerlendirmeler. *Turkish studies*. 6.1030-1041.
- Ergin, A. (1998). *Öğretim teknolojisi ve iletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ergin, M. (2005). *Edebiyat ve eğitim fakültelerinin Türk dili ve edebiyatı bölümleri için Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım.
- Frazel, M. (2010). *Digital storytelling guide for educators*. Washington, DC: International Society for Technology in Education.

- Gliner, J., Morgan and G., Leech N. (2015). *Research methods in applied settings an integrated aproach to desing and analysis*. S.Turan. (Çeviri Editörü). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gregori-Signes, C. (2008). Digital storytelling within the common European framework. Talk presented at “I Congreso Internacional de Interacción Comunicativa y Enseñanza de Lenguas”. Retrieved from <http://tr.scribd.com/doc/42623103/DigitalStorytelling-within-the-CommonEuropean-Framework-for-Education-2010#scribd>
- Güler, N. (2015). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Günay, V. D. (2017). Metin bilgisi hem metin çözümleme hem de yaratıcı yazma. İstanbul: Papatya Bilim Üniversite Yayıncılığı.
- Güneş, F. (2007). Türkçe öğretiminde zihinsel yapılandırma. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Güneş, F. (2010). Eğitimde yapılandırmacı yaklaşımla gelen yenilikler. *Eğitime Bakış Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 16, 3-10.
- Güneş, F. (2013a) Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 1-12.
- Güneş, F. (2013b). Türkçede metin öğretimi yerine metinle öğrenme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (11): 603-637.
- Hamzadayı, E. (2020). Dilbilgisi öğretimi: hangi öğretim yolu?. A. Pehlivan ve İ. S. Aydın (Editörler). *Dil bilgisi öğretimi*.. Ankara. Pegem Akademi Yayınları. s.75-100.
- Hubbell, N. (2011). Digital storytelling and study abroad returnees: The impact of a narrative-based, reflective practice upon identity construction. Unpublished masters thesis, University of Denver.
- Hull, G. A., ve Nelson, M. E. (2005). Locating the semiotic power of multimodality. *Written Communication*, 22(2), 224-261.
- İşcan, A. ve Kolukısa, H. (2005). İlköğretim ikinci kademe dil bilgisi öğretiminin durumu, sorunları ve çözüm önerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. C.5, S.1, s. 299-308.
- İşcan, A. (2007). İşlevsel dil bilgisinin Türkçe öğretimindeki yeri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 1: 253-258.
- Karadüz, A. (2007). Dil bilgisi öğretimi. *İlköğretimde Türkçe öğretimi*. A. Kırkkılıç ve H. Akyol (Editörler). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, s.281-308.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (12. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kavcar, C. (1998). Türkçe öğretimi (Türkçe ve sınıf öğretmenleri için). Ankara: Engin Yayınevi
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri şekil bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. (2012a). Dünyada ve Türkiye’de dil bilgisi öğretimin temel problemleri. M. Özbay. (Editör). *Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kurudayıoğlu, M. (2012b). Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi. M. Özbay. (Editör). *Dünyada ve Türkiye’de dil bilgisi öğretimin temel problemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Küngerü, A. (2016). Bir ifade aracı olarak dijital öykü anlatımı. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi (AKAR)*, 1(2), 33-45
- Lambert, J. (2002). Digital storytelling: Capturing lives, creating community. Berkeley, CA: Center for Digital Storytelling.
- Leech, N. L. and Onwuegbuzie, A. J. (2009). *A typology of mixed methods research designs*. Quality & Quantity: International Journal of Methodology, 43(2), 265–275.
- Lüle Mert, E. 2021. Sözcük dağarcığı ve dilbilgisi eğitiminin temel kavramları. H. Yazıcı (Editör) *Dil eğitiminin temel kavramları*. Ankara: Anı Yayıncılık. s.107-162.
- Lüle Mert, E. (2020). Türkçe öğretiminde dijital öyküleme. C. Aslan ve G. Çalışkan (Editörler). *Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe eğitimi* Birinci Baskı. Ankara. Pegem Akademi, s. 155-169.
- MEB (2000). İlkokul Türkçe-yazı programı 6-7-8. İstanbul: Millî Eğitim Basın Evleri.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2009). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5 Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basın Evi.
- MEB. (2015). Türkçe dersi (1-8. sınıflar) Öğretim programı. T.C. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara.
- MEB. (2017). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara.
- MEB. (2018). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara.
- MEB. (2019a). Bilişimle üretim öğretim programı. Ankara.

- MEB. (2019b). Bilişimle üretim pilot uygulaması değerlendirme raporu. Ankara.
- MEB. (2019c). Bilişimle üretim tanıtım metni. Ankara.
- MEB. (2019d). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara.
- Militello, M. and Guajardo, F. (2013). Virtually speaking: How digital storytelling can facilitate organizational learning? *Journal of Community Positive Practices*, 13(2), 80-91.
- Ohler, J. (2008). *Dijital storytelling in the classroom: New Media Pathways to Literacy. Learning and Creativity*. Thousands Oaks. CA: Corwin Press.
- Onaran, B. (2012). Dil bilgisi öğretiminde temel ilkeler ve izlenen aşamalar. (Ed. M. Özbay) *Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öz, F. (2003). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (2000). *Türkçe öğretimi yöntemleri*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özkaya, P. G. ve Coşkun, M. V. (2018). Dil bilgisine yönelik tutum ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 636-651.
- Pallant, J. (2007). *SPSS survival manual—A step by step guide to data analysis using SPSS for windows (3rd ed.)*. Maidenhead: Open University
- Prensky, M. (2001). "Dijital Natives, Dijital Immigrants", MCB University Press, Cilt 9, Sayı 5,.
- Robin, B. (2006). *The educational uses of digital storytelling*. In C. Crawford vd. (Ed.). *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2006*, 709-716. Chesapeake, VA: AACE.
- Robin, B. R. (2008). *Digital storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom*. *Theory Into Practice*, 47(3), 220-228.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Sağır, M. (2002). *İlköğretim okullarında Türkçe dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Sawyer, C. B., ve Willis, J. M. (2011). Introducing digital storytelling to influence the behavior of children and adolescents. *Journal of Creativity in Mental Health*, 6(4), 274-283.

- Sever, S., Kaya Z. ve Aslan, C. (2008). Etkinliklerle Türkçe öğretimi. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Sönmez, V. (1997). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tabachnick, B.G. and Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston.
- Tan, E. (2008). İlköğretim 7. sınıf dil bilgisi öğretiminde zarflar konusuyla ilgili yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış çalışma yapraklarının öğrenci başarılarına etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Temizkan, M. (2012). Türkçe eğitimi açısından dil bilgisi öğretimi. M. Özbay. (Editör) *Metin temelli dil bilgisi öğretimi ve uygulamaları..* Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Toptal, G. (2020). Ortaokul öğrencilerinin dil bilgisi öğrenimine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Yenisey Dergisi*. s.42-50 1-1.
- Turgut, G. ve Kışla, T. (2015). Bilgisayar destekli hikâye anlatımı yöntemi: Alanyazın araştırması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 97-121.
- Wang, S. and Zhan, H. (2010). Enhancing teaching and learning with digital storytelling. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 6(2), 76-87.
- Yamaç, A. (2015). İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişiminde dijital hikâyelerin etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yanpar, T. (2007). Öğretim teknolojileri materyal tasarımı. 8. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, C. (2003). Ana dili öğretiminde çağdaş yaklaşımlar ve Türkçe öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yılmaz Güntay, G. (2020). Dijital teknolojiler eğitimi nasıl değiştiriyor?. *Bilim ve Teknik Dergisi*. Ankara: TÜBİTAK Yayınları. Sayı: 631, Haziran. s.43-47.
- Ülper, H. (2020). Dilbilgisi öğretimine ilişkin algılar. A. Pehlivan ve İ. S. Aydın (Editörler). *Dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları. s.193-211.
- Ülper, H. (2010). Okuma ve anlamlandırma becerilerinin kazandırılması. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. s.57.
- Ünalın, Ş. (2001). Türkçe öğretimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Üstünova, K. (1998). Cümle çözümlemelerinde yüzey yapı-derin yapı ilişkileri. *Türk Dili*. s. 563, s. 398-406.

EKLER

Ek 1. Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Dil Bilgisi Başarı Ön uygulama Testi

(Dil Bilgisi Ön test- Dil Bilgisi Son testi)
Dil Bilgisi Başarı Ön Uygulama Testi

Sevgili Öğrenci,

Aşağıdaki başarı testi sizin dil bilgisi düzeyinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen her soru için doğru olduğunu düşündüğünüz seçeneği optik forma işaretleyiniz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Bu etkinlik için önerilen süre 40 dakikadır. Başarılar dilerim.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

Ad Soyadı: _____ Cinsiyet: K () E ()

ORTAOKUL 6. SINIF TÜRKÇE DİL BİLGİSİ BAŞARI TESTİ

1. Çekim ekleri, sözcüğe yeni bir anlam kazandırmaz. Ancak sözcüğün diğer sözcüklerle bağ kurmasını ve cümlede farklı görevler almasını sağlar. Yapım ekleri ise sözcüğe yeni bir anlam kazandırır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almıştır?

- A) Zürafaların deri desenleri birbirlerinden farklıdır.
- B) Birçok hayvan türünün parmak izi yoktur.
- C) Zebraların çizgileri onların nüfus cüzdanlarıdır.
- D) Ağaçlar yeryüzünün en eski canlılarından.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük varlığın kime ait olduğunu bildiren bir ek almıştır?

- A) Kapıyı açıp sesin geldiği yere baktı.
- B) İkrâm edilen ayranı afiyetle içti.
- C) Hediyeler içerisinde en çok bunu beğendi.
- D) Arabası boyandıktan sonra yeni gibi oldu.

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük aldığı ek sebebiyle yeni bir anlam kazanmamıştır?

- A) Üzerindeki kirli elbiseyi çıkarıp çamaşır sepetine attı.
- B) Toplantılarına tam vaktinde gider, kimseyi bekletmezdi.
- C) Portakal bahçesi ile zevtinliğin arasında beyaz bir ev vardı.
- D) Aceleci davranışlarımdan dolayı herkesi telaşlandırdım.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün aldığı ekin işlevi farlıdır?

- A) O da sıradan bir kişidir.
- B) Senin geldiğini sonradan öğrendim.
- C) Topluluk, genç insanlardan oluşmuştu.
- D) Çocuklar parktan geliyorlar.

5. Varlıkları ve kavramları karşılayan sözcüklere isim (ad) denir.

Buna göre "Masmavi gökyüzünü ve neşeli kuşları gördüğüm için çok sevindim." cümlesindeki isimler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) masmavi-neşeli
- B) gökyüzü-kuşlar
- C) neşeli-gökyüzü
- D) kuşlar-çok

6. Köyüm ileri gelenlerinden oluşan bir heyet bu kararı almıştı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) özel isim-soyut isim-topluluk ismi
- B) özel isim-somut isim-topluluk ismi
- C) cins isim-somut isim-topluluk ismi
- D) cins isim-somut isim-çoğul isim

7. -Beş duyuadan herhangi biriyle algılanabilen isimlere somut isim denir.

-Dünyada benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan isimlere özel isim denir.

-Çoğul eki almadığı hâlde birden fazla varlığı karşılayan isimlere topluluk ismi denir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yukarıda açıklaması verilen isim çeşitlerinden herhangi birine örnek olamaz?

- A) Boncuk bugün kafese koyduğum yemleri yemedi.
- B) Çantasındaki ipek mendili kardeşine verdi.
- C) Bizim takım bir türlü istenen oyunu sergileyemedi.
- D) Memleket hasreti hepimizi derinden yaralıyordu.

8. Şelalenin uğultusu rüzgârın esişiyle bize kadar geliyor, çamların murıltısına karışıyordu. Keskin bir kekik

I

II

Kokusu ortalağı doldurmuştu. Deniz, yerden bir kozalak aldı, parmaklarıyla onun dişlerini büküp kırmaya başladı.

III

IV

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük soyut isimdir.
- B) II. sözcük çoğul isimdir.
- C) III. sözcük özel isimdir.
- D) IV. sözcük cins isimdir.

9. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde topluluk ismi vardır?

- A) Çivi çıkar ama yerim kalır.
- B) Davulun sesi uzaktan hoş gelir.
- C) Ev alma komşu al.
- D) Halka verir telkini, kendi yutar salkımı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut isim yoktur?

- A) Dosyalı çantasına özenle yerleştirdi.
- B) Merak, başarının anahtarıdır, dedi.
- C) Onun bu hali bize güven veriyordu.
- D) Azıcık mutluluk onara yeterdi.

11. Müge ceplerinde taşıdığı fişleri okumaya çalışıyordu. Derse girerken, dersten çıkarken, koridorlarda, bahçede, her yerde yapıyordu bunu. Aramızda okumayı ilk öğrenen Müge oldu.

Bu parçada kaç tane çoğul isim bulunmaktadır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

12. "Uçun kuşlar uçun doğduğum vere." dizesindeki altı çizili sözcüklerin çeşidi, hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) İsim, fiil, fiil, isim
- B) Sıfat, sıfat, fiil, fiil
- C) İsim, fiil, sıfat, isim
- D) İsim, isim, sıfat, fiil

13. Aşağıdaki tamlamaların hangisinde pekiştirme sıfatı yoktur?
 A) Sapsarı ayva B) İncecik kalem C) Yemyeşil gömlek D) Tertemiz bahçe
14. "Öteki" sözcüğünün çeşidi hangi cümlede diğerlerinden farklıdır?
 A) Bu ayakkabı pahalı, öteki daha ucuz.
 B) Öteki mağazada bu kadar çeşit yoktu.
 C) Bu eve göre öteki daha kullanışlı.
 D) Öteki gayet güzel olmuş.
15. İsimleri niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denir.
Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük sıfattır?
 A) Yeni açılan köprünün geçiş ücretleri belli oldu.
 B) Günün birinde bizim de hayallerimiz gerçek olacak.
 C) Sahile vuran hırçın dalgalar beni korkutuyor.
 D) Poşetin içindeki ekmekler taze görünüyordu.
16. Akşamleyin - - - - elbisesini giyip dışarı çıktı.
Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse "elbise" sözcüğünün niteliği belirtilmiş olmaz?
 A) iş B) yeşil C) çizgili D) yen
17. Bazı ad tamlamalarında tamlayan, tamlananın|neden yapıldığını göstermektedir.
Aşağıdakilerden hangisi bu özellikte bir ad tamlaması değildir?
 A) Pirinç pilavı B) Pamuk ipliği C) Bal kabağı D) Domates salatası
18. Bazı deyimler, ters çevrilen sıfat tamlamasının birinci sözcüğüne iyelik eki getirilerek yapılır.
Aşağıdaki hangi cümlede bu açılmayan uygun deyim yoktur?
 A) Kara haber insanları yasa boğdu.
 B) Dostluk, ağzı pek olmayı gerektirir.
 C) Söyledikleri gibi bağı yanık bir insanmış.
 D) Bu olaydan da yüzü ak çıktı
19. Yaz günü sıcaktan bunalan çocuk, babasıyla deniz kenarına gidip kendisini serin sulara bıraktı.
 I II
 Nefesini tutup denizin derinliklerine daldı. Hava karamayan başlayınca sudan çıktı. O sırada annesi
 III
 geldi. Elinde piknik sepeti vardı.
 IV
Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlamasıdır?
 A) I. B) II. C) III. D) IV.
20. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tamlamalardan hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?
 A) Kirazın çekirdeklerini bahçeye gömdü.
 B) Sorunların çözümü için yetkililerle görüştük.
 C) Okulun duvarları bu yıl boyandı.
 D) Çalışkan insanlarla çalışmak zevklidir.
21. Aşağıdakilerden hangisi farklı türde bir tamlamadır?
 A) Şehrin aynaları B) Gerçek hayatlar C) Yeşil yapraklar D) Aşağı mahalle

22. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) Güzel sözlerim kulağıma küpe olsun.
 B) Zamanımın çoğunu size harcadım.
 C) Soğuk havalarda kalın elbiselerimi giyerim.
 D) Yalan söz parlayıp sönen kör bir ışıktır.

23. Aşağıdaki tamlamaların hangisinin türü farklıdır?

- A) Sert sözler B) Kalıcı eser C) Sağlık sorunları D) İlk aşk

24. İkinci sınıfa giderken babam bana bir köpek almıştı. Bu, kapkara bir köpekti. Uzun tüvleri vardı. Çok hareketliydi.

I

II

III

Adını Toros koymuştum. Köpeğimin gözleri ışık vurunca pırlı pırlı parlardı.

IV

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlaması değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

25. Bu yolda herkes bir ey delikanlı

Diriler şerefli, ölüler şanlı

Yurt için dövüşen başı dumanlı

Her zaman bu şandan şana gider

Bu dizlerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Edat B) Bağlaç C) Ünlem D) Zamir

26. I. Sofrada sadece çorba ve ekmeğe vardı.

II. Arabaya atladık ve yola çıktık.

III. Kayın ve ardıç en sevdiğim ağaçlardır.

IV. Bahar geldi ve tüm çayırı kuş sesleri kapladı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde "ve" bağlacı cümleleri bağlamak için kullanılmıştır?

- A) I ve III B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV

27. İpeğin ayrı bir değere sahip olduğu zamanlarda Osmanlı evlerinde insanların yaşam alanı çok dardı. -

konağın büyük kısmı ipek böceği ve dut yaprağı depolamak için kullanılıyordu.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu yüzden B) Ama C) Çünkü D) Mademki

28. "Kadar" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisine "yaklaşık" anlamı katmıştır?

A) Otobüsümüz bozulunca bir kır lokantasında dört saat kadar bekledik.

B) Minare boyundaki kavağın üst çatalma kadar turmandım.

C) Çevresi bu kadar hoş olan yeni evimizin içi kir pas içindeydi.

D) Merdivenleri yapıldığı günden beri hiç bu kadar telaşlı çıkmamıştım.

29. "Sandalye, koltuklardan hiç çekinmediğini söylemişti ama onları görünce eli ayağına

dolaştı." "Ama" sözcüğüyle bağlanmış olan bu iki cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Biri diğerinin şartıdır.

B) Birbirleriyle anlamca çelişkilidir.

C) Aralarında sebep-soruç ilişkisi vardır.

D) Birinci cümle öznel, ikinci cümle nesnelidir.

30. **Gazeteci:** Ödül kazanmış bir yazar olarak ödüller hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yazar: Ödüller elbette pek yararlıdır. En azından bir eleştirme görevi görürler. Başka yararları da vardır; bunları saymak, bilineni tekrarlamak olur. ... edebiyat ödülleri bizde istenen ortamı bulamadı, iyi oldukları söylenmeyecek amaçları baltalandı, yarardan çok, zarar verdi.

Yazarın konuşmasındaki boşluğa, düşüncenin yönüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Öte yandan B) Oysa C) Çünkü D) Ne var ki

31. Aşağıda yer alan cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün işlevi diğerlerinden **farklıdır?**

- A) Bu yıl tahıl verimi yüksek yalnız fiyatlar düşük.
 B) Griysilerim çok kalmı fakat yine de üşüyorum.
 C) Çok öğüt verdim lakin hiçbirine kulak asmadı.
 D) Bize çalışkan ama gerçekten çalışkan biri lazım.

32. Onun bizden farklı olduğunu sanıyorduk, ama o da hayvanları seviyormuş.

Altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?

- A) ne var ki B) bu sebeple C) dolayısıyla D) aynı zamanda

33. Oh, sonunda tüm işlerimi bitirdim!

Of, burada bir hafta daha kalamam ben!

Tüh, yanına para almayı unutmuşum!

Vah vah, bu çocuklara kim yardım edecek?

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerde yer alan ünlemlerin cümlelere kattığı anlamlardan biri değildir?

- A) Üzümlme B) Sıkılma C) Rahatlama D) Şaşırma

34. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ah” sözcüğü **ünlem görevinde kullanılmamıştır?**

- A) Ah, kolumu bahçenin demir kapısına çarptım!
 B) Ah ah, nerede kaldı güzelim gençlik yıllarım!
 C) Ah aldık boş yere; tüh, haksızlık etmişiz!
 D) Ah, şimdi bir dere kenarında olmak vardı!

35. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti getirilmelidir?

- A) Peki, onları da sen al
 B) Ne kadar da güzel şiir okuyor
 C) Neden burada beklemiyorsunuz
 D) Bütün bunları ben mi yapmışım

36. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünlem işareti (!) gereksiz yere kullanılmıştır?

- A) Okulda bugün Elif'i gördüm!
 B) Arkadaşlar, biraz sessiz olun!
 C) İsteseymiş işleri bir günde bitirmiş (!) ama vakti yokmuş.
 D) Ne kadar akıllı adamlar var!

37. **Zamirler, ismin yerini tutan sözcüklerdir.**

Buna göre,

"Ah bu türküler, köy türküleri

Dilimizin tuzu, biberi

Memleket ahvalini onlardan sor

Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen'i

Öleni, kalanı, gidip gelmeyenini"

Dizelerindeki altı çizili zamirin, yerini tuttuğu isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitap B) Türkü C) Köy D) Dil

38. Aşağıdakilerin hangisinde “o” sözcüğü, bir ismin yerine kullanılmıştır?

- A) Diğer arkadaşlar gibi o da yallara yer verir.
- B) Yağmur yağdığı için o gün pikniğe gidemedik.
- C) Kaleden o esiz manzarayı izlemek çok zevkliydi.
- D) Arkadalar, o arada için çoğunu halletmişler.

39. Ben, kardeşim ve annem sabahleyin erkenden yola çıktık. Bu cümlede altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Ben
- B) Onlar
- C) Biz
- D) Siz

40. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, kişi zamirinin kullanılmaması anlamda belirsizliğe yol açmıştır?

- A) Gelmesi gerektiğini niçin düşünmediniz?
- B) On yıllık ehliyeti olduğunu bilmiyorduk.
- C) Dost canlısı biri olduğumu söylediler.
- D) Bir müddet beklemeleri gerekiyormuş.

Ek 2. Dil Bilgisi Başarı Ön Uygulama Testi Analiz Sonuçları

Madde Nu	Doğru Yanıtlayan Sayısı	Madde Güçlüğü	Ayırt Edicilik	Üst Gruptaki Doğru Sayısı	Alt Gruptaki Doğru Sayısı
1	170	0,57	0,67	82 (0,93)	22 (0,27)
2	238	0,80	0,41	86 (0,98)	47 (0,57)
3	161	0,54	0,74	81 (0,92)	15 (0,18)
4	85	0,29	0,27	40 (0,45)	15 (0,18)
5	185	0,62	0,50	80 (0,91)	34 (0,41)
6	196	0,66	0,52	78 (0,89)	30 (0,36)
7	190	0,64	0,63	84 (0,95)	27 (0,33)
8	202	0,68	0,49	81 (0,92)	36 (0,43)
9	236	0,79	0,42	85 (0,97)	45 (0,54)
10	204	0,69	0,57	81 (0,92)	29 (0,35)
11	216	0,73	0,49	82 (0,93)	37 (0,45)
12	98	0,33	0,12	34 (0,39)	22 (0,27)
13	176	0,59	0,57	78 (0,89)	26 (0,31)
14	55	0,19	0,25	33 (0,38)	10 (0,12)
15	156	0,53	0,76	80 (0,91)	12 (0,14)
16	214	0,72	0,42	77 (0,88)	38 (0,46)
17	134	0,45	0,59	71 (0,81)	18 (0,22)
18	86	0,29	0,26	40 (0,45)	16 (0,19)
19	135	0,45	0,61	70 (0,80)	15 (0,18)
20	189	0,64	0,58	83 (0,94)	30 (0,36)
21	132	0,44	0,58	68 (0,77)	16 (0,19)
22	163	0,55	0,67	80 (0,91)	20 (0,24)
23	113	0,38	0,41	56 (0,64)	19 (0,23)
24	147	0,49	0,69	76 (0,86)	14 (0,17)
25	84	0,28	0,25	42 (0,48)	19 (0,23)
26	119	0,40	0,66	70 (0,80)	11 (0,13)
27	112	0,38	0,21	43 (0,49)	23 (0,28)
28	205	0,69	0,64	85 (0,97)	27 (0,33)
29	101	0,34	-0,02	27 (0,31)	27 (0,33)
30	107	0,36	0,55	59 (0,67)	10 (0,12)
31	164	0,55	0,59	76 (0,86)	23 (0,28)
32	129	0,43	0,53	66 (0,75)	18 (0,22)
33	160	0,54	0,75	81 (0,92)	14 (0,17)
34	131	0,44	0,56	65 (0,74)	15 (0,18)
35	57	0,19	0,21	27 (0,31)	8 (0,10)
36	168	0,57	0,47	71 (0,81)	28 (0,34)
37	150	0,51	0,54	74 (0,84)	25 (0,30)
38	187	0,63	0,60	80 (0,91)	26 (0,31)
39	203	0,68	0,64	86 (0,98)	28 (0,34)
40	52	0,18	0,11	21 (0,24)	11 (0,13)

Katılımcı Sayısı: 297
Alınabilecek En Yüksek Puan: 40
Alınan En Düşük Puan: 4 = %10
Alınan En Yüksek Puan: 40 = %100
Ortalama Puan: 20,236 = %50,6
Standart Sapma: 8,213
Madde Güçlük Ortalaması: 0,506
Ayırıcı Edicilik Ortalaması: 0,488
KR20: 0,890
KR21: 0,874
High Grp Min Score (n=88) = 25,000
Low Grp Max Score (n=83) = 14,000

Ek 3. Dil Bilgisi Başarı Son Uygulama Testi

Sevgili Öğrenciler,

Aşağıdaki başarı testi sizin dil bilgisi düzeyinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen her soru için doğru olduğunu düşündüğünüz seçeneği optik forma işaretleyiniz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Bu etkinlik için önerilen süre 30 dakikadır. Başarılar dilerim.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

Ad Soyadı: _____ Cinsiyet: K () E ()

ORTAOKUL 6. SINIF TÜRKÇE DİL BİLGİSİ BAŞARI TESTİ

1. Çekim ekleri, sözcüğe yeni bir anlam kazandırmaz. Ancak sözcüğün diğer sözcüklerle bağ kurmasını ve cümlede farklı görevler almasını sağlar. Yapım ekleri ise sözcüğe yeni bir anlam kazandırır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almıştır?

- A) Zürafaların deri desenleri birbirlerinden farklıdır.
- B) Birçok hayvan türünün parmak izi yoktur.
- C) Zebraların çizgileri onların nüfus cüzdanlarıdır.
- D) Ağaçlar yeryüzümün en eski canlılarından.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük aldığı ek sebebiyle yeni bir anlam kazanmamıştır?

- A) Üzerindeki kirli elbiseyi çıkarıp çamaşır sepetine attı.
- B) Toplantılarına tam vaktinde gider, kimseyi bekletmezdi.
- C) Portakal bahçesi ile zevtinliğin arasında beyaz bir ev vardı.
- D) Aceleci davranışlarımdan dolayı herkesi telaşlandırdım.

3. Varlıkları ve kavramları karşılayan sözcüklere isim (ad) denir.

Buna göre "Masınavi gökyüzünü ve neşeli kuşları gördüğüm için çok sevindim." cümlesindeki isimler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) gökyüzü-kuşlar
- B) masınavi-neşeli
- C) neşeli-gökyüzü
- D) kuşlar-çok

4. Köyün ileri gelenlerinden oluşan bir hevet bu kararı almıştı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) özel isim-soyut isim-topluluk ismi
- B) özel isim-somut isim-topluluk ismi
- C) cins isim-somut isim-çoğul isim
- D) cins isim-somut isim-topluluk ismi

5. -Beş duyudan herhangi biriyle algılanabilen isimlere somut isim denir.

-Dünyada benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan isimlere özel isim denir.

-Çoğul eki almadığı hâlde birden fazla varlığı karşılayan isimlere topluluk ismi denir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yukarıda açıklaması verilen isim çeşitlerinden herhangi birine örnek olamaz?

- A) Boncuk bugün kafese koyduğum yemleri yemedi.
- B) Çantasındaki ipek mendili kardeşine verdi.
- C) Memleket hasreti hepimizi derinden yaralıyordu.
- D) Bizim takım bir türlü istenen oyunu sergileyemedi.

6. Şelalenin uğultusu rüzgârın esişiyle bize kadar geliyor, çamların mırıltısına karışıyordu. Keskin bir kekik

I

II

Kokusu ortalığı doldurmuştu. Deniz, yerden bir kozalak aldı, parmaklarıyla onun dişlerini büküp kırmaya başladı.

III

IV

Bu parçada numaralandırılmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük soyut isimdir.
- B) II. sözcük çoğul isimdir.
- C) III. sözcük özel isimdir.
- D) IV. sözcük cins isimdir.

7. İsimleri niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük sıfattır?

- A) Yeni açılan köprünün geçiş ücretleri belli oldu.
- B) Sahile vuran hırçın dalgalar beni korkutuyor.
- C) Günün birinde bizim de hayallerimiz gerçek olacak.
- D) Poşetin içindeki ekmekler taze görünüyordu.

8. Akşamleyin - - - - elbisesini giyip dışarı çıktı.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse "elbise" sözcüğünün niteliği belirtilmiş olmaz?

- A) yeni
- B) yeşil
- C) çizgili
- D) ışık

9. Yaz günü sıcağın bunalan çocuk, babasıyla deniz kenarına gidip kendisini serin sulara bıraktı.

I

II

Nefesini tutup denizin derinliklerine daldı. Hava karamayan başlayınca sudan çıktı. O sırada annesi

III

geldi. Elinde piknik sepeti vardı.

IV

Bu parçada numaralandırılmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlamasıdır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

10. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tamlamalardan hangisinin türü (isim tamlaması/sıfat tamlaması) diğerlerinden farklıdır?

- A) Çalışkan insanlarla çalışmak zevklidir.
- B) Sorunların çözümü için yetkililerle görüştük.
- C) Okulun duvarları bu yıl boyandı.
- D) Kirazın çekirdeklerini bahçeye gömdü.

11. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) Güzel sözlerim kulağınıza küpe olsun.
- B) Soğuk havalarda kalın elbiselerimi giyerim.
- C) Zamanımın çoğunu size harcadım.
- D) Yalan söz parlayıp sönen kör bir ışıktır.

12. İkinci sınıfa giderken babam bana bir köpek almıştı. Bu, kapkara bir köpekti. Uzun tüyleri vardı. Çok

I

II

III

hareketliydi. Adını Toros koymuştum. Köpeğimin gözleri ışık vurunca pırl pırl parlardı.

IV

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlaması değildir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

13. I. Sofrada sadece çorba ve ekmeğ vardı.
 II. Arabaya atladık ve yola çıktık.
 III. Kayın ve ardiç en sevdiğim ağaçlardır.
 IV. Bahar geldi ve tüm çayırları kuş sesleri kapladı.
Numaralanmış cümlelerin hangilerinde "ve" bağlacı cümleleri bağlamak için kullanılmıştır?
 A) I ve III B) I ve IV. C) II ve IV D) II ve III.
14. İpeğin ayrı bir değere sahip olduğu zamanlarda Osmanlı evlerinde insanların yaşam alanı çok dardı. _____ konağın büyük kısmı ipek böceği ve dut yaprağı depolamak için kullanılıyordu.
Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
 A) Çünkü B) Ama C) Bu yüzden D) Mademki
15. "Kadar" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisine "yaklaşık" anlamı katmıştır?
 A) Minare boyundaki kavağın üst çatasına kadar tırmandım.
 B) Otobüsümüz bozulunca bir kır lokantasında dört saat kadar bekledik.
 C) Çevresi bu kadar hoş olan yeni evimizin içi kir pas içindeydi.
 D) Merdivenleri yapıldığı günden beri hiç bu kadar telaşlı çıkmamışım.
16. Onun bizden farklı olduğunu sanıyorduk, ama o da hayvanları seviyormuş.
Altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?
 A) aynı zamanda B) bu sebeple C) dolayısıyla D) ne var ki
17. Oh, sonunda tüm işlerimi bitirdim!
 Of, burada bir hafta daha kalamam ben!
 Tüh, yanına para almayı unutmuşum!
 Vah vah, bu çocuklara kim yardım edecek?
Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerde yer alan ünlemlerin cümlelere kattığı anlamlardan biri değildir?
 A) Üzülme B) Sıkılma C) Rahatlama D) Şaşırma
18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ah" sözcüğü ünlem görevinde kullanılmamıştır?
 A) Ah, kolumu bahçenin demir kapısına çarptım!
 B) Ah ah, nerede kaldı güzelim gençlik yıllarım!
 C) Ah aldık boş yere; tüh, haksızlık etmişiz!
 D) Ah, şimdi bir dere kenarında olmak vardı!
19. Zamirler, ismin yerini tutan sözcüklerdir.
 Buna göre,
*"Ah bu türküler, köy türkülerini
 Dilimizin tuzu, biberini
 Memleket ahvalini onlardan sor
 Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen'i
 Öleni, kalanı, gidip gelmeyenini"*
Dizelerindeki altı çizili zamirin, yerini tuttuğu isim aşağıdakilerden hangisidir?
 A) Kitap B) Türkü C) Köy D) Dil
20. Aşağıdakilerin hangisinde "o" sözcüğü, bir ismin yerine kullanılmıştır?
 A) Diğer arkadaşları gibi o da yaşlılara yer verir.
 B) Yağmur yağdığı için o gün pikniğe gidemedik.
 C) Kaleden o eşsiz manzarayı izlemek çok zevkliydi.
 D) Arkadaşları, o arada işin çoğunu halletmişler.

Ek 4. Dil Bilgisi Başarı Testi (Son Uygulama Testi) Analiz Sonuçları

Madde Nu	Doğru Yanıtlayan Sayısı	Madde Güçlüğü	Ayırt Edicilik	Üst Gruptaki Doğru Sayısı	Alt Gruptaki Doğru Sayısı
1	309	0,61	0,59	141 (0,91)	45 (0,32)
2	300	0,59	0,65	143 (0,92)	39 (0,27)
3	340	0,67	0,44	133 (0,86)	60 (0,42)
4	356	0,70	0,55	146 (0,94)	55 (0,39)
5	375	0,74	0,57	149 (0,96)	55 (0,39)
6	326	0,64	0,65	146 (0,94)	42 (0,30)
7	279	0,55	0,68	135 (0,87)	27 (0,19)
8	387	0,76	0,57	151 (0,97)	58 (0,41)
9	239	0,47	0,64	131 (0,85)	29 (0,20)
10	300	0,59	0,52	127 (0,82)	43 (0,30)
11	317	0,63	0,59	139 (0,90)	43 (0,30)
12	261	0,52	0,65	135 (0,87)	32 (0,23)
13	290	0,57	0,56	131 (0,85)	41 (0,29)
14	300	0,59	0,40	118 (0,76)	52 (0,37)
15	380	0,75	0,57	149 (0,96)	56 (0,39)
16	226	0,45	0,50	111 (0,72)	30 (0,21)
17	372	0,74	0,56	145 (0,94)	54 (0,38)
18	241	0,48	0,63	129 (0,83)	29 (0,20)
19	337	0,67	0,55	147 (0,95)	57 (0,40)
20	388	0,77	0,46	147 (0,95)	69 (0,49)

Katılımcı Sayısı: 506

Ahnaabilecek En Yüksek Puan: 20

Ahnan En Düşük Puan: 2 = %10

Ahnan En Yüksek Puan: 20 = %100

Ortalama Puan: 12,496 = %62,5

Standart Sapma: 4,643

Madde Güçlük Ortalaması: 0,625

Ayırt Edicilik Ortalaması: 0,566

KR20: 0,833

KR21: 0,824

High Grp Min Score (n=155) = 16,000

Low Grp Max Score (n=142) = 9,000

Ek 5. Araştırmacı Tarafından Oluşturulan Dijital Öykülerin Bağlantıları

“Bu Da Benim Öyküm” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

<https://drive.google.com/file/d/1uq8iEtoXguaxaDIub2pQCTAfq7w8gEoE/view?usp=sharing>

“Yaşlı Nine” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1RlvLYi7Iw_JQWKRvKQ2R7Ax22F0E8cIo/view?usp=sharing

“Aziz Sancar” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

<https://drive.google.com/file/d/16C5x4AFMon0Ha8OQl2ZTcSQirU1LnHz/view?usp=sharing>

“Vermek Çoğalmaktır” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

<https://drive.google.com/file/d/1XVgMN4KHKn0C9uwIweVEl377cIZydb7/view?usp=sharing>

“Afyon” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1Ir13oncIqi9kFF4on8rgZZPmuN7mUP_b/view?usp=sharing

“Tarhananın Öyküsü” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1Q6OeY-gjusg9vqjKFe9R_7b-53c1bG7/view?usp=sharing

“Yemek, İçmek ve Sindirmek” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1aJFu3BZ2lb5Ne5H6P7knc_VNMm_x2zYl/view?usp=sharing

“Dostluğa Dair” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1ww97oFkCEwzwJ_5nKa8S5DJnWKVNeK1q/view?usp=sharing

Ek 6. Uygulama Aşaması İçin Alınan İzinler

Ek.6.1. Mersin Valilik İzni

Ek 6.2. Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği Kullanım İzni

Ek 7. Görüşme Formu Örneği

Görüşme Formu

Sevgili Öğrenciler,

Bu görüşme formu, dijital öykü ile ders işleme süreci hakkındaki görüş ve önerilerinizi almak için hazırlanmıştır. Form ile toplanacak bilgiler sadece bilimsel amaçlarla kullanılacak olup başka kişi ya da kuruluşlara verilmeyecektir. Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için form sorularını dikkatle ve içtenlikle yanıtlamanız gerekmektedir. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

Türkçe Öğretmeni

1. Türkçe derslerinde daha önce dijital öykü ile hiç karşılaştınız mı? *Yalnızca bir şıkka işaretleyin.*

Evet () Hayır ()

2. Türkçe dersinde ders kitabındaki metni dijital öykü şeklinde görünce aklınızdan neler geçti? Açıklayınız.

.....

3. Türkçe dersinde dijital öykü kullanılması dil bilgisi konularındaki başarıya olumlu etki yaptı mı? *Yalnızca bir şıkka işaretleyin.*

Evet () Hayır ()

4. Türkçe dersinde dijital öykü kullanılması dil bilgisi konularındaki başarıya nasıl etki yaptı? Açıklayınız.

.....

5. Dijital öykü şeklindeki metinlerde işlenecek dil bilgisi konuların altı çizili olması konuyu daha iyi kavramanızı sağladı mı? *Yalnızca bir şıkka işaretleyin.*

Evet () Hayır ()

6. Dijital öykü şeklindeki metinlerde işlenecek dil bilgisi konuların altı çizili olması konuyu daha iyi kavramanızı nasıl sağladı? Açıklayınız.

.....

7. Türkçe dersinde dijital öykülerin metin ve etkinliklerde kullanılması Türkçe dersini eğlenceli hale getirdi mi? *Yalnızca bir şıkka işaretleyin.*

Evet () Hayır ()

8. Türkçe dersinde dijital öykülerin metin ve etkinliklerde kullanılması Türkçe dersini nasıl eğlenceli hale getirdi? Açıklayınız.

.....

9. Türkçe dersinde dijital öykü dışında başka çoklu medya araçları (metin, grafik, animasyon, ses, müzik, video) kullanılabilir mi?

Evet () Hayır ()

10. Türkçe dersinde dijital öykü dışında başka çoklu medya aracı (metin, grafik, animasyon, ses, müzik video) kullanılabilir mi? Sizce hangi araçlar nasıl kullanılabilir? Önerilerinizi açıklayınız.

.....

11. Dijital öykülerin diğer derslerde uygulanmasını ister miydiniz?

Evet () Hayır ()

12. Dijital öykülerin diğer derslerde uygulanmasını niçin istersiniz? Açıklayınız.

.....|

Ek 8. Öğrenci Tanıma Formu Örneği

Öğrenci Tanıma Formu

Sevgili Öğrencilerim,

Sizleri tanımak amaçlı oluşturulan “Öğrenci Tanıma Formu’ndan alınan sonuçlar “Dil Bilgisi Konularını Sezdirmede Metin Temelli Dijital Öykü” isimli çalışmada kullanılacaktır. “Tanıma Formu” ile toplanan tüm veriler; bireysel değil, grup içinde değerlendirilecektir. İlginize teşekkür ederim.

Duygu EROĞLU ÇOPUR

ÖĞRENCİ TANIMA FORMU

1. **Cinsiyetiniz nedir?**
 Kız Erkek
2. **5. sınıfta Türkçe dersi karne notunuz kaçtı?**
 1 2 3 4 5
3. **Babanızın öğrenim durumu nedir?**
 Okuma – yazma bilmiyor İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü
4. **Annenizin öğrenim durumu nedir?**
 Okuma – yazma bilmiyor İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü
5. **Bilgisayarınız var mı?**
 Evet Hayır
6. **Kitap okuma sıklığınız nedir?**
 Her gün Haftada bir Ayda bir Hiç
7. **Evinizde, ders kitabı dışındaki kitaplardan oluşan kütüphane var mı?**
 Var Yok
8. **Ailenizin aylık geliri ne kadardır?**
 2.001–3.000 TL
 3.001–4.000 TL
 4.001–5.000 TL
 5001 TL ve yukarısı
9. **Okul öncesi eğitim (kres, anaokulu) aldınız mı?**
 Evet Hayır

Ek 9. Dijital Öykü Değerlendirme Rubriği

DİJİTAL HİKÂYE DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ					
	Kötü (1)	Geliştirilmesi Gerekir (2)	İyi (3)	Mükemmel (4)	Puan
Heyecanlandırıcı Soru	Hikâyede seyircinin dikkatini canlı tutan ve zihninde soru işaretleri uyandıran bir soru yoktur.	Hikâyede seyircinin zihninde bir soru oluşursa da tam olarak ne olduğu anlaşılmamaktadır.	Hikâyede seyircinin zihninde belirgen bir soru bulunmaktadır.	Hikâyede seyircinin dikkatini hikâyenin sonuna kadar canlı tutan ve izleyicinin zihninde merak uyandıran bir soru vardır ve hikâyenin sonunda cevaplanmaktadır.	
Duygu	Hikâyenin izleyiciye hissettirmek istediği bir duygusu yoktur.	Hikâyede verilmek istenen bir duygu olduğu hissedilse de açık bir şekilde ne olduğu anlaşılmamaktadır.	Hikâyede izlendiğinde vermek istediği bir duygu olduğu görülmektedir.	Hikâyenin kullandığı müzik ve seslendirilme şekli hikâyenin vermeye çalıştığı duyguyu yansıtmaktadır. Hikâyeye açık bir şekilde bir izleyiciye hissettirmek istediği bir duyguya sahiptir.	
Resim ve Videolar	Kullanılan resimler ve videolar hikâyeyi yansıtmamaktadır. İzleyicinin zihnini boş yere meşgul etmektedir.	Kullanılan resimler ve videolar hikâyeyi yansıtsa da bazı resimlerin hikâyeye uygun olmadığı söylenebilir. Bazı yerlerde seslendirme ile resim geçişleri tutarsızdır.	Kullanılan resimler ve videolar hikâyedeki olaylara uygun olduğu söylenebilir. Genelde seslendirme ile resimler tutarlıdır.	Kullanılan resimler ve videolar izleyicinin hikâyeyi zihninde canlandırmasına yardım ederek hikâyenin farklı bölümlerini etkili bir biçimde yansıtmaktadır. Seslendirme ile resim geçişleri tam bir uyum içindedir.	
Tempo	Hikâyenin temposu olay örgüsüne uygun değildir. İzleyiciyi hikâyeye çekmemektedir.	Hikâyenin temposunun olay örgüsüne uygun olduğu söylenebilir de izleyiciyi hikâyeye tam olarak çekmemektedir.	Hikâyenin temposunun olay örgüsüne uygun olduğu söylenebilir.	Hikâyenin temposu hikâyenin konusuna ve olay örgüsünü uygundur. İzleyiciyi hikâyeye gerçekten çekmektedir.	
Bakış Açısı	Bakış açısını ayırt etmek güçtür.	Bakış açısı vardır ama bazı bölümlerde amaçtan ve hikâyeden kopuktur.	Bakış açısı vardır ve genelde amaç ve hikâye ile tutarlıdır.	Bakış açısı iyi geliştirilmiştir ve hikâyenin başından sonuna amacını destekleyici niteliktedir.	
Ortam	Hikâyenin ne zaman ve nerde geçtiği belirsizdir.	Hikâyede zaman yoktur ve mekânın yalnızca ismi vardır.	Hikâyede zaman ve mekân verilmiştir. Genelde yeterli bilgi vardır.	Hikâyede zaman ve mekân ayrıntılı bir şekilde tasvir edilmiştir.	
Karakterler	Hikâyede karakterler belirsizdir.	Hikâyede karakterler bellidir ancak yalnızca isimleri verilmiştir.	Hikâyede karakterler isimleri ile birlikte verilmiştir ve genelde karakterler tasvir edilmiştir.	Hikâyede karakterler isimleri ile birlikte ayrıntılı bir şekilde tasvir edilmiştir.	
Hikâyenin seslendirilmesi	Hikâyenin seslendirilme biçimi verilmek istenen duygu ile uyumlu değildir. Hikâyenin konusunu ve amacını yansıtmamaktadır.	Yazarın hikâyeyi seslendirme biçimi hikâyenin konusu ve amacı ile tutarlı olsa da izleyici duyguyu tam olarak hissetmemektedir.	Hikâyenin seslendirilme biçimi hikâyenin konusu ve amacı ile genelde tutarlıdır.	Yazarın hikâyeyi seslendirilme biçimi hikâyenin konusuna ve amacını en iyi şekilde yansıtmaktadır. Hikâyenin izleyicide hissettirmek istediği duyguyu tam olarak yansıtmaktadır.	
Ses ve Müzikler	Kullanılan ses ve müzikler hikâyenin amacına, içeriğine ve duygusuna ile örtüşmemektedir.	Kullanılan ses ve müziklerin hikâyenin amacına, vermek istediği duyguya ve içeriğe tam olarak uygun olduğu söylenemez.	Kullanılan ses ve müziklerin hikâyenin amacına, vermek istediği duyguya ve içeriğe uygun olduğu söylenebilir.	Hikâyede kullanılan ses ve müzikler hikâyenin amacına, vermek istediği duyguya ve içeriğine uygundur. Kullanılan ses ve müzikler izleyicinin hikâyeyi dikkatli bir biçimde izlemesine yardımcı olmaktadır.	
Özgünlük ve Yaratıcılık	Hikâyenin yaratıcı ve özgün olduğu söylenemez.	Hikâyede izlendiğinde biraz yaratıcı ve özgün olduğu görülmektedir.	Hikâyede izlendiğinde yaratıcı ve özgün olduğu görülmektedir.	Dijital hikâye baştan sona tamamıyla yaratıcıdır. İzlendiğinde özgün ve yaratıcı olduğu hemen anlaşılmaktadır.	
Ekonomi	Hikâyede detaylar ekonomik değildir. Ya çok uzun ya da çok kısadır.	Hikâyedeki detaylar bulunaktr. Bazı bölümleri ya çok kısa ya da gereksiz yere çok ayrıntılıdır. Biraz daha düzeltilmeye ihtiyaç duymaktadır.	Hikâyeye genellikle uygun miktarda detaylara sahiptir.	Hikâyeye en iyi düzeyde detaylara yer vermektedir. Hikâyeye ne çok uzun ne de çok kısadır.	

Olay Örgüsü	Hikâyenin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine sahip olduğu söylenemez. Problem ve problemin nasıl çözümlendiği belirsizdir.	Hikâyenin giriş gelişme ve sonuç bölümleri dağınık bir biçimde verilmiştir. Problem vardır ancak izleyicinin zihnini karıştırmaktadır.	Hikâyenin giriş gelişme ve sonuç bölümleri iyi geliştirilmiş ve genelde yeterli ayrıntıya sahiptir. Yazarın yapılandırıldığı bir problem vardır ve nasıl çözümlendiği bellidir.	Hikâyenin giriş gelişme ve sonuç bölümleri çok iyi geliştirilmiştir ve detaylara sahiptir. Yazar detaylı bir şekilde bir problem tasarlamış ve nasıl çözümlendiğini özgün bir şekilde detaylara yer vererek anlatmaktadır.	
Hikâyenin Amacı	Hikâyede açık bir amaç yoktur. Ana fikir anlaşılmamaktadır.	Hikâyede bir amaç olduğu hissedilse de açık bir şekilde izleyicinin zihninde belirmediği söylenemez.	Yazarın hikâyede bir amaca sahip olduğu ve vermeye çalıştığı bir ana fikir olduğu görülmektedir.	Hikâyeyi anlatan yazar açık bir amaca sahiptir. Hikâyede vermek istediği ana fikir açık bir şekilde anlaşılmalıdır.	
				TOPLAM	

Ek 10. Seçilen Metin ve Etkinler

1. Tema: Okuma Kültürü

Bu Da Benim Öyküm

Ben kitap okumayı sevedemediğini sanan bir çocuktum. Denize girmek, bahçede oyun oynamak, bisikletle kaybolmak, uyumak ya da yığılma harika başka şey yapmak dururken kitap okumaktan çok sıkılırdım. Oysa iki ablam da sürekli kitap okur ve bundan mutluluk duyarlardı. Nasıl böyle olabildiklerini hiç anlamaz, yine de alttan alta imrenirdim onlara.

Günün birinde ablalarımın biri elime bir kitap tutuşturdu. Çok kalındı. Duraksadığımı görünce üstüme düşmedi, yalnızca “Korkma, bir dene!” dedi. Denedim. Harikaydı! Birkaç günde bitirivermişim koca kitabı. O, benim “büyülü kitabım” oldu.

öğrendim. Çünkü öte tarafta renkler, sesler, insanlar, olaylar ve bilinmeyenlerle dolu gizemli ve baş döndürücü güzellikte düşsel bir dünya keşfetmişim. Muhteşemdi!

Artık kitap okumak sıkıntı vermiyordu. Tersine hoşuma giden bir kitabı okurken kendimi çok iyi hissediyordum. Bir anda, yaşadığım zaman-

Bugün ne yazarını ne adını hatırlıyorum. Ama konusu, geçtiği yerler, kahramanları, hatta ne giydiklerine varıncaya kadar birçok ayrıntısı hâlâ aklımda.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, o kitap sayesinde beynimin bir yerlerinde kilitli duran arkasında ne olduğunu hep çok merak ettiğim ama bir türlü açmaya cesaret edemediğim dev kapılardan birini ilk kez araladığımı anlıyorum.

Sonraları bazı kitapları çok sevdim, bazılarını okuyamadım, sıkıldım. Zamanla kapı ardına dek açıldı. Her kitapta, o eşikten korkusuzca geçmeyi

(...)

Dağların eteklerindeki ormanlarda, kimi ür-küten kimi neşelendiren binbir sesin arasında yürürken bir pınar çıkıverir bazen insanın karşısına.

Serin ve berraktır. Susuzluğunuzu giderir, dinlenirsiniz. Pınarın küçük sesleri bir anda ormanın koca gürültüsünü duyulmaz kılar. Sadece berrak

dan ve yerden alıp götürüyordu beni. Sıkıldığım-
da oyalıyor, güldürüyor, korkutuyor, şaşırtıyor,
eğlendiriyordu. Beni tanımadığım insanlarla, git-
mediğim ülkelerle, yaşamadığım dönemlerle, bil-
mediğim dillerle buluşturuyordu. Hayatımı bütü-
nüyle etkileyen ve değiştiren ikinci büyük gücü
keşfetmişim. Birincisi, yolculuk etmeyi; ikincisi,
okumak oldu. Çok gezen ve sürekli kitap okuya-
rak yaşayabilen biri oldum.

suyunu, küçük şırıltılarını ve serinliğini duyarsı-
nız. Kitaplar da pınarlar gibidir. Yaşamın güm-
bürtüsü içinde bize sessizliği sağlarlar. Sessizlik
olmazsa yorgunluklardan, gerilimden, huzursuz-
luk ve korkularımızdan kurtulamayız.

Mine SOYSAL

(MEB, 2020:12,13)

6. Etkinlik: Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinde varlıkları karşılayan kelimeleri belirleyerek yandaki bölüme örnekteki gibi yazınız.

HAZİNE SANDIĞI

Kitap, en büyük hazinedir. Çünkü bir kitap satın aldığımızda yalnızca yarım kilo kâğıt, mürekkep ve tutkal satın almış olmayız; tamamıyla yeni bir yaşamı da almış oluruz. Bu nedenle bilgi ve heyecan dolu bir kitabı, Karun'un hazinelerine bile değişmem. Benim kitaplığım aynı zamanda hazine sandığımdır. Aklımı ve kalbimi bu sandıktaki mücevherlerle doldurur, her kitapta bambaşka hayallere koşarım.

Doğa AYDIN

kitap

(MEB, 2020:16)

2. Tema: Millî Mücadele ve Atatürk

Yaşlı Nine

Sabiha Gökçen ile Atatürk, sık sık yaptıkları gibi, atlarına atlayıp geziye çıktılar. Köşk'ten biraz uzaklaşınca omzunda heybesiyle yol üzerine oturmuş, epey yaşlı bir kadınla karşılaştılar. Kadın, yorgun görünüyordu.

Atını durdurup hemen inen Atatürk, yaşlı kadını tepeden turnağa süzdü. Yaşlı kadın, elindeki değneğe dayanıp zorlukla doğruldu. O da Atatürk'ü süzdü.

"Merhaba nine!" dedi Atatürk.

Yaşlı kadın, kim olduğunu bilmediği adama, biraz çekinerek karşılık verdi:

"Merhaba!"

Atatürk bu kez, "Nereden gelip nereye gidiyorsun?" diye sordu.

Yaşlı kadının bakışları değişti: "Neden sordun ki? Sen buraların sahabı mısın, bekçisi mi?"

Atatürk gülümse-di: "Ne sahibiyim ne bekçisi nine... Bu topraklar Türk milletinin malıdır, buranın bekçisi de millet kendisidir. Şimdi nereden gelip nereye gittiğini söyleyecek misin?"

Kadın başını salladı:

"Ben Sincan'ın köylerindenim Bey. Otun güç bittiği, atın geç yetiştiği kavruk köylerin birindenim. Bizim mihtar bana bir bilet alıverdi. Trene bindirdi. Ankara'ya geldim."

"Muhtar niçin gönderdi seni nine?"

"Gazi Paşa'mızı görmem için... Başını pek ağrıttım da. Benim iki torunum gâvur harbinde şehit düştü. Memleketi gâvurdan kurtaran kişiyi bir kez görmeden ölmeyeyim diye hep dua edip durdum. Rüyalarıma girdi Gazi Paşa. Ben de gün demeyip bunları mihtara anlatınca o da bana bi bilet alıverip saldı Ankara'ya. Geceleyin geldimdi. Yolu neyi bilmediğimden işte ahşamdan belli, böle kendimi ordan oraya vurup duruyom."

Onu gülümseyerek dinleyen Atatürk, bir süre sessiz kaldıktan sonra: "Senin Gazi Paşa'dan başka bir isteğin var mı?" diye sordu.

Kadının bakışları sertleşti, kaşları çatıldı: "Töbe de Bey, töbe de! Daha ne isteyebilirim ki? O bizim vatanımızı kurtardı. Şehitlerimizin mezarlarını onlara çiğnetmedi. Daha ne isteyebilirim ki ondan? Onun sayesinde şimdi istediğimiz gibi yaşayıp gidiyoruz. Buralara, bir defa yüzünü görmek, ona, "Sağ ol paşam!" demek için düştüm. Onu görmeden ölürsem gözlerim açık gidecek. Sen efendi bir adama benziyorsun, bana bir yardım ediver de Gazi Paşa'yı nerede bulacağımı deyiver."

Gözleri dolan Atatürk, Sabiha Gökçen'e döndü: "Görüyorsun ya Gökçen!" dedi, "İşte, bu bizim insanımızdır. Benim köylüm, benim vefalı Türk anamdır bu."

Sabiha attan indi. Yaşlı kadının ellerini tuttu, "Anacığım, sen gökte aradığımı yerde buldun. İşte Atatürk karşında duruyor!" dedi.

Yaşlı kadın Atatürk'e ve Sabiha'ya dikkatle

baktı, durdu, düşündü... Karşısındakilere güven gelince elindeki değneği atıp Atatürk'ün ellerine sarıldı. Yaşlı kadın ağlıyor, Atatürk de ağlıyordu.

Biraz sakinleşince omzundan heybesini indirdi yaşlı kadın. Beze sarılmış bir paket çıkardı içinden. Paketi Atatürk'e uzatırken "Tek hayvanımın sütünden kendi elimle yaptım Gazi Paşa. Bunu sana hediye getirdim. Seversen gene yapıp getiririm." dedi.

Atatürk, bezi açtı, peynirden yedi, çok beğendiğini söyledi. Birlikte Köşk'e gittiler. Atatürk, Köşk çalışanlarına: "Bu anamızı alın, burada iki gün konuk edin. Sonra köyüne götürün. Giderken de kendisine üç inek verin, armağanım olsun." dedi.

Süleyman BULUT

5. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Altı çizili sözcüklerin arasında nasıl bir anlam ilişkisi olduğunu açıklayınız.

Kurtuluş Savaşı'nda genç yaşlı, kadın erkek herkes millî mücadeleye destek verdi.

Türk milleti, millî mücadele sırasında varını yoğunu ortaya koymuştur.

Büyük küçük demeden milletin tüm fertleri vatan için cepheye koşmuştur.

Atatürk'ün "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emrini duyan askerler geri dönmeyi düşünmeden taarruza geçtiler.

B) Yukarıda verilen cümlelerdeki anlam ilişkilerine benzer şekilde "vatan" ile ilgili cümleler kurarak aşağıya yazınız. Cümlelerinizde kelimelerin zıtlık özelliklerinden faydalanınız.

.....

.....

(MEB, 2020:53)

3. Tema: Bilim ve Teknoloji

Yavrularım, en büyük zenginlik eğitimidir. Eğitimsiz insanın kafası, boş bir çuval gibidir. Kendinize, ailenize, vatanınıza ve insanlığa faydalı olmanın yolu eğitimden geçer. Onun için ne pahasına olursa olsun okuyacaksınız!

Ailem geçimini çiftçilikle sağlardı. Annem ve babam eğitimin önemini biliyorlardı.

Annemin bizlere söylediği bu sözler her zaman kulağımıza küpe oldu. Annemiz ve babamız okumamız için her fedakârlığı yaptılar. Bizi sevgiyle büyüttüler. Sofraya hep birlikte oturduk. Babam, tüm aile fertleri bir araya gelmeden yemeğe başlamazdı. Küçükler, büyüklerine saygıda kusur etmezdi.

Gözlem yapan, araştırmayı seven, düşünen, sorgulayan bir çocuktum. Yüce Türk milletinin muazzam gücünü ruhunda duyan; kültürel, millî ve manevi değerlerimize gönülden bağlı biriydim.

TÜRKİYE MEMLEKETİMDİR, BENİM İÇİN TÜRKİYE SEVGİSİ ÜSTÜNE BAŞKA SEVGİ YOKTUR!

En büyük hayalim çok çalışıp bilgilerimi artırmak; bilimsel çalışmalar yaparak milletime, insanlığa faydalı olabilmektir. Tıp ilgimi çekiyordu. Tıp ilmi insanlığa en faydalı olabilecek bir bilim dalıydı. Umutla iyileşebilmek için çare bekleyen hastaların iyileşmesine yardımcı olabilirdim. Bu amaçla tıp eğitimi almaya karar verdim.

Bilimsel çalışmalar yanında, kendi kültürel değerlerimize sahip çıkmak ve Amerika'ya gelen, burada yaşayan Türklere yardımcı olmak amacıyla biyokimya ve biyofizik profesörü eşim Gven (Gven) Sancar ile birlikte Amerika'da bir "Türk Evi" açtık. Burada Türk öğrencileri ve akademisyenleri kalır. Onlara yardımcı olunur. Türk Evi'nde Türk kültürü ile ilgili çeşitli sunular yapılır. Millî ve dinî bayramlarımızı kutlarız. Düzenlediğimiz etkinlikler, ABD'liler tarafından çok büyük ilgi görmektedir. Bana verilen Vehbi Koç Ödülü'nün tamamını bu projeye ve Türkiye'nin tanıtımına harcadım.

Türklerin dünyaya yaptıkları kültürel katkıların doğru anlatılmasında Türk Evi'nin büyük rolü olacağına inanıyorum. Bu sebeple Nobel Ödülü'nden dolayı bana verilecek olan para ödülünü de Türklüğe hizmet amacıyla Türk Evi'ne bağışlama kararı aldım.

Hücrelerimizin yapı taşı DNA'nın gizemini çözmek benim için bir tutkuya dönüşmüştü. DNA'nın sınırlarını keşfetmek için aralıksız çalışıyordum. Araştırmalarım sonucunda çok sayıda buluş yaptım. Bunlardan en önemlisi "DNA Onarımı" adlı keşfimdi.

Sevgili Çocuklar,
Biliyorsunuz DNA, tüm canlıların, insanların, hayvanların, bitkilerin yapı taşıdır. DNA'mızda bazen zararlı ultraviyolelerle, bazen kimyasallarla bozulmalar olur. Hücreler, bozulan DNA'yı tamir eder. Bu bozulmaları tamir eden birkaç tane de mekanizma vardır.

(MEB, 2020:74-79)

4. Tema: Erdemler

Vermek Çoğalmaktır

Bir zamanlar bir köylü, bir medresenin kapısını çaldı. Kapılara bakan talebe gelip kapıyı açtığında köylü ona nefis bir salkım üzüm uzattı: "Bunlar benim bağımın en güzel üzümleri. Size hediye olarak getirdim."

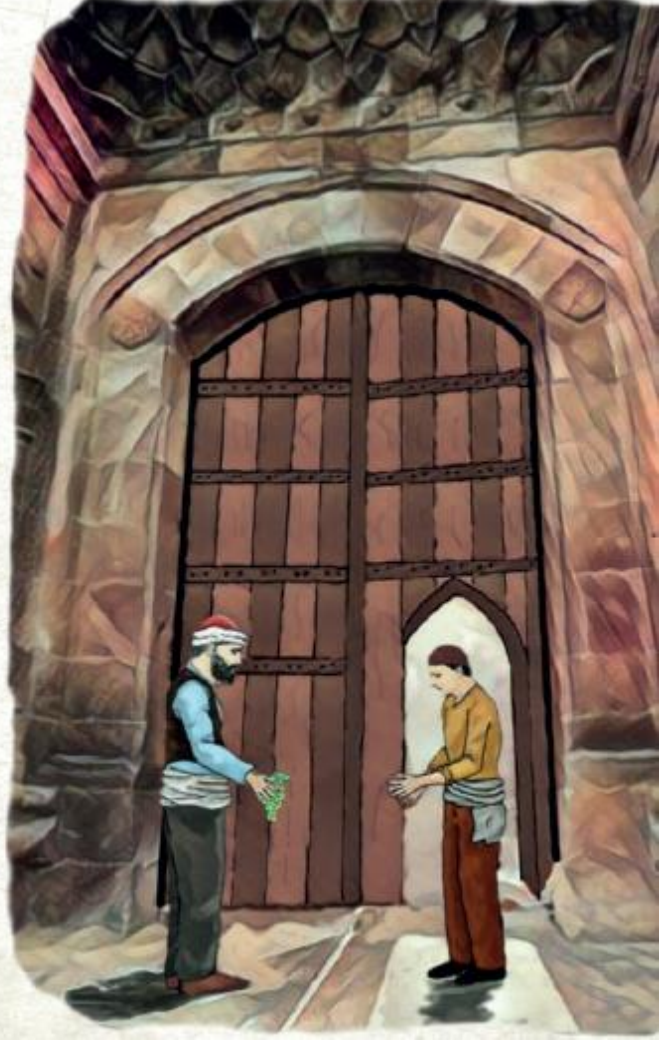
"Teşekkür ederim." dedi talebe, "Onları hemen hocamıza götüreceğim. İkramınızdan çok memnun olacaktır."

"Hayır, hayır!" diye atıldı köylü, "Ben bunları sana getirdim."

"Bana mı?" Talebenin yüzü kızardı. Böyle güzel bir hediyeyi hak ettiğini düşünmüyordu.

"Evet!" diye ısrar etti köylü, "Çünkü ne zaman bu kapıyı çalsam onu sen açıyorsun. Ne zaman ürünlerim kuraklıktan kırılsa bana her gün sen yiyecek ekmek veriyorsun. İnşallah bu üzüm salkımı da sana güneş ışığı gibi ılık ve yağmur gibi güzel ilahi rahmeti getirir. Çünkü bak, ne güzel yaratılmışlar."

Talebe o sabahı üzüm salkımını

tefekkür ederek geçirdi. Üzümler sahiden de harika yaratılmışlardı. O yüzden salkımı hocasına ikram etmeye karar verdi. Çünkü kendilerine ilim ve hikmeti öğretene oydular.

Hoca, talebenin bu ikramıyla çok mutlu oldu. Ama sonra hemen medresedeki hasta talebesini hatırladı: "Üzümleri ona hediye edeyim. Kim bilir belki onlarla sevinir ve daha çabuk şifa bulur."

Düşündüğü gibi de yaptı. Ama üzümler hasta talebenin odasında da fazla kalmadı. Hasta talebe şöyle düşünmüştü: "Medresenin aşçısı beni günlerce en iyi yemeklerle besledi. Eminim bu üzümüleri o daha çok hak ediyordur." Aşçı ona öğle yemeğini getirdiğinde, üzüm salkımını ona hediye etti: "Allah'ın yaratmış olduğu sebze ve meyve gibi harikalarla en yakın olan sensin ve dolayısıyla da bu ilahi sanat eserleriyle ne yapılacağını en iyi sen bilirsin."

Aşçı, üzümlerin güzelliğine hayran olmuştu. Bu üzümlerin güzelliğini ve harikalığını kimse kitaplardan sorumlu talebeden fazla takdir edemezdi. O, tefekkürüyle ve ince düşünüşüyle medresede şöhret kazanmış bir gençti.

Üzümleri görür görmez en küçük şeyde bile ilahi sanat ve nakışların en yüksek derecede yansıyabileceğini derinden kavradı o talebe de. Yüreği "bu sanatın ve güzelliğin sahibi"ne sevgiyle doldu. Tam bu sırada, medreseye ilk geldiğinde kendisine kapıyı açan talebeyi ha-

tırladı. Şefkatiyle, tevazusuyla, sevecenliğiyle, sıcaklığıyla benzer duyguları yaşamasına vesile olmuştu o arkadaşı da. Ve böylece daha akşam olmadan, çiftçinin medreseye getirdiği üzüm salkımı kapıya bakan talebeye geri dönmüştü bile.

İşte o zaman bu talebe bu üzümlerin gerçekten de kendi kısmeti olduğunu anladı. Ve bir şeyi daha anladı: Cömertlik, dostluğun parlak bir nişanıydı.

Göksu BİROL

5. Etkinlik

Yandaki fotoğrafın betimlemesini, adları niteleyen uygun kelimelerle örnekteki gibi tamamlayınız.

Bu fotoğrafta**küçük**..... çocuklar görüyorum. Yere düşen çocuk bir kask takmış. Ona yardım eden çocuk ise bir tişört giymiş. Arkadaki ağaçlara bakılırsa bu çocuklar bir parkta oynuyorlar. Ayaktaki çocuk, arkadaşına yardım ettiğine göre bir çocuk olmalı. çimenler üzerinde oynayan bu çocuklar patenleriyle çok eğleniyorlar.

(MEB, 2020:112)

5. Tema: Doğa ve Evren

AFYON

Ailemle birlikte fırsat buldukça ülkemizin birbirinden farklı illerini ziyaret ediyor, güzelliklerini keşfediyoruz. Babam şehrin yemeklerini, meraklı ablam tarihini, annem de ne olur ne olmaz belki taşınırsın diye bütün özelliklerini araştırıyor. Köpeğimiz Tarçın, zaten gezmeye dünden razı. Ben ise bu gezilerin keyfini çıkarıp yaşadığımız her şeyi günlüğüme aktarıyorum. Bu hafta sonu hedefimiz Afyon. Hadi çıkalım yola, hızlıca varalım Afyon'a!

"Çocuklar, Ankara'dan Afyon'a gitmemiz yaklaşık üç saat sürecek. Afyon'a giderken Eskişehir'den de geçeceğiz. Afyon'un diğer komşu illeri Konya, Isparta, Denizli, Uşak ve Kütahya. Bunları unutuyoruz!" dedi babam.

Yola çıkacağımızı duyar duymaz bavulları hazırladık. Hemen arabadaki yerlerimizi aldık, kemerlerimizi taktık. Babamın sormasına gerek kalmadan annem başladı güzergâhı anlatmaya.

Neyse ki bizim emektar, yolda arıza yapmadı. Yolculuk boyunca elinden telefonu düşürmeyen ablam, Afyon hakkında bize birçok şey anlattı. Plakası 03 olan İç Ege şehri Afyon, ismini bölgede yetişen haşhaş bitkisinden alıyormuş. Afyon da Türkiye'nin diğer şehirleri gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış. Şifalı kaplıcaları, kaymağı, kaymak taşı, haşhaşı ve sucuğunun meşhur olduğunu ablam ballandıra ballandıra anlattı.

Afyon'a vardığımızda ablam rotayı çoktan çizmişti bile. Önce bizi şehrin en ünlü yerine, Karahisar Kalesi'ne götürdü. Kale öyle güzel bir yere kurulmuş ki bütün şehri tepeden seyretme imkânı sağlıyor. Manzarayı seyredip ardından hep birlikte fotoğraf çekildik. Sonraki durağımız İhsaniye Kervansarayı ve Emre Gölü oldu. Tarihin ve doğal güzelliklerin iç içe olması harika

bir şey. Burada da fotoğraf çekilip yola koyulduk. Sıradaki durağımız Kayıhan Göynüş Vadisi ve Kaya Kiliseleri idi. Gezimizin sonunda babam: "Çocuklar biraz yorulduk, şimdi merkeze gidelim, size bir sürprizim var!" dedi. Meğer babam yola çıkmadan önce bize bir termal otelde yer ayırtmış. Sıcacık şifalı sulara yüzmenin tadı da bambaşkaymış! Ertesi gün gezimize kaldığımız yerden devam edip büyük taarruzun başladığı Kocatepe'yi ziyaret ettik.

Afyon'da geçirdiğimiz iki gün boyunca bize birçok etkinlik önerildi. Şehrin farklı yerlerinde irili ufaklı, güzel manzaralı birçok göl olduğunu öğrendik. Büyüleyici görünümleri olan mermer ocaklarını görme fırsatımız bile oldu. Gezimizin en ilginç yanı ise ailecek girdiğimiz çamur banyosu. Yerli yabancı birçok turist Afyon'a şifalı suları ve çamur banyosu için geliyormuş. Hatta termal turizm festivali bile yapıyormuş. Banyonun ardından gezimizi bir doğa yürüyüşü ile bitirmek istedik ve İncehisar Peribacaları'na doğru yola çıktık.

Gittiğimiz şehrin güzellikleri bizi, mutfağı da en çok babamı etkiler. Kaldığımız iki gün boyunca kaymağıydı, sucuğuydu derken ipin ucunu biraz kaçırmış olacak, tombul yanakları biraz daha şişti. Kaymaklı ekmek kadayını, Afyon'un meşhur ağzı açık böreğini, patatesli ve mercimekli bükmelelerini midesine indirirken üzerine Gazlıgöl'ün maden suyundan içmeyi de ihmal etmedi. Ankara'ya dönüşte bagajı lokum ve sucukla doldurması da cabası.

Serhat ALBAMYA

(MEB, 2020:144-145)

7. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Sıfat tamlamalarını bularak örnekteki altlarını çiziniz.

Yeni doğan güneşi seyrediyoruz.

Balıkçılarının kovalarında irili ufaklı balıklar var.

Eğlenceli bir gezi olacağı benziyor.

Kız Kulesi, masalsi bir kuledir.

Her yerde tarihî yapılar var.

Bugün ilginç bir efsane dinledik.

B) Aşağıdaki atasözlerini sıfatlar ve isimler bölümlerinden uygun sözcükleri seçerek örnekteki gibi tamamlayınız.

1.*keskin sirke*..... küpüne zarar
2. pas tutmaz.
3. kırağı çalmaz.
4. kendini buğday ambarında sanır.
5. kara gün içindir.

SIFATLAR

İSİMLER

6. Etkinlik: Aşağıdaki görsellerde yer alan kelimelerle ekleri örnekteki gibi birleştiriniz. Anlamının değiştiğini düşündüğünüz kelimeleri yuvarlak içine alınız.

The worksheet is divided into four quadrants, each with a cloud and teardrop shapes. The top-left quadrant has a cloud with 'yöre' and teardrops with '-de', '-sel', '-miz', and one with 'yörede'. The top-right quadrant has a cloud with 'yurt' and teardrops with '-taş', '-ta', '-suz'. The bottom-left quadrant has a cloud with 'ev' and teardrops with '-cil', '-ler', '-li'. The bottom-right quadrant has a cloud with 'tuz' and teardrops with '-luk', '-cu', '-u'.

(MEB, 2020:185)

7. Tema: Sağlık ve Spor

YEMEK, İÇMEK VE SİNDİRMEK

Yıllar önce, birlikte güzel günler geçirdiğimiz bir arkadaşım yanıma geldi ve "Babam bir kaza geçirdi!" dedi.

"Ne? Babam kaza mı geçirdi?"

"Evet, trafik kazası!"

"Nerde şimdi baban? Durumu nasıl?"

"İyi. Evde televizyon seyrediyor!"

"Hastaneye gitmediniz mi?"

"Hayır, gerek yokmuş!"

"Küçük bir kazaydı demek!"

"Evet, dişlerinin üzerinden araba geçti."

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Adamın dişlerinin üzerinden araba geçmiş ama evde oturmuş televizyon seyrediyor öyle mi?"

"Öyle..."

"Git işine be!"

"Babam yoldan karşıya geçiyormuş. O sırada hapşırılmış. Hapşırınca ağızındaki takma dişler yolun ortasına fırlamış. Bir araba da onların üzerinden geçmiş. Hepsi bu..."

"Gülmeye başlarsam kızarmısın?"

"Yooo..."

Dişler önemlidir. Ancak ağızımızda yepyeni, sapasağlam dururlarken onların ne derece önemli olduğunu pek anlayamayız. Çoğumuz, fırçalamak gibi basit bir iş için bile tembellik yaparız. Ve onları kaybettiğimizde kalan ömrümüzü buna pişmanlık duyarak geçiririz. Hem de ağızımıza attığımız her lokmadan sonra, ısırıldığı-

mız her elmanın ardından... Çünkü yediğimiz yiyecekleri sindirme işi zannettiğimiz gibi midenin derinliklerinde değil dişlerimizin keskin uçlarında başlar. Bir pelikan olmadığımız için ağızımıza atığımız yiyecekleri iyice çiğnemediğimiz için kolay kolay yutamayız. Yiyecekleri önce bir güzel çiğnemeli, küçük parçalara bölmeliyiz. Dişler, kelimenin tam anlamıyla mükemmel birer öğütme makinesidir. Lokmaları ön dişlerimizle koparır, sonra da arka dişlerimizle iyice öğütürüz. Evet, artık yutmak için hazır hâller. Fakat bu sırada mükemmel bir yardımcı imdadımıza koşar: tükürük!

Tükürük, ağızımızdaki lokmaları bir yandan yumuşatırken bir yandan da onların içindeki faydalı mineralleri ayrıştırarak mide için hazırlar. Yani tükürük sadece su değildir. Çok özel bir salgıdır. Dişler tarafından öğütülüp un ufak hâline getirilen yiyecekler, tükürük ile bir güzel ıslatılıp hamur hâline geldikten sonra kolayca boğazımızdan aşağıya yuvarlanırlar. Bu sırada dilimizin de habni sayılır miktarda yardımı vardır. Dil, bir kürek gibi lokmaları gırtlığımızdan aşağıya yuvarlar. Bu sırada yutkunuruz ve gırtlığımızı çevreleyen bir dizi kas, bu yutma işlemi sırasında lokmaları yemek borusuna iter. (...)

Yemek borusundan geçen lokmalar mideye, "mide ağız" denen dar bir kapıdan geçerek girerler. Burada birtakım büzücü kaslar vardır ve bu kaslar, midedeki sindirilmiş yiyeceklerin yemek borusuna doğru çıkmasına engel olurlar. Nihayet midemize kadar gelen besinler, burada son derece etkili bir asit kazanının içine düşmüş gibi olurlar. (...)

Midemize inen yiyecekler, mide asitleri tarafından eritilir ve ortaya çorba kıvamında bir bulamaç çıkar. Midemizdeki bu yiyecek karışımı, mide tarafından devamlı çalkalanır. Bu, çorbayı karıştırmak gibi bir işlemdir. Ama biz bu çalkantıların hiçbirini hissetmeyiz. Oysa mide kasları tam üç farklı yönde kasılır durur. Bu şekilde mide sıvıları ile besinler iyice birbirine girer. Hâlâ eritilmeyen yiyecekler eritilir.

Eğer her yemekten sonra bu hareketleri hissedecek olsaydık içimizde bir çamaşır makinesi çalışıyormuşçasına rahatsız olurduk. Mide çalkalanır durur. İçerideki çorbayı oluşturan besinler iyice erir ve kıvamını bulur. Daha fazla midede kalmaları için sebep kalmamıştır. Hem kim bilir bu midenin sahibi fena bir oburdur ve birazdan kocaman bir köfteyi, arkasından bir şişe ayran ve yanım tabak pilav ile aşağıya gönderecektir!

Tank USLU

(MEB, 2020: 214, 215)

7. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümleleri okurken altı çizili kelimelerin hangi amaçla kullanıldıklarını açıklayınız.

Müzik ve şiir her zaman iç içe olmuştur.

Sanatçılar ile yazarlar topluma yön verirler.

Dil önemli bir araçtır ama çok dikkatli kullanılmalıdır.

Çok çalışmalıyız çünkü ülkemizin geleceği çalışmamıza bağlıdır.

Başarı çok uzak zannedilir oysa kitapların arasındadır.

Trafik kurallarını çiğneyenler var hâlbuki o kurallar bizi koruyor.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

çünkü

hâlbuki

ve

fakat

ile

1. Kitapların kendileri küçük olabilirbize sundukları dünyalar sonsuzdur.

2. Sinan'ı uzun zamandır bekliyoruzhiç geç kalmazdı.

3. Bizler ülkemizebayrağımıza kalpten bağlı insanlarız.

4. Düzenli spor yapmalıyızdüzenli spor yaparsak sağlıklı oluruz.

(MEB, 2020: 220)

8. Tema: Birey ve Toplum

DOSTLUĞA DAİR

Bir genç, yaşlı bilgeye şöyle dedi: "Bize dostluktan söz et." O da dedi ki: Dostunuz ihtiyaç duyduğunuzda yanınızda olmalıdır.

Sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır. Sizin sofranız, ocağınızın başıdır. Çünkü açken ona gelir, huzur için onu ararsınız.

Dostunuz fikrini söylerken aklınızdan geçen "hayır"dan korkmaz, "evet"i kendinize saklamazsınız. O, sustuğu zaman da yüreğiniz onun yüreğini dinlemekten geri durmaz. Çünkü dostlukta bütün düşünceler, bütün arzular, bütün beklentiler söz söylenmeden ve övgüsüz bir sevinçle doğar ve paylaşılır.

Dostunuzdan ayrıldığınızda üzülmezsiniz. Çünkü onun en sevdiğiniz yanı, o yokken iyice belirginlik kazanır, tıpkı dağcıya dağın ovadan daha belirgin görünmesi gibi.

Dostlukta ruhu daha da derinleştirmekten başka bir amaç olmasın. Çünkü kendi sırrına ermekten başka amaç güden sevgi, sevgi değil ileriye atılmış bir ağıdır. Bu ağa sadece yararsız şeyler takılır.

Siz de en iyi yanlarınızı dostunuza ayırın. Eğer moralinizin bozuk olduğunu bilmesi gerekiyorsa dostunuzun, bırakın yüksek olduğunu da bilsin. Dostunuz ne içindir ki zaman öldürmek için arayasınız? Onu, hep yaşadığı zamanlarda arayın. Çünkü o sizin ihtiyacınızı karşılamak için vardır, boşluğunuzu doldurmak için değil.

Hoşluğunda dostluğun, kahkahalar çınlasın, zevkler paylaşılsın. Çünkü küçük şeylerin şebnemiyile sabahına erip tazelenir yürek.

Halil CİBRAN
(Çeviren: Ayşe BERTAY)

(MEB, 2020: 258)

6. Etkinlik: Aşağıdaki ünlem cümlelerini yay ayrıç içindeki anlamları verecek şekilde örnekteki gibi tamamlayınız.

1. *Aaa, arkadaşım gelmiş!* (şaşıрма)
2. *Aaa,* (kızma)
3. *Aaa,* (anımsama / fark etme)
4. *Aaa,* (acıma)
5. *Aaa,* (üzülme)

(MEB, 2020:261)

Ek 11. Deney Grubu Ders Planları

DENEY GRUBU 1. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	1. Metin
Tarih:	07/10/2020
Metin Adı:	Bu Da Benim Öyküm
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Okuma Kültürü
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	İsim
Kazanım:	T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri:	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri:	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem
Öğrenme Öğretme Süreci:	
<p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.</p> <p>Aşağıda bağlantısı verilen “Bu Da Benim Öyküm” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p>	
‘Bu Da Benim Öyküm’ adlı metnin dijital öykü bağlantısı	

<https://drive.google.com/file/d/1uq8iEtoxguaxaDIub2pQCTAfq7w8gEoE/view?usp=sharing>

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Deney grubu 1. metin uygulama dersi video kayıt bağlantısı:

<https://drive.google.com/file/d/1mwRCHcRxo-cNt-ZmgWENVkH65ZnGj072/view?usp=sharing>

Değerlendirme

:

İsim konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.

Ön test-Son test İsim Konusundaki Sorular

3. Varlıkları ve kavramları karşılayan sözcüklere isim (ad) denir.

Buna göre "Masmavi gökyüzünü ve neşeli kuşları gördüğüm için çok sevindim." cümlesindeki isimler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) gökyüzü-kuşla B) masmavi-neşeli C) neşeli-gökyüzü D) kuşlar-çok

4. Köyün ileri gelenlerinden oluşan bir hevet bu kararı almıştı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün türü aşağıdakilerin hangisinde **doğru** verilmiştir?

- A) özel isim-soyut isim-topluluk ismi
- B) özel isim-somut isim-topluluk ismi
- C) cins isim-somut isim-çoğul isim
- D) cins isim-somut isim-topluluk ismi

5. -Beş duyardan herhangi biriyle algılanabilen isimlere somut isim denir.

-Dünyada benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan isimlere özel isim denir.

-Çoğul eki almadığı hâlde birden fazla varlığı karşılayan isimlere topluluk ismi denir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yukarıda açıklaması verilen isim çeşitlerinden herhangi birine

örnek olamaz?

- A) Boncuk bugün kafese koyduğum yemleri yemedi.
- B) Çantasındaki ipek mendili kardeşine verdi.
- C) Memleket hasretini hepimizi derinden yaralıyordu.
- D) Bizim takım bir türlü istenen oyunu sergileyemedi.

	<p>6. Şelalenin <u>uğultusu</u> rüzgârın esişiyle bize kadar geliyor, <u>çamların</u> mırıltısına</p> <p style="text-align: center;">I II</p> <p>karişiyordu. Keskin bir kekik kokusu ortalığı doldurmuştu. <u>Deniz</u>, yerden bir</p> <p style="text-align: center;">III</p> <p><u>kozalak</u> aldı, parmaklarıyla onun dişlerini büküp kırmaya başladı.</p> <p style="text-align: center;">IV</p> <p>Bu parçada numaralandırılmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?</p> <p>A) I. sözcük soyut isimdir. B) II. sözcük çoğul isimdir. C) III. sözcük özel isimdir. D) IV. sözcük cins isimdir.</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

DENEY GRUBU 2. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	2. Metin
Tarih:	14/10/2020
Metin Adı:	Yaşlı Nine
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Anı
Tema:	Millî Mücadele ve Atatürk
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Eş anlam, Zıt Anlam
Kazanım:	T.5.3.7. Sözcüklerin eş anlamlılarını bulur. T.5.3.8. Sözcüklerin zıt anlamlılarını bulur.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç-Gereç-Kaynakça-Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem

Öğrenme Öğretme Süreci:

Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve

bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.

Aşağıda bağlantısı verilen “Yaşlı Nine” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Yaşlı Nine” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1RlvLYi7Iw_JQWKRVKQ2R7Ax22F0E8cIo/view?usp=sharing

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:

Eş-zıt anlam konusu son test soruları çözülür. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.

Ön Test-Son Test Eş-Zıt Anlam Konusundaki Sorular

3. ... O yıllarda genç yaşlı, kadın erkek demeden tüm halk milli mücadeleye destek vermişti.

Yukarıdaki altı çizili ikilemelerde yer alan anlam ilişkisi aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer almaktadır?

A. Gönlü zengin olana varlık da bir yokluk da.

B. Grip olunca ağzımın tadı olmadığından tuzluyu tuzsuzu ayırt etmekte zorlandım.

C. İster gel, ister gelme, ben geleceğim.

D. Akıllı hatasından ders alır, akılsız hatasına üzülmeyle yetinir.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zıt anlamlı sözcük bir arada kullanılmıştır?

A. Büyük küçük demeden, ileri geri konuşarak çok kırıncı oldum.

B. Al gülüm, ver gülüm derken işler karıştı.

C. Lezzetli lezzetsiz demeden masayı silip süpürdü.

D. Yaşlılar da bebekler de ilgiye muhtaçtır.

Hazırlayan:

Duygu EROĞLU ÇOPUR

DENEY GRUBU 3. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	3. Metin
Tarih:	21/10/2020
Metin Adı:	Aziz Sancar
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Biyografi
Tema:	Bilim ve Teknoloji
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Zamir
Kazanım:	T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri:	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç-Gereç-Kaynakça-Eğitim Teknolojileri:	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kağıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.</p> <p>Aşağıda bağlantısı verilen “Aziz Sancar” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Aziz Sancar” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:</p> <p>https://drive.google.com/file/d/16C5x4AFMon0Ha8OQ12ZTcSQ-irU1LnHz/view?usp=sharing</p>	

<p>Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.</p> <p>Zoom programı güvenlik ayarları: Derse özgü ID ve şifre belirlenir. Bekleme odası özelliği aktifleştirilir. Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.</p>	
<p>Değerlendirme:</p>	<p>amir konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.</p> <p>n Test - Son Test Zamir Konusundaki Sorular</p> <p>19. Zamirler, ismin yerini tutan sözcüklerdir.</p> <p>Buna göre, <i>"Ah bu türküler, köy türküleri</i> <i>Dilimizin tuzu, biberi</i> <i>Memleket ahvalini onlardan sor</i> <i>Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen'i</i> <i>leni, kalanı, gidip gelmeyenini"</i></p> <p>Dizelerindeki altı çizili zamirin, yerini tuttuğu isim aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>A) Kitap B) Trk C) Köy D) Dil</p> <p>20. Aşağıdakilerin hangisinde "o" sözcüğü, bir ismin yerine kullanılmıştır?</p> <p>A) Diğer arkadaşları gibi o da yaşlılara yer verir. B) Yağmur yağdığı için o gün pikniğe gidemedik. C) Kaleden o eşsiz manzarayı izlemek çok zevkliydi. D) Arkadaşları, o arada işin çoğunu halletmişler.</p>
<p>Hazırlayan:</p>	<p>Duygu EROğLU ÇOPUR</p>

DENEY GRUBU 4. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	4. Metin
Tarih:	28/10/2020
Metin Adı:	Vermek oğalmaktır
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	yk
Tema:	Erdemler
Süre:	30'

Dil Bilgisi Konusu:	Sıfat
Kazanım:	T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.</p> <p>Aşağıda bağlantısı verilen “Vermek Çoğalmaktır” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Vermek Çoğalmaktır” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1XVgMN4KHKn0C9uwIweVEI377cIZydb7/view?usp=sharing</p> <p>Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.</p> <p>Zoom programı güvenlik ayarları: Derse özgü ID ve şifre belirlenir. Bekleme odası özelliği aktifleştirilir. Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.</p>	

Değerlendirme:	<p>Sıfat konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Sıfat Konusundaki Sorular</p> <p>7. İsimleri niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denir. Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük sıfattır?</p> <p>A) Yeni açılan köprünün <u>geçiş</u> ücretleri belli oldu. B) Sahile vuran <u>hırçın</u> dalgalar beni korkutuyor. C) Günün birinde bizim de hayallerimiz <u>gerçek</u> olacak. D) Poşetin içindeki ekmekler <u>taze</u> görünüyordu.</p> <p>8. Akşamleyin - - - - elbisesini giyip dışarı çıktı. Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse "elbise" sözcüğünün niteliği belirtilmiş <u>olmaz</u>?</p> <p>A) yeni B) yeşil C) çizgili D) ış</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

DENEY GRUBU 5. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	5. Metin
Tarih:	04/11/2020
Metin Adı:	Afyon
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Gezi Yazısı
Tema:	Doğa ve Evren
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Sıfat Tamlaması
Kazanım:	T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem
Öğrenme Öğretme Süreci:	Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda

belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.

Aşağıda bağlantısı verilen “Afyon” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Afyon” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1Ir13oncIqi9kFF4on8rgZZPmuN7mUP_b/view?usp=sharing

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayarları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme

:

Sıfat tamlaması konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.

Ön test-Son test Sıfat Tamlaması Konusundaki Sorular

9. Yaz günüI sıcağın bunalan çocuk, babasıyla deniz kenarına gidip kendisini serin sularaII bıraktı. Nefesini tutup denizin derinliklerineIII daldı. Hava karamayan başlayınca sudan çıktı. O sırada annesi geldi. Elinde piknik sepetiIV vardı.

Bu parçada numaralandırılmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlamasıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tamlamalardan hangisinin türü (isim tamlaması/sıfat tamlaması) diğerlerinden farklıdır?

- A) Çalışkan insanlarla çalışmak zevklidir.
B) Sorunların çözümü için yetkililerle görüştük.
C) Okulun duvarları bu yıl boyandı.
D) Kirazın çekirdeklerini bahçeye gömdü.

11. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) Güzel sözlerim kulağınıza küpe olsun.
B) Soğuk havalarda kalın elbiselerimi giyerim.
C) Zamanımın çoğunu size harcadım.
D) Yalan söz parlayıp sönen kör bir ışıktır.

	<p>12. İkinci sınıfa giderken babam bana bir köpek almıştı. Bu, <u>kapkara</u> bir köpekti. <u>Uzun tüyleri</u> vardı. Çok hareketliydi. Adını Toros koymuştum. <u>Köpeğimin gözleri</u> ışık vurunca pırıl pırıl parlardı.</p> <p>Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlaması <u>değildir</u>?</p> <p>A) I. B) II. C) III. D) IV.</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

DENEY GRUBU 6. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	6. Metin
Tarih:	11/11/2020
Metin Adı:	Tarhananın Öyküsü
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Millî Kültürümüz
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Çekim ekleri-Yapım ekleri
Kazanım:	T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. <i>İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.</i>
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem
Öğrenme Öğretme Süreci:	
<p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.</p>	

Aşağıda bağlantısı verilen “Tarhananın Öyküsü” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Tarhananın Öyküsü” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:

https://drive.google.com/file/d/1Q6OeY-gjusg9vqjfKFe9R_7b-53c1bG7/view?usp=sharing

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme

:

Çekim ekleri ve yapım ekleri konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.

Ön Test-Son Test Çekim Ekleri-Yapım Ekleri Konusundaki Sorular

1. Çekim ekleri, sözcüğe yeni bir anlam kazandırmaz. Ancak sözcüğün diğer sözcüklerle bağ kurmasını ve cümlede farklı görevler almasını sağlar. Yapım ekleri ise sözcüğe yeni bir anlam kazandırır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almıştır?

- A) Zürafaların deri desenleri birbirlerinden farklıdır.
- B) Birçok hayvan türünün parmak izi yoktur.
- C) Zebraların çizgileri onların nüfus cüzdanlarıdır.
- D) Ağaçlar yeryüzünün en eski canlılarından.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük aldığı ek sebebiyle yeni bir anlam kazanmamıştır?

- A) Üzerindeki kirli elbiseyi çıkarıp çamaşır sepetine attı.
- B) Toplantılarına tam vaktinde gider, kimseyi bekletmezdi.
- C) Portakal bahçesi ile zevtinliğin arasında beyaz bir ev vardı.
- D) Aceleci davranışlarımdan dolayı herkesi telaşlandırdım.

Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

DENEY GRUBU 7. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	7. Metin
Tarih:	25/11/2020
Metin Adı:	Yemek, İçmek ve Sindirmek
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Sağlık ve Spor
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Bağlaç
Kazanım:	T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem

Öğrenme Öğretme Süreci:

Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.

Aşağıda bağlantısı verilen “Yemek, İçmek ve Sindirmek” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Yemek, İçmek ve Sindirmek” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:
https://drive.google.com/file/d/1aJFu3BZ2lb5Ne5H6P7knc_VNMm_x2zYl/view?usp=sharing

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

<p>Değerlendirme :</p>	<p>Bağlaç konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Bağlaç Konusundaki Sorular</p> <p>13. I. Sofrada sadece çorba ve ekmeğ vardı. II. Arabaya atladık ve yola çıktık. III. Kayın ve ardıç en sevdiğim ağaçlardır. IV. Bahar geldi ve tüm çayı kuş sesleri kapladı. Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “ve” bağlacı cümleleri bağlamak için kullanılmıştır? A) I ve III B) I ve IV. C) II ve IV D) II ve III.</p> <p>14. İpeğin ayrı bir değere sahip olduğu zamanlarda Osmanlı evlerinde insanların yaşam alanı çok dardı. _____ konağın büyük kısmı ipek böceği ve dut yaprağı depolamak için kullanılıyordu. Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? A) Çünkü B) Ama C) Bu yüzden D) Mademki</p> <p>15. “Kadar” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisine “yaklaşık” anlamı katmıştır? A) Minare boyundaki kavağın üst çatasına kadar tırmandım. B) Otobüsümüz bozuluca bir kır lokantasında dört saat kadar bekledik. C) Çevresi bu kadar hoş olan yeni evimizin içi kir pas içindeydi. D) Merdivenleri yapıldığı günden beri hiç bu kadar telaşlı çıkmamıştım.</p> <p>16. Onun bizden farklı olduğunu sanıyorduk, <u>ama</u> o da hayvanları seviyormuş. Altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlenin anlamı değişmez? A) aynı zamanda B) bu sebeple C) dolayısıyla D) ne var ki</p>
<p>Hazırlayan:</p>	<p>Duygu EROĞLU ÇOPUR</p>

DENEY GRUBU 8. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Deney Grubu
Uygulama No:	8. Metin
Tarih:	02/12/2020
Metin Adı:	Dostluğa Dair
Sınıf:	6.D
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Birey ve Toplum
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Ünlem (Sözcük türü)
Kazanım:	T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Bilişim Teknolojileri (Dijital programları etkin kullanır.)
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Dijital öykü, metin temelli dil bilgisi öğretim yöntemi, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, pptx dijital öykü videosu, kâğıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki bir metnin ve ona ait dil bilgisi etkinliğinin dijital öykü videosuna dönüştürüldüğünü ve bu metinde ilgili dil bilgisi konusuna ilişkin sözcüklerin altının çizili olduğunu belirtir.</p> <p>Aşağıda bağlantısı verilen “Dostluğa Dair” adlı metnin dijital öykü videosunda anlatıcı “Diji Öykü”nün yönergelerini takip ederek, onu dikkatli dinleyip dijital öyküyü takip edip etkinliği tamamlamalarını ister.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Dostluğa Dair” adlı metnin dijital öykü bağlantısı:</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1ww97oFkCEwzWJ_5nKa8S5DJnWkVNeK1q/view?usp=sharing</p> <p>Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.</p>	

Ek 12. Kontrol Grubu Ders Planları

KONTROL GRUBU 1. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	1. Metin
Tarih:	07/10/2020
Metin Adı:	Bu Da Benim Öyküm
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Okuma Kültürü
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	İsim
Kazanım:	T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sessiz okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Bu Da Benim Öyküm” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sessiz okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlanınca dil bilgisi etkinliği öğretmen tarafından okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Bu Da Benim Öyküm” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:</p> <p>Bu Da Benim Öyküm</p>	

Ben kitap okumayı sevedemediğini sanan bir çocuktum. Denize girmek, bahçede oyun oynamak, bisikletle kaybolmak, uyumak ya da yığınla harika başka şey yapmak dururken kitap okumaktan çok sıkılırdım. Oysa iki ablam da sürekli kitap okur ve bundan mutluluk duyarlardı. Nasıl böyle olabildiklerini hiç anlamaz, yine de alttan alta imrenirdim onlara.

Günün birinde ablalarımın biri elime bir kitap tutuşturdu. Çok kalındı. Duraksadığımı görünce üstüme düşmedi, yalnızca “Korkma, bir dene!” dedi. Denedim. Harikaydı! Birkaç günde bitirivermişim koca kitabı. O, benim “büyülü kitabım” oldu.

öğrendim. Çünkü öte tarafta renkler, sesler, insanlar, olaylar ve bilinmeyenlerle dolu gizemli ve baş döndürücü güzellikte düşsel bir dünya keşfetmişim. Muhteşemdi!

Artık kitap okumak sıkıntı vermiyordu. Tersine hoşuma giden bir kitabı okurken kendimi çok iyi hissediyordum. Bir anda, yaşadığım zaman-

dan ve yerden alıp götürüyordu beni. Sıkıldığımda oyalıyor, güldürüyor, korkutuyor, şaşırtıyor, eğlendiriyordu. Beni tanımadığım insanlarla, gitmediğim ülkelerle, yaşamadığım dönemlerle, bilmediğim dillerle buluşturuyordu. Hayatımı bütünüyle etkileyen ve değiştiren ikinci büyük gücü keşfetmişim. Birincisi, yolculuk etmekte; ikincisi, okumak oldu. Çok gezen ve sürekli kitap okuyarak yaşayabilen biri oldum.

Bugün ne yazarını ne adını hatırlıyorum. Ama konusu, geçtiği yerler, kahramanları, hatta ne giydiklerine varıncaya kadar birçok ayrıntısı hâlâ aklımda.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, o kitap sayesinde beynimin bir yerlerinde kilitli duran, arkasında ne olduğunu hep çok merak ettiğim ama bir türlü açmaya cesaret edemediğim dev kapılardan birini ilk kez araladığımı anlıyorum. Sonraları bazı kitapları çok sevdim, bazılarını okuyamadım, sıkıldım. Zamanla kapı ardına dek açıldı. Her kitapta, o eşikten korkusuzca geçmeyi

(...)

Dağların eteklerindeki ormanlarda, kimi ür-küten kimi neşelendiren binbir sesin arasında yürürken bir pınar çıkıverir bazen insanın karşısına. Serin ve berraktır. Susuzluğunuzu giderir, dinlenirsiniz. Pınarın küçük sesleri bir anda ormanın koca gürültüsünü duyulmaz kılar. Sadece berrak

suyunu, küçük şırıltılarını ve serinliğini duyarsınız. Kitaplar da pınarlar gibidir. Yaşamın gümbürtüsü içinde bize sessizliği sağlarlar. Sessizlik olmazsa yorgunluklardan, gerilimden, huzursuzluk ve korkularımızdan kurtulamayız.

Mine SOYSAL

6. Etkinlik: Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinde varlıkları karşılayan kelimeleri belirleyerek yandaki bölüme örnekteki gibi yazınız.

HAZİNE SANDIĞI

Kitap, en büyük hazinedir. Çünkü bir kitap satın aldığımızda yalnızca yarım kilo kâğıt, mürekkep ve tutkal satın almış olmayız; tamamıyla yeni bir yaşamı da almış oluruz. Bu nedenle bilgi ve heyecan dolu bir kitabı, Karun'un hazinelerine bile değişmem. Benim kitaplığım aynı zamanda hazine sandığıdır. Aklımı ve kalbimi bu sandıktaki mücevherlerle doldurur, her kitapta bambaşka hayallere koşarım.

Doğa AYDIN

kitap

(MEB, 2020:16)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Kontrol grubu 1. metin uygulama dersi video kayıt bağlantısı:

<https://drive.google.com/file/d/12YpK8wj-ZlCfWT706lITNs7zdIkdt9YdP/view?usp=sharing>

Değerlendirme:

İsim konusu Son test soruları çözülmü. Başarı durumu On test-
Son test analizi ile belirlenir.

Ön test-Son test İsim Konusundaki Sorular

3. Varlıkları ve kavramları karşılayan sözcüklere isim (ad) denir.

Buna göre "Masmavi gökyüzünü ve neşeli kuşları gördüğüm için çok sevindim." cümlesindeki isimler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) gökyüzü-kuşla B) masmavi-neşeli C) neşeli-gökyüzü D) kuşlar-çok

4. Köyün ileri gelenlerinden oluşan bir hevet bu kararı almıştı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) özel isim-soyut isim-topluluk ismi

B) özel isim-somut isim-topluluk ismi

C) cins isim-somut isim-çoğul isim

D) cins isim-somut isim-topluluk ismi

5. -Beş duyuadan herhangi biriyle algılanabilen isimlere somut isim denir.

-Dünyada benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan isimlere özel isim denir.

-Çoğul eki almadığı hâlde birden fazla varlığı karşılayan isimlere topluluk ismi denir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yukarıda açıklaması verilen isim çeşitlerinden herhangi birine

örnek olamaz?

A) Boncuk bugün kafese koyduğum yemleri yemedi.

B) Çantasındaki ipek mendili kardeşine verdi.

C) Memleket hasreti hepimizi derinden yaralıyordu.

D) Bizim takım bir türlü istenen oyunu sergileyemedi.

6. Şelalenin uğultusu rüzgârın esişiyle bize kadar geliyor, çamların mırıltısına

I

II

karşıyordu. Keskin bir kekik kokusu ortalığı doldurmuştu. Deniz, yerden bir

III

kozalak aldı, parmaklarıyla onun dişlerini büküp kırmaya başladı.

IV

Bu parçada numaralandırılmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük soyut isimdir.

B) II. sözcük çoğul isimdir.

C) III. sözcük özel isimdir.

D) IV. sözcük cins isimdir.

Hazırlayan:

Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 2. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	2. Metin
Tarih:	14/10/2020
Metin Adı:	Yaşlı Nine
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Anı
Tema:	Millî Mücadele ve Atatürk
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Eş Anlam-Zıt Anlam
Kazanım:	T.5.3.7. Sözcüklerin eş anlamlılarını bulur. T.5.3.8. Sözcüklerin zıt anlamlılarını bulur.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç-Gereç-Kaynakça-Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem
Öğrenme Öğretme Süreci:	
<p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Yaşlı Nine” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlandıca dil bilgisi etkinliği öğretmen tarafından okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Yaşlı Nine” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:</p> <p style="text-align: center;">YAŞLI NİNE</p>	

Sabiha Gökçen ile Atatürk, sık sık yaptıkları gibi, atlarına atlayıp geziye çıktılar. Köşk'ten biraz uzaklaşınca omzunda heybesiyle yol üzerine oturmuş, epey yaşlı bir kadınla karşılaştılar. Kadın, yorgun görünüyordu.

Atını durdurup hemen inen Atatürk, yaşlı kadını tepeden turnağa süzdü. Yaşlı kadın, elindeki değneğe dayanıp zorlukla doğruldu. O da Atatürk'ü süzdü.

"Merhaba nine!" dedi Atatürk.

Yaşlı kadın, kim olduğunu bilmediği adama, biraz çekinerek karşılık verdi:

"Merhaba!"

Atatürk bu kez, "Nereden gelip nereye gidiyorsun?" diye sordu.

Yaşlı kadının bakışları değişti: "Neden sordun ki? Sen buraların sahabı mısın, bekçisi mi?"

Atatürk gülümse-di: "Ne sahibiyim ne bekçisi nine... Bu topraklar Türk milletinin malıdır, buranın bekçisi de millet kendisidir. Şimdi nereden gelip nereye gittiğini söyleyecek misin?"

Kadın başını salladı:

"Ben Sincan'ın köylerindenim Bey. Otun güç bittiği, atın geç yetiştiği kavruk köylerin birindenim. Bizim mıhtar bana bir bilet alıverdi. Trene bindirdi. Ankara'ya geldim."

"Muhtar niçin gönderdi seni nine?"

"Gazi Paşa'mızı görmem için... Başını pek ağrıttım da. Benim iki torunum gâvur harbinde şehit düştü. Memleketi gâvurdan kurtaran kişiyi bir kez görmeden ölmeyeyim diye hep dua edip durdum. Rüyalarım girdi Gazi Paşa. Ben de gün demeyip bunları mıhtara anlatınca o da bana bi bilet alıverip saldı Ankara'ya. Geceleyin geldim. Yolu neyi bilmediğimden işte aşımdan belli, böyle kendimi ordan oraya vurup duruyom."

Onu gülümseyerek dinleyen Atatürk, bir süre sessiz kaldıktan sonra: "Senin Gazi Paşa'dan başka bir isteğin var mı?" diye sordu.

Kadının bakışları sertleşti, kaşları çatıldı: "Töbe de Bey, töbe de! Daha ne isteyebilirim ki? O bizim vatanımızı kurtardı. Şehitlerimizin mezarlarını onlara çiğnetmedi. Daha ne isteyebilirim ki ondan? Onun sayesinde şimdi istediğimiz gibi yaşayıp gidiyoruz. Buralara, bir defa yüzünü görmek, ona, "Sağ ol paşam!" demek için düştüm. Onu görmeden ölürsem gözlerim açık gidecek. Sen efendi bir adama benziyorsun, bana bir yardım ediver de Gazi Paşa'yı nerede bulacağımı deyiver."

Gözleri dolan Atatürk, Sabiha Gökçen'e döndü: "Görüyorsun ya Gökçen!" dedi, "İşte, bu bizim insanımızdır. Benim köylüm, benim vefalı Türk anamdır bu."

Sabiha attan indi. Yaşlı kadının ellerini tuttu, "Anacığım, sen gökte aradığını yerde buldun. İşte Atatürk karşında duruyor!" dedi.

Yaşlı kadın Atatürk'e ve Sabiha'ya dikkatle

baktı, durdu, düşündü... Karşısındakilere güven gelince elindeki değneği atıp Atatürk'ün ellerine sarıldı. Yaşlı kadın ağlıyor, Atatürk de ağlıyordu.

Biraz sakinleşince omzundan heybesini indirdi yaşlı kadın. Beze sarılmış bir paket çıkardı içinden. Paketi Atatürk'e uzatırken "Tek hayvanımın sütünden kendi elimle yaptım Gazi Paşa. Bunu sana hediye getirdim. Seversen gene yapıp getiririm." dedi.

Atatürk, bezi açtı, peynirden yedi, çok beğendiğini söyledi. Birlikte Köşke gittiler. Atatürk, Köşk çalışanlarına: "Bu anamızı alın, burada iki gün konuk edin. Sonra köyüne götürün. Giderken de kendisine üç inek verin, armağanım olsun." dedi.

Süleyman BULUT

5. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Altı çizili sözcüklerin arasında nasıl bir anlam ilişkisi olduğunu açıklayınız.

Kurtuluş Savaşı'nda genç yaşlı, kadın erkek herkes millî mücadeleye destek verdi.

Türk milleti, millî mücadele sırasında varını yoğunu ortaya koymuştur.

Büyük küçük demeden milletin tüm fertleri vatan için cepheye koşmuştur.

Atatürk'ün "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emrini duyan askerler geri dönmeyi düşünmeden taarruza geçtiler.

B) Yukarıda verilen cümlelerdeki anlam ilişkilerine benzer şekilde "vatan" ile ilgili cümleler kurarak aşağıya yazınız. Cümlelerinizde kelimelerin zıtlık özelliklerinden faydalanınız.

.....

.....

(MEB, 2020:53)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbetে izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:	<p>Eş-zıt anlam konusu son test soruları çözülür. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Eş-Zıt Anlam Konusundaki Sorular</p> <p>3. ... O yıllarda genç yaşlı, kadın erkek demeden tüm halk milli mücadeleye destek vermişti.</p> <p>Yukarıdaki altı çizili ikilemelerde yer alan anlam ilişkisi aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer almaktadır?</p> <p>A. Gönlü zengin olana varlık da bir yokluk da.</p> <p>B. Grip olunca ağzımın tadı olmadığından tuzluyu tuzsuzu ayırt etmekte zorlandım.</p> <p>C. İster gel, ister gelme, ben geleceğim.</p> <p>D. Akıllı hatasından ders alır, akılsız hatasına üzülmeyle yetinir.</p> <p>4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zıt anlamlı sözcük bir arada kullanılmıştır?</p> <p>A. Büyük küçük demeden, ileri geri konuşarak çok kırıncı oldum.</p> <p>B. Al gülüm, ver gülüm derken işler karıştı.</p> <p>C. Lezzetli lezzetsiz demeden masayı silip süpürdü.</p> <p>D. Yaşlılar da bebekler de ilgiye muhtaçtır.</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 3. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	3. Metin
Tarih:	21/10/2020
Metin Adı:	Aziz Sancar
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Biyografi
Tema:	Bilim ve Teknoloji
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Zamir (Adıl)
Kazanım:	T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç-Gereç-Kaynakça-	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem

**Eğitim
Teknolojileri**

Öğrenme Öğretme Süreci:

Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Aziz Sancar” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlandıca dil bilgisi etkinliği öğretmen tarafından okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Aziz Sancar” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:

AZİZ SANCAR

*Ben, Aziz Sancar!
Bilim alanında Nobel Ödülü alan ilk
Türk bilim adamıyım. “DNA Onarımı”
adını verdiğim buluşum sayesinde 2015
Nobel Kimya Ödülü’ne layık görüldüm.*

*Vücudumuzdaki hücrelerin
hasar gören DNA’ları nasıl onardığımı ve
genetik bilgisini koruduğumu haritalandıran
araştırmalarım, tıp dünyasının büyük bu-
luşlarından biridir. Özellikle kanser hastalığının
tedavisinde önemli bir adım sayılan buluşum,
tüm dünyada büyük yankı uyandırdı. Benim
hikâyemi öğrenmek
ister misin?*

*1946’da, Mardin’in Savur ilçesinde doğdum. Evimiz
taştan yapılmış yöresel mimarinin en güzel
örneklerinden biriydi. Oldukça büyüktü. Kardeşlerim ve
arkadaşlarımla bu güzel evde oyunlar oynardık.*

6. Etkinlik: Aşağıdaki metni inceleyiniz. Metinde altı çizili kelimelerin hangi varlıkların adlarını karşıladığını bulunuz. Varlıkların adlarını ilgili kutuların içine örnekteki gibi yazınız.

EN GÜZEL HEDİYE

Öğretmenimiz, elindeki kitabı göstererek "Bunu okudunuz mu çocuklar?" diye sordu. Herkes kitaba bakıyordu. Sevgi Nâz parmağını kaldırdı: "Ben okudum öğretmenim."

"Sevgi Naz, sen bize kitabı biraz anlatabilir misin?"

"Anlatayım öğretmenim. Ben geçen yaz Ankara'ya gitmiştim. Teyzemle kitapçıları geziyorduk. Kitabı ilk olarak orada gördüm, çok beğendim. Teyzem de çok beğendi.

Ona bu kitabı almak istediğimi söyledim. Teyzem de kitabı alıp bana hediye etti. Bir gecede okudum kitabı. Daha önce böyle bir şey görmemişim. Ben bilim insanların hayatlarını anlatan kitapları çok ilginç buluyorum. Onların hayatlarını okudukça ben de onlar gibi olmak istiyorum."

Öğretmenimiz araya girdi: "Kitap kimin hayatını anlatıyor Sevgi Naz?"

"İbn-i Sina'nın hayatını anlatıyor öğretmenim."

Seçil VARDAR

(MEB, 2020:83)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:	<p>Zamir konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test - Son Test Zamir Konusundaki Sorular</p> <p>19. Zamirler, ismin yerini tutan sözcüklerdir.</p> <p>Buna göre,</p> <p><i>"Ah bu türküler, köy türküleri Dilimizin tuzu, biberi Memleket ahvalini <u>onlardan</u> sor Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen'i Öleni, kalanı, gidip gelmeyenini"</i></p> <p>Dizelerindeki altı çizili zamirin, yerini tuttuğu isim aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>A) Kitap B) Türkü C) Köy D) Dil</p> <p>20. Aşağıdakilerin hangisinde "o" sözcüğü, bir ismin yerine kullanılmıştır?</p> <p>A) Diğer arkadaşları gibi o da yaşlılara yer verir. B) Yağmur yağdığı için o gün pikniğe gidemedik. C) Kaleden o eşsiz manzarayı izlemek çok zevkliydi. D) Arkadaşları, o arada işin çoğunu halletmişler.</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 4. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	4. Metin
Tarih:	28/10/2020
Metin Adı:	Vermek Çoğalmaktır
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Erdemler
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Sıfat (Önad)
Kazanım:	T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç-Gereç-Kaynakça-Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem

Öğrenme Öğretme Süreci:

Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Vermek Çoğalmaktır” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlanınca dil bilgisi etkinliği okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Vermek Çoğalmaktır” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:

VERMEK ÇOĞLAMAKTIR

Bir zamanlar bir köylü, bir medresenin kapısını çaldı. Kapılara bakan talebe gelip kapıyı açtığında köylü ona nefis bir salkım üzüm uzattı: “Bunlar benim bağımın en güzel üzümleri. Size hediye olarak getirdim.”

“Teşekkür ederim.” dedi talebe, “Onları hemen hocamıza götüreceğim. İkramınızdan çok memnun olacaktır.”

“Hayır, hayır!” diye atıldı köylü, “Ben bunları sana getirdim.”

“Bana mı?” Talebenin yüzü kızardı. Böyle güzel bir hediyeyi hak ettiğini düşünmüyordu.

“Evet!” diye ısrar etti köylü, “Çünkü ne zaman bu kapıyı çalsam onu sen açıyorsun. Ne zaman ürünlerim kuraklıktan kırılrsa bana her gün sen yiyecek ekmek veriyorsun. İnşallah bu üzüm salkımı da sana güneş ışığı gibi ılık ve yağmur gibi güzel ilahi rahmeti getirir. Çünkü bak, ne güzel yaratılmışlar.”

Talebe o sabahı üzüm salkımını

tefekkür ederek geçirdi. Üzümler sahiden de harika yaratılmışlardı. O yüzden salkımı hocasına ikram etmeye karar verdi. Çünkü kendilerine ilim ve hikmeti öğreten oydu.

Hoca, talebenin bu ikramıyla çok mutlu oldu.

Ama sonra hemen medresedeki hasta talebesini hatırladı: "Üzümleri ona hediye edeyim. Kim bilir belki onlarla sevinir ve daha çabuk şifa bulur."

Düşündüğü gibi de yaptı. Ama üzümler hasta talebenin odasında da fazla kalmadı. Hasta talebe şöyle düşünmüştü: "Medresenin aşçısı beni günlerce en iyi yemeklerle besledi. Eminim bu üzümleri o daha çok hak ediyordur."

Aşçı ona öğle yemeğini getirdiğinde, üzüm salkımını ona hediye etti: "Allah'ın yarattığı sebze ve meyve gibi harikalarla en yakın olan sensin ve dolayısıyla da bu ilahi sanat eseriyle ne yapılacağını en iyi sen bilirsin."

Aşçı, üzümlerin güzelliğine hayran olmuştu. Bu üzümlerin güzelliğini ve harikalığını kimse kitaplardan sorumlu talebeden fazla takdir edemezdi. O, tefekkürüyle ve ince düşüncüsüyle medresede şöhret kazanmış bir gençti.

Üzümleri görür görmez en küçük şeyde bile ilahi sanat ve nakışların en yüksek derecede yansıyabileceğini derinden kavradı o talebe de. Yüreği "bu sanatın ve güzelliğin sahibi"ne sevgiyle doldu. Tam bu sırada, medreseye ilk geldiğinde kendisine kapıyı açan talebeyi ha-

tırladı. Şefkatiyle, tevazusuyla, sevecenliğiyle, sıcaklığıyla benzer duyguları yaşamasına vesile olmuştu o arkadaşı da. Ve böylece daha akşam olmadan, çiftçinin medreseye getirdiği üzüm salkımı kapıya bakan talebeye geri dönmüştü bile.

İşte o zaman bu talebe bu üzümlerin gerçekten de kendi kısmeti olduğunu anladı. Ve bir şeyi daha anladı: Cömertlik, dostluğun parlak bir nişanıydı.

Göksu BİROL

5. Etkinlik

Yandaki fotoğrafın betimlemesini, adları niteleyen uygun kelimelerle örnekteki gibi tamamlayınız.

Bu fotoğraftaküçük..... çocuklar görüyorum. Yere düşen çocuk bir kask takmış. Ona yardım eden çocuk ise bir tişört giymiş. Arkadaki ağaçlara bakılırsa bu çocuklar bir parkta oynuyorlar. Ayaktaki çocuk, arkadaşına yardım ettiğine göre bir çocuk olmalı. çimenler üzerinde oynayan bu çocuklar patenleriyle çok eğleniyorlar.

(MEB, 2020:112)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet'e izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:	<p>Sıfat konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Sıfat Konusundaki Sorular</p> <p>7. İsimleri niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denir. Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük sıfattır?</p> <p>A) Yeni açılan köprünün <u>geçiş</u> ücretleri belli oldu. B) Sahile vuran <u>hırçın</u> dalgalar beni korkutuyor. C) Günün birinde bizim de hayallerimiz <u>gerçek</u> olacak. D) Poşetin içindeki ekmekler <u>taze</u> görünüyordu.</p> <p>8. Akşamleyin - - - - elbisesini giyip dışarı çıktı. Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse "elbise" sözcüğünün niteliği belirtilmiş <u>olmaz</u>?</p> <p>A) yeni B) yeşil C) çizgili D) iş</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 5. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	5. Metin
Tarih:	04/11/2020
Metin Adı:	Afyon
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Gezi Yazısı
Tema:	Doğa ve Evren
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Sıfat Tamlaması
Kazanım:	T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç-	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem

Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Afyon” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlanınca dil bilgisi etkinliği okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Afyon” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:</p> <div style="background-color: #e0f2f1; padding: 10px; border: 1px solid #ccc;"> <p style="text-align: center;">AFYON</p> <p>Ailemle birlikte fırsat buldukça ülkemizin birbirinden farklı illerini ziyaret ediyor, güzelliklerini keşfediyoruz. Babam şehrin yemeklerini, meraklı ablam tarihini, annem de ne olur ne olmaz belki taşınırız diye bütün özelliklerini araştırıyor. Köpeğimiz Tarçın, zaten gezmeye dünden razı. Ben ise bu gezilerin keyfini çıkarıp yaşadığımız her şeyi günlüğüme aktarıyorum. Bu hafta sonu hedefimiz Afyon. Hadi çıkalım yola, hızlıca varalım Afyon’a!</p> <p>“Çocuklar, Ankara’dan Afyon’a gitmemiz yaklaşık üç saat sürecek. Afyon’a giderken Eskişehir’den de geçeceğiz. Afyon’un diğer komşu illeri Konya, Isparta, Denizli, Uşak ve Kütahya. Bunları unutmuyoruz!” dedi babam.</p> <p>Yola çıkacağımızı duyar duymaz bavulları hazırladık. Hemen arabadaki yerlerimizi aldık, kemerlerimizi taktık. Babamın sormasına gerek kalmadan annem başladı güzergâhı anlatmaya.</p> <p>Neyse ki bizim emektar, yolda arıza yapmadı. Yolculuk boyunca elinden telefonu düşürmeyen ablam, Afyon hakkında bize birçok şey anlattı. Plakası 03 olan İç Ege şehri Afyon, ismini bölgede yetişen haşhaş bitkisinden alıyormuş. Afyon da Türkiye’nin diğer şehirleri gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış. Şifalı kaplıcaları, kaymağı, kaymak taşı, haşhaşı ve sucuğunun meşhur olduğunu ablam ballandıra ballandıra anlattı.</p> <p>Afyon’a vardığımızda ablam rotayı çoktan çizmişti bile. Önce bizi şehrin en ünlü yerine, Karahisar Kalesi’ne götürdü. Kale öyle güzel bir yere kurulmuş ki bütün şehri tepeden seyretme imkânı sağlıyor. Manzarayı seyredip ardından hep birlikte fotoğraf çekildik. Sonraki durağımız İhsaniye Kervansarayı ve Emre Gölü oldu. Tarihin ve doğal güzelliklerin iç içe olması harika</p> </div>	

bir şey. Burada da fotoğraf çekilip yola koyulduk. Sıradaki durağımız Kayıhan Göynüş Vadisi ve Kaya Kiliseleri idi. Gezimizin sonunda babam: "Çocuklar biraz yorulduk, şimdi merkeze gidelim, size bir sürprizim var!" dedi. Meğer babam yola çıkmadan önce bize bir termal otelde yer ayırtmış. Sıcacık şifalı sularda yüzmenin tadı da bambaşkaymış! Ertesi gün gezimize kaldığımız yerden devam edip büyük taarruzun başladığı Kocatepe'yi ziyaret ettik.

Afyon'da geçirdiğimiz iki gün boyunca bize birçok etkinlik önerildi. Şehrin farklı yerlerinde irili ufaklı, güzel manzaralı birçok göl olduğunu öğrendik. Büyüleyici görünümleri olan mermer ocaklarını görme fırsatımız bile oldu. Gezimizin en ilginç yanı ise ailecek girdiğimiz çamur banyosuydu. Yerli yabancı birçok turist Afyon'a şifalı suları ve çamur banyosu için geliyormuş. Hatta termal turizm festivali bile yapılmıştı. Banyonun ardından gezimizi bir doğa yürüyüşü ile bitirmek istedik ve İncehisar Peribacaları'na doğru yola çıktık.

Gittiğimiz şehrin güzellikleri bizi, mutfağı da en çok babamı etkiler. Kaldığımız iki gün boyunca kaymağıydı, sucuğuydu derken ipin ucunu biraz kaçırmış olacak, tombul yanakları biraz daha şişti. Kaymaklı ekme kadayıfını, Afyon'un meşhur ağzı açık böreğini, patatesli ve mercimekli bükmelelerini midesine indirirken üzerine Gazlıgöl'ün maden suyundan içmeyi de ihmal etmedi. Ankara'ya dönüşte bagajı lokum ve sucukla doldurması da cabası.

Serhat ALBAMYA

(MEB, 2020:144-145)

7. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Sıfat tamlamalarını bularak örnekteki altlarını çiziniz.

Yeni doğan güneşi seyrediyoruz.

Balıkçıların kovalarında irili ufaklı balıklar var.

Eğlenceli bir gezi olacağı benziyor.

Kız Kulesi, masalsi bir kuledir.

Her yerde tarihî yapılar var.

Bugün ilginç bir efsane dinledik.

B) Aşağıdaki atasözlerini sıfatlar ve isimler bölümlerinden uygun sözcükleri seçerek örnekteki gibi tamamlayınız.

1.*keskin sirke*..... küpüne zarar
2. pas tutmaz.
3. kırağı çalmaz.
4. kendini buğday ambarında sanır.
5. kara gün içindir.

SIFATLAR

İSİMLER

(MEB, 2020:151)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbete izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:

	<p>Sıfat tamlaması konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön test-Son test Sıfat Tamlaması Konusundaki Sorular</p> <p>9. <u>Yaz günü</u> sıcaktan bunalan çocuk, babasıyla deniz kenarına gidip kendisini <u>serin sulara</u> bıraktı. Nefesini tutup <u>denizin derinliklerine</u> daldı. Hava karammayan başlayınca sudan çıktı. O sırada annesi geldi. Elinde <u>piknik sepeti</u> vardı.</p> <p>Bu parçada numaralandırılmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlamasıdır?</p> <p>A) I. B) II. C) III. D) IV.</p> <p>10. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tamlamalardan hangisinin türü (isim tamlaması/sıfat tamlaması) diğerlerinden farklıdır?</p> <p>A) <u>Çalışkan insanlarla</u> çalışmak zevklidir.</p> <p>B) <u>Sorunların çözümü için yetkililerle</u> görüştük.</p> <p>C) <u>Okulun duvarları</u> bu yıl boyandı.</p> <p>D) <u>Kirazın çekirdeklerini</u> bahçeye gömdü.</p> <p>11. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?</p> <p>A) Güzel sözlerim kulağınıza küpe olsun.</p> <p>B) Soğuk havalarda kalın elbiselerimi giyerim.</p> <p>C) Zamanımın çoğunu size harcadım.</p> <p>D) Yalan söz parlayıp sönen kör bir ışıktır.</p> <p>12. <u>İkinci sınıfa</u> giderken babam bana bir köpek almıştı. Bu, <u>kapkara bir köpekti</u>. <u>Uzun tüvleri</u> vardı. Çok hareketliydi. Adımı Toros koymuştum. <u>Köpeğimin gözleri</u> ışık vurunca pırl pırl parlardı.</p> <p>Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi sıfat tamlaması değildir?</p> <p>A) I. B) II. C) III. D) IV.</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 6. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	6. Metin
Tarih:	11/11/2020
Metin Adı:	Tarhananın Öyküsü
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Millî Kültürümüz
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Çekim ekleri-Yapım Ekleri
Kazanım:	T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.

Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Tarhananın Öyküsü” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlandıca dil bilgisi etkinliği okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin Son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Tarhananın Öyküsü” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:</p>	
<h3>TARHANANIN ÖYKÜSÜ</h3>	
<p>Kış aylarında sofralarımızın vazgeçilemez çorbalarından olan tarhananın öyküsünü merak ettiniz mi?</p> <p>Dilimize Farsçadan geçmiş bir kelime olan tarhana, Orta Asya, Balkanlar ve Anadolu’da çeşitli yapımla şekilleriyle farklılıklar gösteren besleyici bir gıdadır. Tarhana çorbası çok eski geleneklerimizden biridir. Türkiye’de de yörelere göre farklı tarhana hazırlama biçimleri görülür. Ana malzemesi olan yoğurdun çeşitli malzemeler eklenerek kurutulması ile elde edilir. Yurdumuzda en ünlü tarhanalar Uşak, Ankara, Kahramanmaraş, Malatya ve Denizli bölgelerinde yapılanlardır. Hatta ihraç edilen Maraş tarhanasının önemli bir pazar payı da vardır.</p> <p>Geleneksel mutfağımızın vazgeçilmezlerinden olan tarhanalar genellikle eylül ve ekim aylarında yapılır. Yörelere göre değişmekle birlikte genel olarak domates, kırmızıbiber, soğan, nane iyice doğranıp yoğurt, un, tuz ilave edilerek harç hâline getirilir. Elde edilen harç bir süre mayalanmaya bırakılır. Bu arada bekleme süresi tarhananın türünü belirler. Uzun süre bekletilenler ekşi tarhana, kısa süre bekletilenler tatlı tarhana hâline gelir. Bazı bölgelerde bu karışıma haşlanmış nohut, dövme buğday ilave edilir. Mayalanma işlemi bitince elde edilen harçlar, bir bez üzerine yayılarak gölge bir yerde kurutulur, kuruyunca elle ovularak un hâline getirilir. Daha sonra kışın kullanılmak üzere bez torbalar da saklanır. Nohut veya dövme buğday ilave edilmiş biçiminde, un hâline getirilmek yerine parçalar hâlinde toparlanır ve saklanır. İstenildiği zaman tarhanadan bir miktar alınıp çorba yapılır.</p>	

Yazın doğal malzemelerle bir araya getirilerek hazırlanan tarhanalar kış soğuklarında vazgeçilmez çorbalarımıza dönüşürler. Uzun süre saklanabilme özelliği de tarhanayı vazgeçilmez gıdalarımızdan biri yapmaktadır. Türkiye’de üretilen tarhanaların büyük çoğunluğu evde yapılmaktadır. Son yıllarda endüstriyel üretim de başlamıştır.

Ortak değerlerimizden biri olan bu gıdayı korumak, kültürel ve ticari açıdan da önem taşımaktadır.

Tarhana Çorbası Nasıl Hazırlanır?

Malzemeler

- Yarım çay bardağı toz tarhana.
- 1 çay bardağı soğuk su.
- 1 yemek kaşığı domates salçası.
- 1 yemek kaşığı dolusu tereyağı.
- 1 çay kaşığı nane.
- 1 çay kaşığı pul biber.
- 1 tatlı kaşığı tuz (damak tadımıza göre ayarlayalım).
- 6 su bardağı sıcak su.

1. Bir kabın içine tarhanayı ve 1 çay bardağı soğuk suyu koyup iyice karıştıralım. Tarhanayı soğuk su ile açarsanız topaklanmaz.

2. Tencereye tereyağını koyup eritelim.

3. Üzerine salçayı ilave edip kavuralım.

4. Sonra su ile açtığımız tarhanayı ilave edip karıştıralım.

5. Daha sonra içine 2 su bardağı sıcak suyu ilave edip karıştıralım.

6. Kaynayana kadar sürekli karıştırarak pişirelim.

7. Kaynayınca kısık ateşe alıp 15-20 dakika daha pişirmeye devam edelim.

8. Kalan 4 bardak sıcak suyu, çorba koyulaştıkça yavaş yavaş ilave ederek karıştıralım. (Suyun hepsini birden ilave ederseniz çorbanın kıvamını yakalayamazsınız.)

9. Son olarak üzerine naneyi, pul biberi ve tuzu ilave edip biraz daha kaynatalım.

Tarifimiz 4 kişiliktir. Tarhana çorbamızı sıcak sıcak servis yapalım.

Afiyet olsun!

TSE Öncü Çocuk Dergisi

(MEB, 2020:180-181)

6. Etkinlik: Aşağıdaki görsellerde yer alan kelimelerle ekleri örnekteki gibi birleştiriniz. Anlamının değiştiğini düşündüğünüz kelimeleri yuvarlak içine alınız.

The image shows a worksheet for a language activity. It features four clouds, each containing a base word. Below each cloud are several teardrop-shaped boxes, some containing suffixes and others being empty. The words and their associated suffixes are:

- yöre** (cloud): -de, -sel, -miz, yörede (teardrop)
- yurt** (cloud): -taş, -ta, -suz
- ev** (cloud): -cil, -ler, -li
- tuz** (cloud): -luk, -cu, -u

(MEB, 2020:185)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet'e izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet

<p>(chat) özelliğini kullanımları kapatılır. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir. Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.</p>	
<p>Değerlendirme:</p>	<p>Çekim ekleri ve yapım ekleri konusu Son test soruları çözümler. Başarı durumu ön test-son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Çekim Ekleri-Yapım Ekleri Konusundaki Sorular</p> <p>1. Çekim ekleri, sözcüğe yeni bir anlam kazandırmaz. Ancak sözcüğün diğer sözcüklerle bağ kurmasını ve cümlede farklı görevler almasını sağlar. Yapım ekleri ise sözcüğe yeni bir anlam kazandırır.</p> <p>Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almıştır?</p> <p>A) Zürafaların deri <u>desenleri</u> birbirlerinden farklıdır. B) Birçok hayvan <u>türünün</u> parmak izi yoktur. C) Zebraların <u>çizgileri</u> onların nüfus cüzdanlarıdır. D) <u>Ağaçlar</u> yeryüzünün en eski canlılarından.</p> <p>2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük aldığı ek sebebiyle yeni bir anlam kazanmamıştır?</p> <p>A) Üzerindeki <u>kirli</u> elbiseyi çıkarıp çamaşır sepetine attı. B) Toplantılarına tam <u>vaktinde</u> gider, kimseyi bekletmezdi. C) Portakal bahçesi ile <u>zeytinliğin</u> arasında beyaz bir ev vardı. D) <u>Aceleci</u> davranışlarımdan dolayı herkesi telaşlandırdım.</p>
<p>Hazırlayan:</p>	<p>Duygu EROĞLU ÇOPUR</p>

KONTROL GRUBU 7. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	7. Metin
Tarih:	25/11/2020
Metin Adı:	Yemek, İçmek ve Sindirmek
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Sağlık ve Spor
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Bağlaç

Kazanım:	T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası İşbirliği:	Yok.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem
<p>Öğrenme Öğretme Süreci:</p> <p>Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Yemek, İçmek ve Sindirmek” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlandıca dil bilgisi etkinliği okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.</p> <p>Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.</p> <p>“Yemek, İçmek ve Sindirmek” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:</p>	

YEMEK, İÇMEK VE SİNDİRMEK

Yıllar önce, birlikte güzel günler geçirdiğimiz bir arkadaşım yanıma geldi ve "Babam bir kaza geçirdi!" dedi.

"Ne? Babam kaza mı geçirdi?"

"Evet, trafik kazası!"

"Nerde şimdi babam? Durumu nasıl?"

"İyi. Evde televizyon seyrediyor!"

"Hastaneye gitmediniz mi?"

"Hayır, gerek yokmuş!"

"Küçük bir kazaydı demek!"

"Evet, dişlerinin üzerinden araba geçti."

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Adamın dişlerinin üzerinden araba geçmiş ama evde oturmuş televizyon seyrediyor öyle mi?"

"Öyle..."

"Git işine be!"

"Babam yoldan karşıya geçiyormuş. O sırada hapşırılmış. Hapşırınca ağızındaki takma dişler yolun ortasına fırlamış. Bir araba da onların üzerinden geçmiş. Hepsi bu..."

"Gülmeye başlarsam kızarmısın?"

"Yooo..."

Dişler önemlidir. Ancak ağızımızda yepyeni, sapasağlam dururlarken onların ne derece önemli olduğunu pek anlayamayız. Çoğumuz, fırçalamak gibi basit bir iş için bile tembellik yaparız. Ve onları kaybettiğimizde kalan ömrümüzü buna pişmanlık duyarak geçiririz. Hem de ağızımıza attığımız her lokmadan sonra, ısırıldığı-

mız her elmanın ardından... Çünkü yediğimiz yiyecekleri sindirme işi zannettiğimiz gibi midenin derinliklerinde değil dişlerimizin keskin uçlarında başlar. Bir pelikan olmadığımız için ağızımıza attığımız yiyecekleri iyice çiğnemediğimiz için kolay kolay yutamayız. Yiyecekleri önce bir güzel çiğnemeli, küçük parçalara bölmeliyiz. Dişler, kelimenin tam anlamıyla mükemmel birer öğütme makinesidir. Lokmaları ön dişlerimizle koparır, sonra da arka dişlerimizle iyice öğütürüz. Evet, artık yutmak için hazır hâleler. Fakat bu sırada mükemmel bir yardımcı imdadımıza koşar: tükürük!

Tükürük, ağızımızdaki lokmaları bir yandan yumuşatırken bir yandan da onların içindeki faydalı mineralleri ayrıştırarak mide için hazırlar. Yani tükürük sadece su değildir. Çok özel bir salgıdır. Dişler tarafından öğütülüp un ufak hâline getirilen yiyecekler, tükürük ile bir güzel ıslatılıp hamur hâline geldikten sonra kolayca boğazımızdan aşağıya yuvarlanırlar. Bu sırada dilimizin de hatırı sayılır miktarda yardımı vardır. Dil, bir kürek gibi lokmaları gırtlığımızdan aşağıya yuvarlar. Bu sırada yutkunuruz ve gırtlığımızı çevreleyen bir dizi kas, bu yutma işlemi sırasında lokmaları yemek borusuna iter. (...)

Yemek borusundan geçen lokmalar mideye, "mide ağzı" denen dar bir kapıdan geçerek girerler. Burada birtakım büzücü kaslar vardır ve bu kaslar, midedeki sindirilmiş yiyeceklerin yemek borusuna doğru çıkmasına engel olurlar. Nihayet midemize kadar gelen besinler, burada son derece etkili bir asit kazanının içine düşmüş gibi olurlar. (...)

Midemize inen yiyecekler, mide asitleri tarafından eritilir ve ortaya çorba kıvamında bir bulamaç çıkar. Midemizdeki bu yiyecek karışımı, mide tarafından devamlı çalkalanır. Bu, çorbayı kanştırmak gibi bir işlemdir. Ama biz bu çalkantıların hiçbirini hissetmeyiz. Oysa mide kasları tam üç farklı yönde kasılır durur. Bu şekilde mide sıvıları ile besinler iyice birbirine girer. Hâlâ eritilmeyen yiyecekler eritilir.

Eğer her yemekten sonra bu hareketleri hissedecek olsaydık içimizde bir çamaşır makinesi çalışıyormuşçasına rahatsız olurduk. Mide çalkalanır durur. İçerideki çorbayı oluşturan besinler iyice erir ve kıvamını bulur. Daha fazla midede kalmaları için sebep kalmamıştır. Hem kim bilir bu midenin sahibi fena bir oburdur ve birazdan kocaman bir köfteyi, arkasından bir şişe ayran ve yarım tabak pilav ile aşağıya gönderecektir!

Tank USLU

7. Etkinlik

A) Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümleleri okurken altı çizili kelimelerin hangi amaçla kullanıldıklarını açıklayınız.

Müzik ve şiir her zaman iç içe olmuştur.

Sanatçılar ile yazarlar topluma yön verirler.

Dil önemli bir araçtır ama çok dikkatli kullanılmalıdır.

Çok çalışmalıyız çünkü ülkemizin geleceği çalışmamıza bağlıdır.

Başarı çok uzak zannedilir oysa kitapların arasındadır.

Trafik kurallarını çiğneyenler var hâlbuki o kurallar bizi koruyor.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

çünkü

hâlbuki

ve

fakat

ile

1. Kitapların kendileri küçük olabilirbize sundukları dünyalar sonsuzdur.

2. Sinan'ı uzun zamandır bekliyoruzhiç geç kalmazdı.

3. Bizler ülkemizebayrağımıza kalpten bağlı insanlarız.

4. Düzenli spor yapmalıyızdüzenli spor yaparsak sağlıklı oluruz.

(MEB, 2020:220)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Değerlendirme:	<p>Bağlaç konusu Son test soruları çözülür. Başarı durumu On test-Son test analizi ile belirlenir.</p> <p>Ön Test-Son Test Bağlaç Konusundaki Sorular</p> <p>13. I. Sofrada sadece çorba ve ekmeğ vardı. II. Arabaya atladık ve yola çıktık. III. Kayın ve ardıc en sevdiğim ağaçlardır. IV. Bahar geldi ve tüm çayırı kuş sesleri kapladı. Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “ve” bağlacı cümleleri bağlamak için kullanılmıştır? A) I ve III B) I ve IV. C) II ve IV D) II ve III.</p> <p>14. İpeğin ayrı bir değere sahip olduğu zamanlarda Osmanlı evlerinde insanların yaşam alanı çok dardı. _____ konağın büyük kısmı ipek böceği ve dut yaprağı depolamak için kullanılıyordu. Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? A) Çünkü B) Ama C) Bu yüzden D) Mademki</p> <p>15. “Kadar” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisine “yaklaşık” anlamı katmıştır? A) Minare boyundaki kavağın üst çatasına kadar tırmandım. B) Otobüsümüz bozulunca bir kır lokantasında dört saat kadar bekledik. C) Çevresi bu kadar hoş olan yeni evimizin içi kir pas içindeydi. D) Merdivenleri yapıldığı günden beri hiç bu kadar telaşlı çıkmamıştım.</p> <p>16. Onun bizden farklı olduğunu sanıyorduk, <u>ama</u> o da hayvanları seviyormuş. Altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı <u>değişmez</u>? A) aynı zamanda B) bu sebeple C) dolayısıyla D) ne var ki</p>
Hazırlayan:	Duygu EROĞLU ÇOPUR

KONTROL GRUBU 8. UYGULAMA DERS PLANI

Dersin Adı:	Türkçe
Uygulama Grubu:	Kontrol Grubu
Uygulama No:	8. Metin
Tarih:	02/12/2020
Metin Adı:	Dostluğa Dair
Sınıf:	6-G
Metin Türü:	Öykü
Tema:	Birey ve Toplum
Süre:	30'
Dil Bilgisi Konusu:	Ünlem (Sözcük Türü)
Kazanım:	T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.
Disiplinler Arası	Yok.

İşbirliği:	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Sesli okuma, soru-cevap
Kullanılan Araç- Gereç- Kaynakça- Eğitim Teknolojileri	Zoom programı, bilgisayar, metin, kâğıt, kalem

Öğrenme Öğretme Süreci:

Öğretmen uygulama sürecine ilişkin öğrencilere bilgi verir. Aşağıda belirtilen Zoom programı güvenlik ayarları yapılır. Ekran paylaşımında ders kitabındaki “Dostluğa Dair” adlı metnin ve metin sonu dil bilgisi etkinliğinin olacağı belirtilir. Ekranda paylaşılan metnin sesli okuma yöntemi ile okunması istenir. Okuma tamamlanınca dil bilgisi etkinliği okunur ve cevaplar gönüllü öğrencilerden alınır.

Etkinlik sonrasında dil bilgisi konusuna ilişkin son test sorularının ekran paylaşımı ile paylaşılacağı cevabın belirtilen sürede hızla öğretmene program sohbet bölümünden ulaştırılması istenir.

“Dostluğa Dair” adlı metin ve dil bilgisi etkinliği:

DOSTLUĞA DAİR

Bir genç, yaşlı bilgeye şöyle dedi: “Bize dostluktan söz et.” O da dedi ki: Dostunuz ihtiyaç duyduğunuzda yanınızda olandır.

Sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır. Sizin sofranız, ocağınızın başıdır. Çünkü açken ona gelir, huzur için onu ararsınız.

Dostunuz fikrini söylerken aklınızdan geçen “hayır”dan korkmaz, “evet”i kendinize saklamazsınız. O, sustuğu zaman da yüreğiniz onun yüreğini dinlemekten geri durmaz. Çünkü dostlukta bütün düşünceler, bütün arzular, bütün beklentiler söz söylenmeden ve övgüsüz bir sevinçle doğar ve paylaşılır.

Dostunuzdan ayrıldığınızda üzülmezsiniz. Çünkü onun en sevdiğiniz yanı, o yokken iyice belirginlik kazanır, tıpkı dağcıya dağın ovadan daha belirgin görünmesi gibi.

Dostlukta ruhu daha da derinleştirmekten başka bir amaç olmasın. Çünkü kendi sırrına ermekten başka amaç güden sevgi, sevgi değil ileriye atılmış bir ağıdır. Bu ağa sadece yararsız şeyler takılır.

Siz de en iyi yanlarınızı dostunuza ayırın. Eğer moralinizin bozuk olduğunu bilmesi gerekliyse dostunuzun, bırakın yüksek olduğunu da bilsin. Dostunuz ne içindir ki zaman öldürmek için arayasınız?

Onu, hep yaşanası zamanlarda arayın. Çünkü o sizin ihtiyacınızı karşılamak için vardır, boşluğunuzu doldurmak için değil.

Hoşluğunda dostluğun, kahkahalar çınlasın, zevkler paylaşsın. Çünkü küçük şeylerin şebnemiyile sabahına erip tazelenir yürek.

Halil CİBRAN
(Çeviren: Ayşe BERKTAY)

(MEB, 2020:258)

6. Etkinlik: Aşağıdaki ünlem cümlelerini yay ayraç içindeki anlamları verecek şekilde örnekteki gibi tamamlayınız.

1. *Aaa, arkadaşım gelmiş!* (şaşıрма)

2. *Aaa,* (kızma)

3. *Aaa,* (anımsama / fark etme)

4. *Aaa,* (acıma)

5. *Aaa,* (üzülme)

(MEB, 2020:261)

Araştırmacı oturum yöneticisi olarak atanır.

Zoom programı güvenlik ayaları:

Derse özgü ID ve şifre belirlenir.

Bekleme odası özelliği aktifleştirilir.

Sadece oturum yöneticisi ile sohbet izin verilir. Öğrencilerin kendi aralarında sohbet (chat) özelliğini kullanımları kapatılır.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin kullanıcı adlarını değiştirmesine izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ekran paylaşımına izin verilir.

Sadece oturum yöneticisinin ses açma-kapamasına izin verilir.

Ek 13. Google Test ve Form Bağlantıları

NOT: Araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğrenci Tanıma Formu, On test, Son test Görüşme Formu” bağlantıları aşağıdadır. Formlar tez izleme komitesinin tüm maddeleri görebilmesi için özel olarak yapılandırılmıştır. On test ve Son test soru yerleri ve numaraları her bağlantıda değişmektedir.

Öğrenci Tanıma Formu Google Form Bağlantısı

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfLGjjYELbB5LpXXFbM1t1yuK-_VkSFP0c6-P3fJyDkEDbw/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0

Deney Grubu On test Google Test Bağlantısı

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd8BC1Bz2oYjL10G7rMzzQkU2VApQomuSjP9cWDv26ALcmvPA/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

Deney Grubu Son test Google Test Bağlantısı

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeIZ7lOJ6cPhqKGt2h7w043Sj0P9PbwEDcu2VofjbQ6c2fRhw/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

Görüşme Formu Google Form Bağlantısı

https://docs.google.com/forms/d/1KKTczdn7ieQ6R2fl2WSEITQtUf3e33ryNHQUM0k_3FQ/edit?usp=sharing

Kontrol Grubu On test Google Test Bağlantısı

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSclo36pNBS7PFWJzN-oxNWGL-S_jTYvhMYhcm-4vu3coM1Sw/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0

Kontrol Grubu Son test Google Test Bağlantısı

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScvPHk-hbm6YCfPwRpkxv0OMtBg3rNWbv9w8rPYUmYkBz6IXQ/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

Ek 14. Alan ile ilgili Araştırmacı Katılım Belgeleri

Ek 14. 1. TÜBİTAK 2237-A Başarı Testi Geliştirme Projesi Katılım Belgesi

Ek 14.2. Türkiye Genelim BİLSEM Dijital Öykü Yarışması Katılım ve Birincilik Belgesi

Ek 14.3. 19/02/2020 Tarihli Prof. Dr. Suzan Duygu Bedir Erişti'nin Dijital Öyküleme Konulu E-Konferansı Katılım Ekran Görüntüsü

